

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva 6
— Telefon št. 3122 3123, 3124,
3125 3126
Inseratni oddelk: Ljubljana, Selem-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Grajski trg 7,
— Telefon št. 2455
Podružnica Celje: Kocenova ulica 2,
— Telefon št. 180
Računi pri pošti: Ljubljana: Ljub-
ljana št. 11842, Praga št. 180
78 180, Wier št. 105 241

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 6 telefon
3122 3123 3124 3125 3126 Maribor,
Grajski trg št. 7. telefon št. 2455,
Celje, Strossmayerjeva ulica številka 1,
telefon št. 65

Rokopisi se ne vračajo

Z opasne poti na pot pomirjenja

Objave dalekosežnih odredb, ki jih je pripravljala vlada dr. Milana Stojadinovića z finančnim zakonom, so nam šele pokazale, pred kako globokim prepričanjem se je nahajala naša država. Modra in odločna roka je v zadnjem trenutku posegla vmes in preprečila veliko nesrečo.

Udarci dan je bil prvi april. Tega dne bi bil stopil v veljavo državni proračun in z njim finančni zakon. Ukrep, ki jih je nameraval izvesti Stojadinovičev režim, bi bili tako dobili formalno zakonito podlago. Pripravljena so bila besedila že vseh uredb, ki bi bile ta dan objavljene. Za Jugoslavijo bi bila prišla doba osebne diktature.

Ako skušamo razčleniti smisel predvidenih pooblastil in odredb, v kolikor so do danes objavljene, vidimo, da so zasledovale koncentrično akcijo za omejitve vsakega odpora proti uvedbi totalitarnega strankarskega režima. Predvsem so dale politično-upravni oblasti, odnosno ministrstvu notranjih del in njegovim organom skoraj absolutno oblast s tem, da so jih izvele od privatnopravnih in kazenskih odgovornosti za njihova dela ter so deloma proti njihovim odredbam izključile tudi upravno sodno pot.

Drugi cilj je bil ustrahovati vse javne nameštence, državne in samoupravne, ter jih pretvoriti v slepo poslušno orodje režima. Vsak poskus misliti drugače, nego bi bilo to odgovarjalo nazorom diktatorjev bi bil kruto kaznovan, ne samo na aktivnem nameščenju, temveč celo na upokotencu. Odvzetje polovične penzije ali plače bi bilo za mnoge pomenilo pogin, neizrecno bodo celih rodbin, nedolžnih žen in otrok. Odredbe so bile sestavljene povsem v duhu onega vzklaka dr. Stojadinovića v Ljubljani, da bi rad videl tistega uradnika, ki se je pod Avstrijo upal voliti proti vladi, (bilo jih je na tisoče) in grožnje, ki je igrala v volilnem boju tako pomembno vlogo, da ni mesta v državni službi za onega, ki bi glasoval za kandidate dr. Mačkove liste.

Da bi nikjer ne bilo nobene oblasti, ki bi bila morda »nezanesljiva«, so bile predvidene posebne določbe za občine in občinske funkcionarje. Zadnji sledovi občinske avtonomije bi bili s tem izbrisani. Bani bi mogli razreševati župane in občinske odbore in odstavljati občinske uradnike zaradi neposlušnosti. A da bi v primeru razpusta občinskega odbora volili ne mogli dati zadoščenja svoji občinski upravi, je bila še posebej izigrana zakonita določba, po kateri se morajo v primeru razpusta vršiti tekom dveh mesecev nove volitve. Prepuščeno je bilo banu, da sam določi, kdaj pričenja teči ta dvomesečni rok!

Da bi se moglo »vstovsmeriti« tudi celokupno časopisje, odnosno onemogočiti vsak pojav tiskane kritike ali sploh drugačnega političnega mišljenja, je bilo predvideno, da nobena tiskovina ne sme preiti iz tiskarne, preden ne bi državno tožilstvo potrdilo, da je prešlo dolžnostne izvide. Na ta premeteni način se je hotelo ustvariti možnost, da se prepere redno izhajanje neposlušnih ali neprijetnih dnevnikov, tednikov in revij. Kazni so bile drakonike, glavna med njimi ustavitelj lista, kakor je sploh postopek za ustavljanje listov, ki še sedaj ni mnogo zaleten, bil še poenostavljen. Prvi april bi naj bil pomenil konec vsake, tudi najbolj skromne tiskovne svobode.

Za opozicijo je bil pripravljen še drug udarec. Kakor znano, pripada večji del opozicije strankarskim organizacijam, ki v smislu zakona o društvih niso priznane. V praksi se to stanje ves čas tolerira. Sedaj pa je bilo nameravano, da se aktivno pripadništvo k Hess političnim skupinam (od dr. Mačkove HSS do staroradikalov v Beogradu) strogo kaznuje in delovanje teh političnih organizacij zatira. Da bi se pa po možnosti preprečila legalizacija teh političnih skupin s formalno ustanovitvijo strank po veljavnem zakonu, je bil določen rok da se mora organizacija prijavljati stranke v najmanj polovici vseh srezov države izvršiti najkasneje v teku enega leta, kar je stvarno jako težko. Vse te politične pravice tvorijo le en del velikega načrta. Roku v roki z njimi se je vršila še ves čas načrtna in dosledna ostra centralizacija vse gospodarske moči v državi.

V rokah diktatorja naj bi se bila osredotočila ne samo vsa politična moč, temveč tudi ves gospodarski vpliv, s pomočjo katerega naj bi se bil novi totalitarni režim tudi materialno fundiral. Znano je, kaj je v tem oziru dr. Stojadinovičeva vlada že vse izvršila. S sistematičnim gospodarsko centraliziranjem so postajali vsi deli države čim bolj odvisni od ene same roke in njihova finančna sredstva so se v vedno večji meri odtakala v osrednje zavode, ki so bili neposredno pod vplivom dr.

TRETJA RUSKA PETLETKA POSVEČENA OBOROŽITVI

Z izvedbo sedanjega obrambnega programa hoče postati Rusija najmočnejša država v Evropi

Moskva, 25. februarja. b. Pred dnevi je predsednik sveta ljudskih komisarijev Molotov napovedal tretjo petletko, ki se bo izvajala v znamenju spopolnitve ruskega oboroževanja na vseh obrambnih področjih. Napoved te obrambne petletke je, sodeč po pisanju listov, izzvala pravo vojno psihozo. Organ vojnega komisariata »Krasnaja Zvezda« objavila k napovedim Molotova članek pod naslovom »Tretja petletka in državna obramba«, v katerem prihaja do zaključka, da se bo z izvedbo obrambne petletke vojaška moč Rusije, ki je že sedaj ni mogoče podcenjevati, tako povečala, da bo Rusija »ena izmed najmočnejših držav na svetu«.

Tretja petletka, kakor poudarja organ vojnega komisariata se bo izvajala v znamenju priprave za morebitne oborožene spopade. Bodoča vojna bi po mnenju ruskih vojaških krogov pomenila nevarnost za vse narode brez razlike, zato se mora tudi Rusija temeljito pripraviti za vsak primer. Nujna pripravljenost bo prišla do izraza tako po tempu obrambnih priprav kakor po razvoju vojne industrije. Po novem obrambnem načrtu bodo vse tvornice vojnega materiala in pomožnih vojnih potrebščin prenešene na uralsko področje in še dalje v središče države in proti Daljnemu vzhodu. Na Daljnem vzhodu bo zaradi potreb državne obrambe ustvarjena samostojna vojna industrija z vsemi potrebnimi industrijskimi bazami. Vsa področja vojne industrije bodo izpolnjena po najmodernejših tehničnih izkušnjah. Organ vojnega komisariata poudarja nadalje, da bo tretja ruska petletka posvečena predvsem izgraditvi ruske kemične industrije, katere

proizvodnja se mora v razdobju bližnjih pet let najmanj podvojiti ali potrojiti. Z vso pozornostjo bo država pospeševala tudi razvoj sorodnih industrij ter zlasti rudarske industrije, da ustvari čim prej potrebne državne zaloge. Država bo pospešila tudi proizvodnjo elektrike in gorilnih snovi, obenem pa bo po načrtu izpopolnila prometne zveze. Novi obrambni načrt se bo izvajal tako, da bo država uspešno varovana na vseh svojih mejah in proti kateremu koli sovražniku. S sistematičnim izkoriščanjem naravnih virov in razvojem vojne industrije računajo v ruskih vojaških krogih, da bodo obrambno pripravljenost Rusije na vseh področjih uspešno utrdili.

V zadnjem času je opaziti, da priplujejo ruski listi velik nomen izjavam ameriških in angleških državnikov. Iz teh poročil bi se dalo sklepati, da zasledujejo v Moskvi novi razvoj med evropskimi vele-silami z velikim zanimanjem, nakazujejo zlasti možnosti novih odnošev med Anglijo in Rusijo. Uvod v to spremembo odnošev med vele-silami pomenijo že napovedana gospodarska pogajanja z Anglijo.

Grožnje Japonski

Tokio, 25. febr. b. List »Tokio Asahi Simbun« doznava iz Moskve, da so novi razgovori japonskega poslanika v Moskvi Toga z zunanjim komisarijem Litvinovom v vraščanju japonskih ribarskih pravic potekali brez rezultata. Mirna rešitev tega spora je po mnenju tokijskih krogov izključena. Isti list poroča, da je Litvinov med razgovorom z japonskim poslanikom

na opazko, da bo Japonska zaščitila svoje pravice po drugi poti, poudaril, da bi konflikt, ki bi nastal med Rusijo in Japonsko zaradi ribarskih pravic, »ne mogel ostati lokaliziran«. Tokijski list doznava nadalje iz Habarovska, da je general Konev na seji izvršnega odbora komunistične stranke v daljšem referatu obrazložil program ruske oborožitve na Daljnem vzhodu v okviru nove obrambne petletke. Tako je med drugim napovedal, da bo Rusija spremenila luko Nikolajevsk ob Amurju v vojno luko. V ta namen je v načrtu ne le zgraditev železnice do Habarovska, temveč tudi primernega oporišča za vojne ladje, nadalje posebnega letališča ter raznih tvornic vojne industrije. Ta načrt se bo začel že v kratkem izvajati.

Odnošaji s Poljsko

Varšava, 25. januarja. b. Vести, ki jih objavljajo zapadnoevropski listi o možnosti poglobitve gospodarskih in političnih stikov zapadnih držav z Rusijo, so vzbudile tu ne le splošno pozornost, temveč tudi precejšnjo zaskrbljenost. Organ zunanega ministrstva »Dobry Wieczor« poudarja temu diplomatskemu preokretu uvodnik, v katerem skuša napore Moskve za sklepanje trgovinskih pogodb z evropskimi državami razložiti s pomanjkanjem industrijskih proizvodov v Rusiji. Iz teh razlogov je tudi Poljska pred dnevi podpisala trgovinsko pogodbo z Rusijo, ki je za Poljsko zelo ugodna. Podpis te pogodbe je v nekaterih krogih vzbudil domnevo, da se bo sedaj poglobilo tudi politično sodelovanje med obema sosednjima drža-

vama. List sodi, da so te domneve za sedaj najmanj preuranjene. Ta rezerviranost v oficijelnem listu izvira očitno iz poljske želje, da odstrani vse sume, ki bi se mogli pojaviti glede njene popolne nevtralnosti. Ti politični obziri veljajo predvsem Nemčiji, zde se pa razumljivi tudi ob Cianovem obisku v Varšavi.

Beck obišče tudi Pariz

Pariz, 25. febr. b. V zvezi z obiskom poljskega poslanika Lukaszewicza pri Bonnetu se iz tukajšnjih polslužbenih krogov doznava, da se bo poljski zunanji minister Beck ob priliki svojega obiska v Londonu, ki je napovedan za prihodnji mesec, ustavil tudi v Parizu, ni pa še znano, ali se bo ustavil v francoski prestolnici na svoji poti v London ali na svojem povratku. Beckov obisk v Parizu je bil na programu prav za prav že pred nekaj meseci, ko se je pričakovalo, da bo Beck izkoristil svoje božično bivanje na francoski rivieri za kratek obisk pri francoskem znanjem ministru. Tedaj so nekateri francoski politični krogi, ki so se zavzemali za oživitve francoskih vzhodnih zvez, očitali Bonnetu, da je on kriv, ako do tega obiska ni prišlo. Isti krogi so mu pred dnevi očitali, da ne izkoristi priložnosti Beckovega obiska v Londonu za povabilo na obisk v Parizu. Zdi se, da se je sedaj Bonnet odločil za upoštevanje te kritike. Poslanec de Kerillis pa navzlic temu kritizira Bonnetovo zadržanje in piše: »Vsekakor pa bi bilo z naše strani pravilneje, da bi g. Becka povabili v Pariz še preden ga je angleška vlada povabila v London, ker bi v tem primeru Beckov obisk pri nas ne imel onega slučajnega značaja, ki ga bo sicer imel.«

Ruski ledolomilec ob Severnem tečaju

Pariz, 25. febr. AA. Poročajo iz Moskve, da je ruski ledolomilec »Sedov« samo 1 km daleč od Severnega tečaja.

Jamstvo novih čl. mej postaja zopet aktualno

V Pragi pričakujejo sedaj odločitev držav podpisnic monakovskega diktata

Praga, 25. febr. h. Kakor poročajo listi, je postalo vprašanje o jamstvu novih mej z bližnjim zaključitvijo pogajanj o ureditvi obmejnih vprašanj zopet aktualno. Udeleženci konference v Monakovu so namreč obljubili, da bodo jamčili za meje nove Češkoslovaške. Ker so sedaj dani vsi pogoji za to jamstvo, pričakujejo sedaj v Pragi odločitev velesil v tej smeri.

Praški mestni svet razpuščen

Praga, 25. febr. w. Praško mestno zastopstvo je bilo na podlagi sklepa češkega deželnega zastopstva razpuščeno ter na njegovo mesto imenovan upravni odbor 60 članov pod predsedstvom bivšega narodno-socialističnega poslanca dr. Klapke. Dosedanjí primator Prage dr. Zenkl, ki je znan kot prištevni dr. Beneš in je bil tudi v prvi vladi maršala Syrovega minister za socialno skrbstvo, se bo umaknil iz političnega življenja.

Karpatsko-ruski deželni zbor

Chust, 25. febr. h. Kakor znano, je na zahtevo Kuculov karpatsko-ruska vlada sklenila, naj bo prvo zasedanje novoizvoljenega deželnega zbora v Rahovu. Ukrajinski narodni svet je sedaj posredoval, da bi se deželni zbor sestal v Chustu. Kakor poroča uradni list, je karpatsko-ruska vlada

sklenila predlagati predsedniku republike, naj skliče deželni zbor na zasedanje v Chustu.

Nemci v ČSR oproščeni vojaške službe

Praga, 25. febr. h. Na podlagi razgovora ministrskega predsednika Berana z zastopnikom nemške manjšine poslancem Kundtom je bil objavljen naslednji uradni komunikat:

Ker se Čehi in Slovaki Nemčiji ne vključujejo v vojaško službo, je bil sprejet sklep, da se tudi v ČSR pripadniki nemškega naroda ne bodo prištevali k nobeni vojaškemu službovanju. Tozadevna vladna odredba bo objavljena v prihodnjih dneh. Ministrstvo za državno obrambo objavlja, da Nemcem 1. marca ni treba nastopiti aktivne državne službe in da tudi niso podvrženi naborom.

Cianova zahvala Chvalkovskemu

Praga, 25. febr. h. Italijanski zunanji minister grof Ciano je poslal iz Moravske Ostrave češkoslovaškemu zunanjemu ministru Chvalkovskemu brzojavko, v kateri se mu zahvaljuje za usluge, ki so mu bile izkazane pri njegovem potovanju preko češkoslovaškega ozemlja na Poljsko.

gov režim trajal desetletja... Še posebej je imela ta propaganda to lastnost, da je hotela prisiliti našo javnost, da ji verjame. Nevarnih Tomažev ni smelo biti.

Bizluga gospoda Cvetkovića je, da njegov prihod pomenja konec dobe, ki je našo državo vodila v težke perturbacije. Stojadinovičeva diktatorska oblastila so iz finančnega zakona izginila. Beseda »vodja« in »voditelj« je dobila na srečo svoj prizvok, ki je sedaj glavni predmet »Ježeve« obdelave. Gospodarska politika, ki se je vsa ta leta izživljala v centralističnem pravcu, se seveda ne da preko noči preokreniti.

Vlada obljublja izvestne popravke, ki se ji bodo zdeli še mogoči. Glavno pa je, da čim prej in čim bolj temeljito pristopi k reparacijam tam, kjer je gradil režim gospoda Stojadinovića svojo moč na žrtvah in na sili. V tem pogledu smo slišali od gospoda predsednika vlade že lepe besede, ki jih vsa jugoslovenska javnost pozdravlja. Če jim bodo skoraj sledila tudi odločna dejanja, bo mogoče. Cvetković reči, da je z onasne poti k diktaturi prepeljal narod in državo na pot, ki vodi k splošnemu pomirjenju.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Poljska in Italija

Slovesen sprejem grofa Ciana v Varšavi — Poljska bo še nadalje vodila samostojno politiko

Varšava, 25. febr. br. Italijanski zunanji minister grof Ciano je prišel danes opoldne v spremstvu svoje soproge, Mussolinijeve hčerke Edde, vlišjih funkcionarjev italijanskega zunanega ministrstva in skupine novinarjev v Varšavo. Potoval je preko češkoslovaške, kjer so ga sprejeli zastopniki češkoslovaške vlade. V Varšavi so mu priredili zelo svečan sprejem. Na postaji ga je pričakoval zunanji minister Beck. Ciano je prišel na Poljsko, da vrne obisk Becku, ki je bil lani v Rimu. Poljska vlada je stavila italijanskemu zunanjemu ministru na razpolago palačo Blak.

Kmalu po svojem prihodu je bil grof Ciano na grobu poljskega Neznanega junaka pred inspektoratom poljske narodne obrambe in je položil nanj velik venec. Ob 16 je sprejel Ciano poljski ministrski predsednik Skladkowski. Ciano mu je sporočil Mussolinijeve pozdrave in poslanico, ki jo je Mussolini izdal za poljski narod, v kateri opozarja na staro italijansko-poljsko prijateljstvo ter priznava Poljski mesto med velikimi silami. Ciano je bil

nato pri maršalu Rydz-Smiglyju, nato pa je imel prvi sestanek z zunanjim ministrom Beckom. Zvečer so mu v zunanjem ministrstvu priredili svečano večerjo.

Oficijelna »Gazeta Polska« je objavila danes ob priliki Cianovega prihoda v Varšavo naslednjo Mussolinijevo izjavo diplomatskemu dopisniku lista: Italijanski narod je pred 20 leti z navdušenjem pozdravil obnovo poljske države. Čudoviti napori poljske vlade v zadnjih 20 letih niso zagotovili Poljski le primerno mesto med veljasilami, temveč tudi važno vlogo v Evropi, ki kateri je pozvana zaradi svojega zemljepisnega položaja in svojih zgodovinskih tradicij. Danes brez sodelovanja Poljske ni mogoče ustvariti političnega ravnotežja in sožitja evropskih narodov.

Varšavski listi naglašajo danes v ostalem, da se Poljska ne bo približala nobeni ali bloku, niti demokratskega, niti avtoritativnega sistema, temveč, da bo še nadalje vodila svojo dosedanje samostojno politiko v Evropi.

Pred odstopom Azane

Zadnji dnevi republikanske španije — Generalu Miaji bo poverjena naloga, da izroči vse še neokupirano ozemlje generalu Francu

Rim, 25. febr. o. Tukajšnji listi poročajo, da bo takoj po francoskem in angleškem priznanju španske nacionalistične vlade v Burgosu prezident španske republike Azana podal ostavko. Obenem bo izdal proglas, v katerem bo razrešil dolžnosti tudi sedanjo špansko republikansko vlado. Po teh vestih bo dr. Negrin takoj nato zapustil Madrid, generalu Miaji pa bo poverjena naloga, da preda Madrid in ostalo republikansko Španijo vojski generala Francu.

Prezident Azana se bo po odstopu umaknil iz političnega življenja ter odpotoval na svoje posestvo v Couloungues v vzhodni Franciji, ki ga je nedavno eden izmed njegovih ožjih prijateljev kupil zanj.

Pariz, 25. febr. br. Nocoj so objavili francoski listi, da se bo predsednik španske republike Azana jutri umaknil iz španskega poslanstva v Parizu. V Parizu se že dva dni mudi španski republikanski zunanji minister del Vayo, ki s svojimi sodelavci zbira važnejše dokumente iz pušlinskih arhivov. Dokumenti bodo jutri popoldne odplivali v neko banko. Po nekkih vestih bo poslanstvo že pričetkom prihodnjega tedna prepuščeno diplomatskim agentom španske nacionalistične vlade.

Berardova misija končana

Burgos, 25. febr. br. Posebni delegat francoske vlade senator Berard je imel danes opoldne zaključni razgovor z nacionalističnim zunanjim ministrom generalom Jordanom. Razgovor je trajal eno uro. Po vestih iz zanesljivih virov sta podpisala tri dokumente, v katerih so bili protokoli-rani zaključki razgovorov. General Jordan je imel takoj nato daljši telefonski razgovor z generalom Francom, ki se še zmerom mudil v Barceloni. Informiral ga je o svojem današnjem sestanku s senatorjem Berardom. Danes popoldne bo senator Berard s svojim spremstvom odpotoval nazaj v Pariz.

V Parizu so bile danes opoldne objavljene vesti, da bo francoska vlada v ponedeljek priznala vlado generala Francu. Francoska vlada je dobila neposredno od generala Francu zagotovilo, da ne bo izvajal nikakih političnih represalij proti republikancem in da bo poskrbel za popolno politično neodvisnost Španije in njene imperije.

General Miaja odločil vrhovno poveljstvo

Pariz, 25. febr. h. Po poročilih iz Madrida postaja polom španske republike čimdalje večji, ker se je sedaj tudi general Miaja odrekel vodstvu republikanske vojske. Večina vodilnih osebnosti republikanske Španije bi se rada čimprej umaknila iz političnega življenja. Trdijo tudi, da namerava ministrski predsednik Negrin v prihodnjih dneh odpotovati v inozemstvo, zaradi česar se zdi verjetna skorajšnja predaja republikancev.

Odhod iz Ženeve

Zeneva, 25. februarja. AA. Havas: Švicarska telegrafska agencija poroča, da so člani stalnega zastopstva španske republikanske vlade pri Zvezi narodov danes popoldne s pariskim ekspressnim vlakom odpotovali iz Ženeve.

Kdo bo francoski poslanik?

Pariz, 25. febr. w. Popolnanski listi pišejo, da bo po objavi priznanja Francove vlade bržkone imenovan za prvega francoskega poslanika v Burgosu senator Berard zaradi svojih zaslug pri pogajanjih s špansko nacionalistično vlado. V splošnem po obstoju mnenja, da bo Berard iz zasebnih razlogov ostal rajši v Parizu. V tem primeru bo imenovan za zastopnika Francije pri Francovi vladi dosedanjí zastopnik v Barceloni Henry, ki je prej zavzemal še važno mesto v zunanjem ministru.

Naši kraji in ljudje

Skladatelj „Doberdoba“ — umrl

Zorko Prelovec na mrtvaškem odru

Ljubljana, 25. februarja Danes popoldne, malo pred četrto uro, je v ljubljanski bolnišnici izdihnil po daljšem bolehanju skladatelj Zorko Prelovec. Naša pevka in glasbena umetnost je izgubila odličnega tvorca. Saj so bile, še bolj ko Prelovecova dirigentska palčica, znane njegove pesmi do poslednje slovenske vasi. Zorko Prelovec se je rodil 11. februarja l. 1887. v Stari Idriji, kjer je študiral realno, nato pa je kot mlad, za pesem in za lepoto bolj ko za vse drugo navdušeni fant prišel v Ljubljano. Že doma je rad zbral pevce okrog sebe in okrog svojih gosli. V Ljubljani pa se je njegova delavnost močno razgibala in uveljavila. Kot uradni Mestne hranilnice je ves svoj čas posvečal petju in skladateljskemu delu. Septembra 1910 je postal pevovodja in artistični vodja »Ljubljanskega Zvona«. Pod njegovo večšo dirigentsko roko se je »Ljubljanski Zvon« iz malega pevskega društva kmalu razvil v ugleden koncertni ansambl. Meseca maja 1936 je »Ljubljanski Zvon« počastil svojega vodjo Prelovca ob 25-letnici njegovega delovanja. V teh letih je bilo pod Prelovcem vodstvom v Ljubljani, Zagrebu in drugod 65 koncertov, ki spadajo med najlepše manifestacije slovenske pesmi. Prelovecova zasluga je še posebej, da so se na naših koncertnih programih pričele pojavljati tudi najnovnejše skladbe iz rokopisov, kar je dalo mnogo hvaležne pobude našim skladateljem.

Po osvojenju je bil Prelovec eden izmed glavnih organizatorjev Zveze slovenskih pevskih društev in kasneje Hubadove župe Jugoslovenske pevske zveze, ki ji je bil dolgo vrsto let tudi vodja združenih pevskih zborov in predsednik. Delo za dirigentskim pultom mu je sproti dajalo zmerom dovolj živahne pobude za skladateljstvo. Napisal je dolgo vrsto pesmi, izmed katerih so mnoge prišle iz koncertnih dvoran med množice in ponarodele. V dokaz velike popularnosti Prelovcovih pesmi je med drugim 12.000 izvodov njegovega »Doberdoba«, kar pomeni v naši glasbeni književnosti nekaj izrednega. Zbori po deželi in fantje na va-

si najrajši jemljejo njegove skladbe za svoje programe, na izbranih koncertih in po radiu pa si je Prelovecova pesem osvojila svet tudi onkraj domačih meja. Pri vsem svojem obilnem dirigentskem in skladateljskem delu pa je

Prelovec zmerom našel še dovolj časa, da je pisal koncertne in glasbene recenzije za razne liste in revije (»Jutro«, »Naroda«, »Ljubljanski Zvon«, »Prijatelj«, »Žena in doma«, itd.) hkrati pa je celo desetletje urejal glasbeno revijo »Zbore«, ki so objavili ogromno množico slovenskih skladb.

Svojemu ljubljanskemu učitelju, mojstru Hubadu, dr. Schwabu in drugim pokojnim skladateljem in pevcem je pisal v spomin prirčne besede, zdaj pa je mnogo prezgodaj sam odšel za njimi in veljajo tudi zanj besede pesnika Aškercarja: V svojih delih sam živel boš večno! Kot umetnik in človek se je vpisal v naša srca, najbolj pa bodo častile njegov spomin njegove, po vsej domovini razširjene in udomačene skladbe.

Slava Zorku Prelovcu!

Že nad 180 prijav za Oplenac

Ljubljana, 25. februarja

Koliko zanimanja je tudi letos vzbudila zamisel, da poročajo Cirilmetodariji in njihovi prijatelji na Oplenac, se je pokazalo sredi, ko so se delegacije in delegatke društva zbrali na prvi širši seji pri »Sestici«. Prišlo jih je nad 30, da pomagajo šentpetrski CMD uresničiti lepo zamisel. Predsednica ga. Nilka Potočnikova je po pozdravu v izbranih besedah orisala romanje na Oplenac in povabila vse navzoče, naj se vedre volje pridružijo zasnovi šentpetrske CMD. Z veseljem je ugotovila, da prisostvujejo sestanku: za zvezo gospodinj gg. Kroftova in Celestinova, za Sokola Moste ga. Ravnikarjeva, za Splošno žensko društvo ga. Ogorečeva, za žensko sekcijo »Soče« ga. Kroftova, ki je poleg gg. Hrovatinove zastopala tudi osrednjo mestno CMD, zadrugarice ga. Pihlerjeva, šišensko CMD ga. Prelečeva, moščansko CMD ga. Tavčarjeva, trnavske nameščence g. Miklavčič, CMD v Zg. Šiški g. Hafner, mlad zastopnik strelske družine.

Doslej se je prijavilo že nad 180 izletnikov, večina le za 2. razred, kar je v tako kratki dobi razveseljivo število. Ker ima prireditveni odbor zaupnike na deželi, bo potrebno število bržčas doseženo že v kratkem času. Zato je priporočljivo vsakomur, ki namerava na Oplenac, da se čimprej odloči. Ko bo število polno, se prijave ne bodo več sprejemale. Izletniki naj v teku prvih dni marca nakažejo ali osebno izroče obroke za vozno, kjer so prijavljeni. G. Albin Turk je poročal o blagajniškem stanju in prosil zastopnike, da takoj, ko prejmejo prijave in denar, izročijo tega osebno ali pa nakažejo preko čekovnega računa št. 14.355 Sport, Ljubljana.

Tone Cotar je poročal, da je treba čim hitreje zaključiti prijave, da bo izlet tem skrbnejše pripravljen. Po vseh poročilih je ga. predsednica omenila, da bo izlet ustreten in v moralnem pogledu koristen za CMD. Treba ga je propagirati, saj za 280 ali 200 din ni mogoče kadarkoli oditi na Oplenac. Pred zaključkom lepo uspele seje je ga. predsednica v imenu CMD iskreno čestitala marljivemu Cirilmetodariju Matku Velikonji, ki je praznoval svoj 61. god. Izročila mu je šopek nagelčkov. Vsi prisotni so vzornemu delavcu prirčno poželeli, da bi še dolgo s takšno verno sodeloval pri CMD. Veselo presenečeni godovnjak je to seveda rade volje obljubil. S to prikupno proslavo je bil večer zaključen. Nadaljnja navodila bodo sledila v nedeljskem »Jutru«.

Brez težav

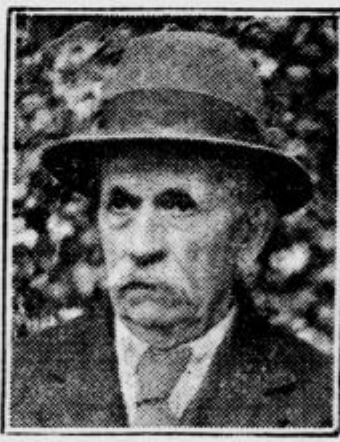
deluje Dermal 4 temu priporočeni pri uporabi nobenega kuhanja čevljev, niti potiranja kroglic in ne grehiti soli Dermal je okusen kakor čokolada. Ne poskušajte z nepripravljenimi pripravili, temveč uredite svojo prebavo z dobrim odvajalnim sredstvom.

30 LET

DERMAL

Vzor poštenjaka in narodnjaka

Maribor, 25. februarja Menda ni Mariborčana, ki ne bi poznal stare korenine Josipa Grgiča, ki je slavil nedavno 70-letnico, kar se je rodil v Testu.

Marsikaj je prestal zaradi narodne zavednosti. Ko se je preselil iz Trsta v Maribor, je bil skromen starinar pred magdalensko cerkvijo, dokler ni zadel večjega dobika v razredni loteriji, ki mu je omogočil, da si je kupil hišo na Tržaški cesti, kjer preživlja jesen življenja v miru, zadovoljstvu in šegavosti, ki je značilna poteza 70-letnega mladeniča, Vrtemu slavljenca, ki je zaveden nacionalist, želimo še vrsto srečnih let.

Prve priprave za prekmurski teden

Murska Sobota, 24. februarja Vest, ki jo je objavljalo naše časopisje, da pripravljajo v Murski Soboti za junij »Prekmurski teden«, bo povsod naletela na odobravanje. Letos bo 20letnica priključitve Prekmurja Jugoslaviji, zato se temboj spodbodi, da se ob tej priliki tudi naši slovenski javnosti prilika, da obišče Prekmurje in ga поблиže spozna. Murska Sobota kot kulturno in gospodarsko središče Slovenske krajine se v polni meri zaveda dolžnosti, ki jih ima z organizacijo »Prekmurskega tedna«. Ta teden, ki bo izpopolnjen z otvoritvijo trgovskega doma, z raznimi prireditvami in razstavami, bo pokazal razvoj in napredek Prekmurja v dobi njegove pripadnosti Jugoslaviji. Za organizacijo take prireditve pa je seveda potrebno mnogo dela in priprave.

V Murski Soboti je bil na pobudo Tujškoprometnega in olepševalnega društva s sodelovanjem vseh gospodarskih in kulturnih činiteljev sestavljen odbor, ki bo prevzel to nalogo in jo izvedel do vseh podrobnosti. Na sestanku, ki je bil včeraj v cilju določitve podrobnega programa, se je videlo, da so se moške lotili dela s krepko voljo in trdnim prepričanjem, da mora biti prireditev dostojna proslave 20letnice pripadnosti k naši narodni in državni skupnosti. Posamezni odseki so si razdelili program in obseg dela, tako da bodo že v začetku marca prve priprave v polnem teku. Računajo, da bodo priprave za razne gradnje in organizacijo stale nad 200.000 din.

IZDATKI

DIN

PARA

6

3

FEBRUAR

1 Persil

1 Henko

IZDATKI

DIN

PARA

5

2.50

MAREC

Nove cene

1 Persil samo 5

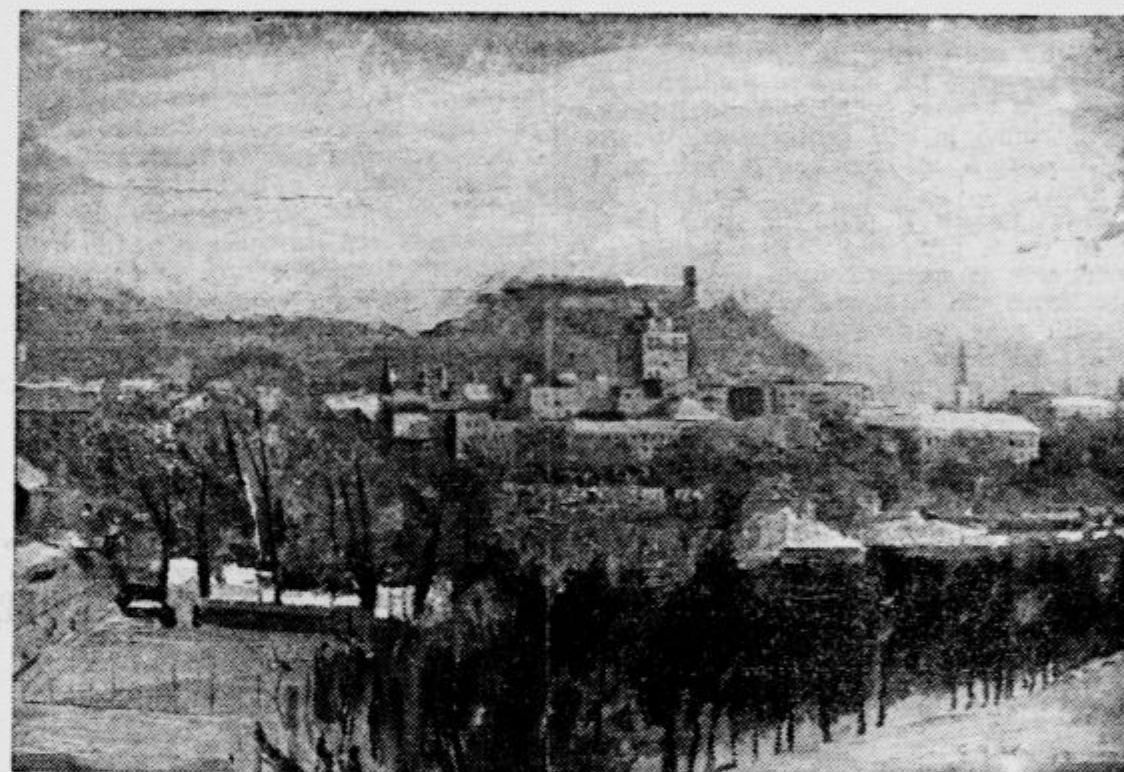
1 Henko samo 2.50

Brez dvoma:

pranje je cenejše!

Stakim računom so gospodinje res zadovoljne. Izkoristite tudi Vi to priliko. Saj Vam nudi Persil in Henko brez vsakih drugih primesi najboljši učinek.

Ljubljana kr. torpiljarki »Ljubljani«

Ljubljana, 25. februarja

Lani na Vidov dan je v Splitu zdrčala kr. velika torpiljarka »Ljubljana« v Jadran, ko sta ji kumovala ljubljanski župan dr. Adlešič in ga. Jelena Nedčeva, soproga ministra vojske in mornarice. Takrat smo omenili, da mesto Ljubljana pokloni za krstni dar prvi bojni ladji, ki nosi ime glavnega mesta Slovenije, tudi darilo, da se bodo oficirji in moštvo na njej vedno spominjali našega mesta. Med tem ko so na novo torpiljarko nameščali stroje in orodje ter opremlili tudi vse prostore, je Ljubljana res pripravila prav lepa darila. Preden bo velika torpiljarka vvrščena v naše bojne ladje, bodo izročena tudi krstna darila.

Najvažnejše darilo je gotovo svljena ladijska zastava, ki bo izbošana le ob najsvetnejših prilikah in pa tudi v bojih, ki naj bi bili vedno častni in zmagoviti za bojno ladjo z imenom glavnega mesta Slovenije. Natanko po predpisih vojaške uprave je izdelal Državni osrednji zavod za ženski obrt v Ljubljani iz najfinjših svile državno trobojnico ter jo okrasil z državnim grbom v aplikaciji in umetnem vezanju. Zastava se v nikmer razen po tvorbu ne razlikuje od drugih zastav kr. vojske mornarice pač ima pa na levi strani nad državnim grbom tudi uvezen majhen grb mesta Ljubljane.

Častljivi grb ljubljanskega mesta bo pa krasil tudi kljun torpiljarka. V baker ga je umetno vtiolkel akad. kipar Božidar Pengov in se je tako spet z estetske kakor s tehnične strani pokazal mojster. Grb je visok 57 cm in 86 cm širok, ter bo, kakor že rečeno, najbrž krasil kljun ladje. Tretje darilo je pa slika Ljubljane izredno visoke umetnostne cene, saj je naše mesto v zimski odeji upodobil mojster prof. Gojmir A. Kos. Podoba našega mesta bo vdelana v leseno steno ladijskega salona, kjer bo vedno pred očmi oficirjem in tudi moštvo. Slika je izdelana v olju ter široka 80 cm in 55 cm visoka. Za ladijsko knjižnico, pa dobi »Ljubljana« tudi vseh pet lepo vezanih letnikov »Kronike slovenskih mest«.

Da se naša javnost prepriča, kako dostojna darila pošlje Ljubljana svoji »Ljubljani«, bodo darila razstavljena v ponedeljek, torek in v sredo, torek 27. in 28. februarja ter 1. marca v sobi županov v mestnem muzeju (Gosposka ulica št. 18., II. nadstropje) vsak dan od 9. do 13. ure. Vstopnine seveda ni in samo vabimo Ljubljančane, naj si ogledajo darila, ki bodo v kratkem izročena komandi kr. vojske mornarice, hkrati naj si pa ogledajo tudi mestni muzej in njegove razstave ljubljanskih starostnosti in stanovanjske kulture. Priporočljamo, da podobnega muzeja ni v vsej državi.

Pod Sv. Ano ponesrečeni avto oropan

Novo mesto, 25. februarja

Avtomobilska nesreča, o kateri smo poročali v ponedeljski izdaji »Jutra«, se je pripetila na ostem zavoju na prav razzvani državni cesti tik pod hribom Sv. An. Avto znamke Adler, s katerim so potovali 40-letni Tropan Lujo iz Zagreba, 56-letni Cvetković Vladen iz Beograda in lastnik trdke Stancer v Zagrebu Catić Jule, se je pri silovitem sunku v brzozavni drog razpoval. Nesreča je nastala, ker je počila pnevmatika na zadnjem desnem kolesu. Ker so popustile tudi zavore, je močni sunki vrigel avto na levi rob ceste, kjer je zadnji del avtomobila zadel ob dvojni brzozavni drog. Brzozavni drog se je pri nesreči v temelju razmajal in prekal v višini dveh metrov. Tropan in Cvetković sta sedela na zadnjem sedežu. Tropan celo na levi strani, kjer je bil udarec najsilnejši. Spritico tega je dobil Tropan pri nesreči tudi najhujše poškodbe.

Po nesreči je ostal razbiti avtomobil sam brez nadzorstva v občestnem jarku. Za nesrečo so kmalu doznali ljudje iz okolice in so hodili ogledovat avto v velikih trumah. Pripeljalo se je tudi mnogo avtomobilistov in motociklistov. Na žalost so se med njimi našli ljudje, ki si niso preveč jemali k srcu nesreče ubogih potnikov, temveč so prišli z namenom, da odnesejo od razbitega avtomobila še tisto, kar je ostalo dobro. Preko nedelje je bil avto oropan vseh svojih najvažnejših delov. Zlikovci so ukradli obe sprednji kolesi z gumami, akumulator,

dinamo, magneče, sveče, razdelce, vse električne žarnice z reflektorjem, hupo, uro, kilometrsko kazalo, brzinomerec in še razne ostale manjše dele.

Ko so videli pošten domačini, kako nepridipravi odnašajo dele avtomobila, so ugotovili imeni dveh najdrzejših zlikovcev, ki sta odnesla od ponesrečenega avtomobila najvažnejše dele. V nedeljo popoldne je pribrazil po cesti avtomobil s evidenčno številko 2/3390. Sofer ali sprevednik tega avtomobila je v misljenju, da ga ni nihče opazoval, odvil od razbitega avtomobila akumulator in ga nato odpeljal s seboj. Dogodek je opazoval brzozavni mojster g. Gabrijelič iz Trebnjega. Enakovreden tovariš omenjenemu avtomobilistu je bil tudi neki drugi avtomobilist, katerega evidenčna številka je registrirana pri novomeškem sreskem načelnstvu. Ta je vzel ponesrečenemu avtu obe sprednji kolesi s pnevmatikama, dinamo in razdelce. Številko tega avtomobila sta si dobro zapomnila Spendal Leopold in Muhič Jože iz Biške vasi. Na podlagi ugotovitve avtomobilske evidenčne številke so orožniki te dni napravili v nekem kraju preiskavo in dobili vse odvzete dele.

Nad tem sramotnim početjem, ki spravljajo v slabo luč ves okraj, se prebivalstvo splošno zgraža in želi, da bi vsi krivci, ki so izkoristili nesrečo zagrebških potnikov, prešli tudi zasluženo plačilo. Ostanke razbitega avtomobila je prepeljal v svojo mehaniko delavnic g. Jože Ferlič, kamor je prišel ponje po naročilu lastnika g. Catića avto zagrebškega reševalnega društva.

Tragična smrt lovskega čuvaja

Kako je škapien postal žrtev krivolovcev

Sodražica, 24. februarja

»Mama, ravšišci so ata obstrelili!« S temi besedami je prišel k smrti 12-letni sinček Silvo k svoji materi, stanujoči v Sodražici. »Ali do smrti?« je zavpila vsa preplašena mati. »Ne, pravijo, da so ata še živi, gospod Vilko so šli z avtom ponjhi«, je pojasnjeval fantek ves v solzah. Kmalu nato je res pridrčal avto z nesrečno žrtvijo krivolovcev. Obstreljeni je bil še živ, pa ni se zavedal. Odpeljali so ga

bil okrog 16. ure od svojega zaupnika obvestilo, da so se krivolovci spet podali v Stelnike. O tem je takoj obvestil orožnike, ki so brez odloga odhiteli v lovišče. Pokojni škapien je bil že okrog 13. ure odšel v Stelnike ne da bi vedel, da se tam nahajajo krivolovci, in g. Ivanc je poslal za njim še enega lovskega čuvaja, da ga opozori na nevarnost. Žal je bilo že prepozno. Škapien so našli vsega okrvavljene na cesti, ki vodi od Sv. Gregorja v Sodražico. Imel je glavo vso polno šiber. Kakor je sklepali po ranah, ga je zločinec najbrže počakal v zasedi in oddal nanj strel od strani naravnost v glavo. Orožnikom se je posrečilo prijeti dva kmečka fanta, sinova uglednih posestnikov, ki sta priznala, da sta bila na prepovedanem lovu v Stelnikih, trditva pa, da je škapien ustrelil neki tretji tovariš, ki ga orožniki dosedaj še niso mogli prijeti, čeprav je zman.

Zločin oboja vse ljudstvo. Pričakuje, da bodo oblasti z odločno roko posegle vmes, da se krivolovstvo pri nas zatre. Tu ni nobenega izgovora na lovsko stražo, kajti kdor hoče pri nas hoditi na lov, ima več ko dovolj prilike, da tej svoji straži po poštenem potu zadosti. Odpro naj se oči tudi vsem tistim, ki neprestano hujskajo naše ljudstvo zoper vse, kar je z lovom v zvezi in na ta način dajejo potuho krivolovcem — zločincem.

Velik zbor zagorskih rudarjev

Zagorje, 25. februarja

Ker so se pri rudnikih spet pričela praznovanja, je umevno, da rudarje in njihove družine zanima, kako bo v bodoče. Kot najmočnejša strokovna organizacija v črnom revirju je II. rudarska skupina sklicala v nedeljo v dvorani kina »Triglav« sestanek rudarjev. Poročal je tajnik ZRJ g. Arh, ki se je dotaknil raznih pereh točk, katere so po novem službenem redu rudarskega glavarstva najvažnejši problem našega rudarstva. Razne točke ne zadovoljujejo rudarjev, vendar je dana možnost, da se sporazumno omilijo trdote, ki jih posamezne točke vsebujejo.

Tajnik Arh se je dotaknil vzrokov nesreč v jamah. Krivdo je iskati v razmerah, ki jih je družba umetno ustvarila, nadalje v akordnih zaslužkih in protežiranju. Glavna krivda pa je v rudarjih samih, ki jim je pred očmi samo boljši obstanek, namesto da bi vsepovsod vladalo tovarštvo. Pohlep za boljšim zaslužkom je v veliki meri kriv nesreč, ker postaja rudar pri delu premalo pazljiv. Govornik je upravičeno kritiziral, da večina rudarjev še ni organizirana, potem se pa tudi ni čuditi, da ni uspehov. Glede praznovanja sodi tajnik Arh, da naročilo od strani države zato ni, ker so blagajne izčrpane. Govornice o novih pogajanjih za kolektivno pogodbo v zvezi s sedanjim praznovanjem ne drže.

V Zagorju ima rudnik precej skladišč, da lahko dnevno deponira več vagonov premoga. Slabše je v Hrastniku, kjer primanjkuje prostora. Kakor se čuje, se bo pričelo tedensko dvodnevno praznovanje. Nekaterim se čudno zdi, da je v teku tega tedna bilo pri rudniku na novo zaposlenih več delavcev. Vse te pa je sprejela uprava rudniških apnenic, ker se je pričela sezija za apno.

paravnost v Ljubljano v bolnišnico, kjer je primarj dr. Lavrič takoj izvršil operacijo, toda zaman. Smrt je nastopila, ne da bi se bil nesrečnejši prej še kaj zavedel.

Vsa okolica je razburjena in polna srda nad nezasišanim zločinom. Kako tudi ne! Pokojnega smo vsi poznali kot ljubeznega, postrežljivega človeka, očeta četvero nepreskrbljenih otrok v starosti od 13 do 2 let, vestnega lovskega čuvaja, skoz in skoz poštenega in treznega moža. Kako je bil zločin izvršen, bo seveda točno dognala kazenska preiskava.

Pogreb pokojnega škapien bo jutrišnjega nedeljo ob 11. popoldne iz mrtvašnice splošne bolnišnice v Ljubljani.

Pokojnik je bil rojen 17. julija 1880 v selu Veliko polje obč. Vrabče na Vipavskem. Kakor mnogo drugih, se je tudi on po prevratu izselil v Jugoslavijo. Leta 1923 je dobil službo pri oroški graščini, kjer je ostal 9 let, potem je pa stopil v službo pri g. Adolfu Ivancu, znanem industriju v Sodražici. G. Adolf Ivanc je sozakupnik občinskega lovišča Sodražica, kamor spadajo tudi sodraški Stelniki, kakor imenujemo severno pobočje, ki mejijo na nekdanjo občino Sv. Gregor. Pod skrbno zaščito svojega lovskega gospodarja se je stalež smrjadi v Stelnikih zelo povzdignil in postal najbolj priljubljena točka za krivolovce iz sosednjih naselij. Od leta do leta so postajali prednejši. Pokojni škapien, kakor tudi gospoda Adolf in Vilko Ivanc, so ponovno trčili z njimi skupaj. Pribijali so v lovišče pri belem dnevu kar po več skupaj in prirejali cele pogone. Tako tudi včeraj. Gospod Adolf Ivanc je do-

Gospodarstvo

Pokojninsko zavarovanje obrtnikov

Dokazov za to, da je rentno zavarovanje obrtnikov gospodarsko utemeljeno in socialno potrebno, je dovolj. To potrebo so ugotovili obrtniki sami, njih strokovne organizacije in strokovno časopisje. Tudi zunaj v svetu je ta potreba splošno priznana in marsikje že tudi realizirana.

Problem zavarovanja samostojno pridobitno delovnih oseb se ni pojavil šele v povojnem času, to vprašanje je bilo aktualno že pred vojno in so bile prve misli o tej potrebi izražene v debatah o socialnem zavarovanju delavcev in nameščenih. Praktičen izraz so te misli dobile v pravni instituciji prostovoljnega in obveznega zavarovanja, ki je bilo v okviru zakonite delavsko-nameščenega zavarovanja. Obrtniki sami pa so si marsikje ustvarili pomembno socialno-zaščitno stavbo za svoj stan. Obrtniki skupno s trgovci so bili iniciatorji in organizatorji zasebnopravnega pokojninskega zavarovanja in so dali pobudo za reforme privatnega življenjskega zavarovanja, da je to postalo sposobno prilagoditi se socialnim potrebam malega človeka, ko ni bil deležen dobrot socialnega zavarovanja.

Zdi se, da je tudi pri najvišji državni zakonodajni in izvršni oblasti dano razpoloženje, da se zadovoljivo uredi nemogočnost in starostna preskrba obrtnikov. Tega razpoloženja obrtniki ne smejo zapraviti. Napačno bi bilo, ako bi sedaj brskali po drobnarijah in mislili, da je vsaka malenkost važna.

Trgovinsko ministrstvo je izdelalo načrt uredbe o zavarovanju obrtnikov. Obrtniki so bili pozvani k načrtu povedati svoje mnenje. To so storili na več zborovanjih. Vile teh zborovanj ni najboljše. Zborovanja so pokazala premalo odločne volje, da se problem nujno in brez odlašanja realizira. Zdi se, da so obrtniki z osnovnimi mislimi in načrtu zadovoljni. Zahteva po avtonomnih pokojninskih obrtniških pokojninskih zavodih ni bila jasno izražena, tako da ni rešeno vprašanje enega ali več nosilcev obrtniškega pokojninskega zavarovanja. To vprašanje pa je osnovno, zlasti finančno-matematične važnosti. Tudi ni bilo slišati ugovorov proti izločitvi obrtnikov-izmetov iz zavarovanja. Da bi bil ta element iz zavarovanja izločen, ne bi bilo niti finančno niti socialno in niti gospodarsko v redu, kajti potreba zavarovanja je tudi za te obrtnike.

Načrt uredbe je pustil nerešeno glavno stran vseh problema: višino premije. V načrtu sam je sprejeto samo besedilo o višini invalidske in starostne rente ter rodbinskih rent, v dodatku k načrtu pa so prikazane razne alternative o višini rente in o višini premije. V tej nepopolnosti je osnovna napaka načrta, ki se poveča z odredbo v samem osnutku, da »bo višino premijske vloge določil pokojninski zavod po višini rente, ki se zavaruje«. Ta skok v temo je za obrtnike najbolj neprijeten in odbijajoč.

Iz besedila uredbe bi mogli sklepati, da v trgovinskem ministrstvu prevladuje mnenje, da bi mogla mesečne rente po 30 letih zavarovanja in pri karenci 5-10 let pri obrestni meri 6% ter pri upravnih stroških okrog 15% znašati najmanj okrog 200 din in največ 900 din, kolikor ne bi bilo uvedeno fakultativno višje zavarovanje ali zakonito boljše zavarovanje po skupnini. Premija naj bi pri renti 200 din znašala 35 din, pri renti 900 din 140 din. Diferencialna premija po začetni starosti obrtnika bi znašala n. pr. pri 30 letni starosti 140 din, pri 35letni 160 din in pri 40letni 200 din, vedno za začetno rento 500 din in po 30 letih zavarovanja za največ 1000 din.

Vse te kalkulacije in alternative povedo eno: da obrtniško pokojninsko zavarovanje ne bo ceneno. Razumljivo je, da imajo obrtniki pred tem dejstvom strah. V izgledu so kljub razmeroma visokim premijam nizke pokojnine, zlasti družinske, ki ne bodo dosegle onih gospodarsko-socialnih učinkov, zaradi katerih naj bo zavarovanje ustvarjeno. Ta finančno-gospodarska dejstva bodo najtežja ovira na poti uveljavljanja obrtniškega pokojninskega zavarovanja. Zavarovanje pa mora biti solidno, t. j. zavarovalno-matematično zanesljivo zgrajeno, obenem pa tako, da pri nizkih premijah nudi čim več. Po poti, na katero je stopil načrt uredbe, ta cilj ne bo dosegel; obrtniki enostavno visokih premij ne bodo plačali, njih zavarovanje bo polprodukt. Državne finančne pomoči obrtniki ne bodo dosegli, ker je pač pri nas taka miselnost.

Razdrobitev zavarovanja n. pr. na pet samostojnih obrtniških pokojninskih zavodov, ima za posledico nujno podražitev zavarovanja in to zaradi skrajšanja obsega rizikove vzajemnosti. Minimalna povprečna pokojnina (za mesto in deželo), ki naj nudi možnost za najskromnejše samostojno preživljanje, bi morala znašati 1000 din. V delavskem zavarovanju znaša najvišja zakonita mesečna renta pri 37 din mesečne premije po 10 letih zavarovanja 432 din, družinska pokojnina za eno osebo pa 108 din. V prostovoljnem višjem zavarovanju pa znaša najugodnejša pokojnina mesečno 1302 din pri 112,30 din mesečne premije, dočim je v obrtniškem zavarovanju pokojnina 1000 din zamenljiva pri premiji 140 do 200 din (po začetni starosti zavarovanca) pri 30letnem zavarovanju. Obrtniško zavarovanje ne sme biti dražje od delavskega in tudi ne od nameščenega pokojninskega zavarovanja.

Ali je sistem, ki ga osvaja načrt uredbe, dober in izvedljiv? V kolikor je meni znano, po tem sistemu niti ena država ni izvedla obrtniškega pokojninskega zavarovanja. Podoben sistem je uzakonila pred 13 leti CSR, toda od izvajanja zakona ni prišlo. Zakaj ne? V pretežni večini držav je obrtniško zavarovanje izvedeno v okviru splošnega brezpremijskega ljudskega zavarovanja, t. j. onemogočeno in starostne rente priznava država iz splošnih davčnih virov ali iz posebnih doklad k davkom in je na ta način premija za posameznika skromna, ker je raztegnjena na vse davkoplačevalce ali pa je diferencirana po davčni moči vsakega obrtnika, dočim je pokojnina dejansko od višine premije neodvisna, enotna. Ta sistem bi bil priporočljiv tudi pri nas, ko počasi prihaja na dnevni red potreba onemogočena in starostnega zavarovanja kmečkega prebivalstva. V taki široki rizikovi skupnosti bi se moglo dobiti zavarovanje izvesti prav poceni. Naravnost nerazumljivo pa se mi zdi, da se

problem obrtniške onemogočenosti preskrbe obravnava celo ločeno in neodvisno od zavarovanja trgovcev. Ali smo res tako bogati, da si smemo privoščiti zabavo skrajno individualiziranega zavarovanja za vsak posamezen stan in poklic? Takih zabav v drugih državah ne poznamo, tam gredo vsa stremjenja za tem, da se ustvari čim večja koncentracija vseh vrst zavarovanja, da se tako omogoči socialno ugodni zavarovalno-matematični račun. Pri nas gre drobitev zavarovanja odločno predaleč, kar bo pozneje nujno zahtevalo najkrepkejšo sanacijo razbitih drobec. To se je do danes zgodilo povsod tam, kjer se je organizacija zavarovanja kruto pregrešila proti najpreprostejšim načelom narodnega gospodarstva. Svoje zavarovanje imajo delavci, svoje rudarji, svoje železničarji, svoje nameščenici, svoje hočejo dobiti časniki, svoje imajo zdravniki, odvtniki, notarji pogodbeni javni nameščenici, svoje naj dobe obrtniki in enako trgovci. Revna država takih drobljenj v važni socialno-gospodarski panogi ne prenese.

Proti delavskemu zavarovanju vlada v izvedenjskih vrstah neko nerazpoloženje in bi bilo že psihološko pogrešno predlagati, da se vsa rentna zavarovanja združijo v eno veliko zavarovalno skupnost z enotnim nosilcem zavarovanja, ki naj bo organiziran in upravljan tako, da bo zadostno vsem važnim individualnim posebnostim. V taki veliki skupnosti bi bilo rentno zavarovanje najcenejše in socialno najkoristnejše, ker bi pri premiji okrog 100 din znašala renta okrog 1300 din mesečno.

Francoski kapital v Vzhodni Evropi

O priliki nedavnega podpisa francosko-jugoslovenske trgovinske pogodbe objavlja »Neues Wiener Tagblatt« daljši dopis iz Pariza, v katerem pravi med drugim:

Podpis francosko-jugoslovenske trgovinske pogodbe predstavlja pomemben poizkus Francije, da si ohrani svoje trgovinsko-politične pozicije v Jugoslaviji, podobno kakor pri nedavno sklenjeni pogodbi z Bolgarijo in pri pogodbi z Rumunijo, ki bo v kratkem sklenjena. Pri teh treh pogodbah je Francija stopila na pot preferenčnih carin, posebnih kontingentov, licenc, ter nadzorstva nad razvojem uvoza in uvoznih cen. S temi sredstvi hoče Francija omogočiti, da se bodo jugoslovenski proizvodi (pšenica, koruza, les in rude) vnovčevali v Franciji po višjih cenah, nego znašajo svetovne cene, ne da bi to na drugi strani povzročilo francoskemu gospodarstvu neljubo konkurenco.

V tej zvezi razpravlja list o bodoči usodi dveh francoskih finančnih institutov namreč družbe »Union Européenne« in »Banque des Pays de l'Europe Centrale«.

»Banque des Pays de l'Europe Centrale« (prej Zentral europäische Länderbank) je morala kmalu po priključitvi Avstrije k Nemčiji odstopiti svojo najdragocenejšo postavko med aktivami, namreč svojo dunajsko glavno podružnico. Sedaj šteje med svoja aktiva še praško podružnico in udeležbo pri poljskih, rumunskih, madžarskih in jugoslovenskih bankah in podjetjih (banka ima kakor znano velik paket delnic Trboveljske premogokopne družbe). Po odstopitvi dunajske glavne podružnice posluje sedaj ta banka na reducirani osnovi.

Preorientacija naše devizne politike

Iz Beograda poročajo, da pripravila Narodna banka temeljito preorientacijo devizne politike s posebnim ozrom na razvoj našega narodnega gospodarstva. V tej zvezi zatrjujejo, da bo Narodna banka v bodoče v vseh vprašanjih devizne politike, kolikor ta vprašanja tangirajo naše gospodarstvo, prej konsultirala prizadete gospodarske činitele in bo skušala upoštevati njihove pripombe in želje.

Tako je stopila Narodna banka že v stike s predstavniki tekstilne industrije in industrije mila, zlasti glede uvoza surovin, in sicer s posebnim ozrom na nedavno omejitve uvoza iz neklinirskih držav. Prizadevanje gre za tem, da se oskrba industrije s surovinami v čim večji meri omogoči iz klinirskih držav in da se iz neklinirskih držav uvažajo samo najnujnejše surovine. V tej zvezi proučuje Narodna banka tudi vprašanje preorientacije naše zunanje trgovine z nekaterimi neklinirskimi državami. Naš izvoz v nekatere neklinirske države je zelo majhen, vendar obstaja možnost povečanja, kar bi olajšalo uvoz surovin iz teh držav. Prav tako se proučuje vprašanje uvoza iz onih neklinirskih držav, kamor več izvažamo nego znaša vrednost uvoza.

Zaradi številnih nedopustnih manipulacij je bila te dni Narodna banka prisiljena k ukrepom za omejitev izplačil inozemskih dinarskih terjatev. V zadnjem času je prišlo pri nas do številnih ustanovitve podjetij od strani inozemskih družb, pri čemer ni bil ušesen v našo državo potreben kapital. Številna taka podjetja so bila ustanovljena na podlagi inozemskih dinarskih terjatev pri Narodni banki. Tako so inozemske finančne skupine, ne da bi v našo državo vnesle devize, dobile devizne olajšave pri prenosu poslovnih dohodkov svojih podjetij iz naše države. Neke inozemske finančne skupine so stopile tudi v zvezo z našimi izseljenci ter so jim odstopale svoje dinarske terjatve v zamenjavo za svojedobne devize.

Da se take transakcije onemogočijo, je Narodna banka odredila, da pooblaščenim denarnim zavodim do nadaljnjega ne smejo vršiti nobenih izplačil v naši državi v breme računov inozemskih dinarskih terjatev vseh kategorij. Te omejitve se ne nanašajo na tako zvane turistične in svobodne dinarje, to je na one inozemske dinarske terjatve, ki so nastale s 100odstotno prodajo svobodnih deviz po uradnem tečaju (po 18. juniju 1932) in katerim je Narodna banka priznala značaj svobodnih dinarjev. Vendar se za te inozemske svobodne dinarje ne morejo kupovati devize. Po informacijah iz Beograda bodo izdani novi predpisi za razpolaganje z inozem-

Gotovo je pa utemeljena in izvedljiva misel, da se organizacija našega onemogočenega zavarovanja deli v dve veliki skupini: v socialno zavarovanje ročnih delavcev, ki naj bi združevalo industrijske, obrtniške in rudarske delavce in v skupino vseh duševnih delavcev, kateri naj se pridružijo vsi svobodni poklici, vstevši obrtnike in trgovce. To se pravi: pokojninsko zavarovanje te druge skupine naj se izvede po zakonu o pokojninskem zavarovanju zasebnih nameščenih in v organizacijskem okviru Pokojninskega zavoda. Slovenski Pokojninski zavod bi na ta način krog zavarovancev povečal na kakih 25.000 oseb, kar daje pogoje za najsolidnejše rentno zavarovanje s premijami, ki bi bile tudi za obrtnika zmožljive; zavarovan naj bi bil ves dohodek obrtnika brez omejitve navzgor, ki tvori podlago za odmero davkov. Na ta način bi zavarovanje varovalo življenjski standard obrtnika. Pri večjem številu zavarovancev bi se sedanja mesečna premija Pokojninskega zavoda mogla znatno znižati, tako da bi znašala pokojnina n. pr. pri 100 din premije po 30 letih zavarovanja najmanj 1000 din.

Da se te moje misli o organizaciji obrtniškega pokojninskega zavarovanja odnosno o splošni organizaciji celotnega sistema pokojninskega zavarovanja duševnih delavcev realne, dokazujejo novejšie reforme rentnega zavarovanja v svetu, zlasti najnovejši nemški zakon o starostnem in onemogočenem zavarovanju obrtnikov, ki je vstopil v veljavo s 1. I. 1939 in je obrtnike vključil v sistem pokojninskega zavarovanja zasebnih nameščenih.

Ta organizacijski sistem je sposoben, da zadosti vsem bistvenim zahtevam in željam obrtnikov; proti morejo biti samo osebe z osebnimi ambicijami, ki pa pri velikih socialnih akcijah ne smejo biti merodajne.

Dr. Joža Bohinjec

Bolgarijo pa kaže smanjšanje salda za 0.1 na 1.6 milijona din.

Nazadovanje našega klinirskega dolga v Českoslovaški

Naš klinirski dolg v Českoslovaški je prišel zadnje tedne naglo nazadovati in je v tretji četrtini februarja znova popustil za 5.1 na 99.1 milijona Kč. S tem je saldo prvokrat po dolgem času manjši nego 100 milijonov Kč. Še ob koncu lanskega leta je znašal ta saldo 142 milijonov Kč.

V kliningu z Madžarsko se je v tretji četrtini februarja naš dolg zmanjšal za 1.4 na 10.4 milijona din; naš klinirski dolg v Rumuniji pa se je skril za 3.3 na 1.7 milijona din.

Naraščanje potniškega prometa na naših železnicah

Po podatkih generalne direkcije državnih železnic je bilo lani na naših železnicah 54.24 milijona potnikov nasproti 51.17 milijona potnikov v letu 1937 (brez potnikov, ki so kupili karte pri Putniku). Število potnikov se je torej povečalo za 3.07 milijona ali za 6%. Skupaj s potniki, kiso kupili karte pri »Putniku«, so imele lani naše železnice preko 56 milijonov potnikov. V primerih z zadnjimi leti vidimo, da se je število potnikov na naših železnicah znatno dvignilo kar nam pričajo naslednje številke:

Leta 1929	48.17 milijona potnikov
Leta 1934	30.12 milijona potnikov
Leta 1935	38.23 milijona potnikov
Leta 1936	44.41 milijona potnikov
Leta 1937	52.96 milijona potnikov
Leta 1938	56.00 milijona potnikov

Lani je bilo število potnikov na naših železnicah za 83%, večje nego v najslabšem letu krize, to je v letu 1934, obenem pa za 16%, večje nego v letu 1929.

Gospodarske vesti

== Ljubljanska borza je izdelala nove uzanice za les. Te dni je bil zainteresiranim ustanovam razposlan v proučitev načrt uzanice ljubljanske borze za blago in vrednote pri trgovanju z lesom. V kratkem bo na Ljubljanski borzi anketa, ki bo dokončno razpravljala o lesnih uzanah in katere se bodo poleg naših lesnih strokovnjakov udeležili tudi zastopniki tukajšnje banke uprave, Zbornice za TOI, Zveze industrije, Kmetijske zbornice in lesnega odseka Zveze trgovskih združenj. Nove uzanice bodo po obsegu še enkrat večje od starih, ki so bile izdane leta 1925, natisnjene pa bodo takoj, ko jih odobri trgovinsko ministrstvo.

== Beogradska zadruga. Največja beogradska banka »Beogradska zadruga« izkazuje v svoji bilanci za leto 1938. čisti dobiček v višini 7.58 milijona din (v prejšnjem letu 6.62). Od tega dobička bo porabljenih za izplačilo dividend 4.445.000 din (v prejšnjem letu 4 milijone din), za rezervni fond 758.000 din (631.000), za amortizacijski fond 700.000 din (500.000) in za tanieme 1.074.000 din (971.000). Banka izkazuje povečanje hranilnih vlog od 44.9 milijona din v letu 1936. odnosno 64.1 milijona din v letu 1937. na 89.8 milijona din v preteklem letu. Hranilne vloge so se torej v dveh letih podvojile. Vzporedno so se dvignile ustrezajoče postavke med naložbami. Tako je menični portfelj narasel od 32.6 odnosno 35.0 na 45.3 milijona.

Prebivalstvo balkanskih držav

Nikola Svoronos, direktor v grškem ministrstvu narodnega gospodarstva, je v gospodarskem letopisu Grške objavil nekaj zanimivih podatkov o prebivalstvu balkanskih držav. Podatki se sicer nanašajo na leto 1936, so pa zato točnejši od novjših, ki še niso prekontrolirani. Po teh podatkih daje prebivalstvo balkanskih držav naslednjo sliko: Rumunija šteje 19.423.000 prebivalcev na 294.967 kv. km, Turčija 16.201.000 pr. na 762.738 kv. km, Jugoslavija 15.174.000 pr. na 247.542 kv. km, Grčija 6.933.000 pr. na 123.976 kv. km in Bolgarija 6.254.000 pr. na 103.146 kv. km.

Po gostoti prebivalstva je na prvem mestu Rumunija s 65.85 prebivalcev na kv. km, na drugem Jugoslavija z 61.30 pr. na kv. km, na tretjem Bolgarija s 60.63 pr. na kv. km, na četrtem Grčija s 53.34 pr. na kv. km in na zadnjem Turčija z 21.24 pr. na kv. km.

Nasprotno pa je Turčija na prvem mestu

Francoski pravnik o pomenu priznanja Francove vlade v Španiji

Francoski profesor Jéze, bivši znani zastopnik in zagovornik abesinskega cesarja v Zenevi ter eden izmed zelo uglednih francoskih radikalov, je objavil v listu »Dépeche de Toulouse« članek o priznanju vlade generala Franca. V članku piše med drugim:

De facto priznanje vlade v Burgosu je že zato upravičeno, ker ne gre za simpatije ali antipatije, temveč za francoske interese. Priznanje bi pomenilo samo to, da neka vlada na določenem državnem ozemlju izvaja dejansko oblast, izdajajoč razna povelja. S tem ni o zakonitem značaju vlade izrečena nobena sodba, kajti tak značaj ji more biti priznan samo z izrecno ali molčečo večino v lastnem narodu. Ako kaka država nima svojih posebnih interesov v državi, kjer divja državljanska vojna, se lahko vzdrži priznanja. Oni Francozi, ki nimajo nikakih materialnih interesov v nacionalistični Španiji, so iz ideoloških nagibov lahko nasprotni priznanju, toda vlada mora upoštevati interese vseh svojih državljanov in ne samo nekaterih. Med svetovno vojno so na primer nevturalne države, ki so imele svoje interese v Belgiji ali severni Franciji, priznale nemške okupacijske oblasti kot vlado je de facto ne glede na simpatije ali antipatije svojih državljanov. S tem pa seveda ni bila izrečena nikaka sodba o zakonitosti nemške okupacijske vlade.

Izhajajoč z meddržavnopravnega vidika, da sploh ne more biti nobena država sodnik o legalnosti kake tuje vlade, vidi prof. Jéze tudi v priznanju jure samo vprašanje trajanja, ne pa zakonitosti. Priznanje de facto je začasno priznanje dejstva, da neka določena vlada vrši oblast na nekem določenem ozemlju. Priznanje de jure pa samo ugotavlja, da je okupacija trajna in da ni nobenega izgleda za njeno spremembo. V španskem primeru angleško in fran-

Dober občutek in svežost s pomočjo ROGAŠKE MINERALNE VODE, ki čisti in neguje Vaše notranje organe.

din v lanskem letu. Posojila v tekočem računu pa so narasla od 54.2 odnosno 77.1 na 99.6 milijona din. Tudi zavarovalni posli so narasli in se je vsota zavarovanj povečala od 77.6 odnosno 107.8 na 132.3 milijona din.

== Ukinjena taksa prostost kreditnih zadrug. V uradnem glasilu finančnega ministrstva »Financijski zbornik« je bila objavljena odločba finančnega ministrstva, s katero se razveljavlja pojasnilo generalne direkcije davkov od 10. oktobra 1928. Z novo odločbo odnosi z novimi tolmachenjem je sedaj predpisano, da se morajo zadolžnice, s katerimi potrjujejo člani prejem posojila od zadrug, kolikovati po tarifni postavki 18. zakona o taksah. Ta taksa znaša 1/2% dolžnega zneska. Zadrugne organizacije so sedaj napravile korake, da se zadrugam vrne ugodnost, ki so jo do sedaj uživale druge vrste let.

== Nabavljane zadrug državnih uslužbencev. Savez nabavljanih zadrug državnih uslužbencev poroča v svojem glasilu »Zadrugarstvo«, da je bilo lani ob koncu leta v vsej državi 132 nabavljanih zadrug državnih uslužbencev nasproti 125 v prejšnjem letu in 75 v letu 1931.

== Tečaj za ličarje in plekarje v Ljubljani. Zavod za pospeševanje obrta pri Zbornici za TOI v Ljubljani priredi strokovni tečaj za marmornarje in imitacijo lesa za plekarske in ličarske pomočnike. Tečaj bo v Ljubljani in se prične predvidoma 10. marca t. l. Trajal bo okrog tri tedne celodnevno. Poučeval bo poseben strokovnjak, ki ga je dal na razpolago Zavod za pospeševanje obrta Zbornice za TOI v Pragi, kjer poučuje na takih tečajih že dolgo vrsto let. Vabimo mojstre in pomočnike, plekarske in ličarske stroke da se udeležijo tega tečaja. Prijavo s točnim naslovom je poslati Zavodu za pospeševanje obrta pri Zbornici za TOI v Ljubljani najkasneje do 5. marca t. l. Prijavniki naj se zaradi pojasnil o pogojih za sprejem v tečaj zgledajo v zborničnem uradu med uradnimi urami v Beethovnovi ulici 10, II. nadstropje, soba št. 27.

Borze DEVIZE

Curlh. Beograd 10, Pariz 11.66, London 20.64, New York 440, Bruselj 74.05, Milan 23.15, Amsterdam 233.85, Berlin 176.50, Stockholm 106.30, Oslo 103.7250, København 92.1750, Praga 15.05, Varšava 83.10, Budimpešta 87.25, Atene 3.90, Bukarešta 3.37.

Blagovna tržišča BOMBAZ

£ Liverpool, 24. februarja. Tendence stalna. Zaključni tečaji: za februar 4.88 (prejšnji dan 4.83), za maj 4.82 (4.79), za sept. 4.56 (4.54).

po prirastku prebivalstva, ki znaša 21.44 na 1000 prebivalcev, kar predstavlja za dobo od leta 1927 do 1935 absolutni prirastek 2.552.424 prebivalcev. Ta prirastek ne izvira le iz presežka na rojstvih, temveč tudi iz doseljavanja muslimanov iz drugih držav, zlasti iz Rumunije in Bolgarije. Prirastek prebivalstva v Jugoslaviji znaša 14.81 na 1000, v Bolgariji 13.22, v Grčiji 12.85 in v Rumuniji 12.18 na 1000 prebivalcev.

Razen v Bolgariji, kjer je več moških kakor žensk, so v vseh drugih balkanskih državah ženske v večini. Po zaposlitvi odraslih oseb je kot poljedelska država na prvem mestu Jugoslavija, kateri sledijo prvi Bolgarija, Turčija, Rumunija in Grčija; po industrijski zaposlitvi pa je na prvem mestu Grčija, kateri sledijo Bolgarija, Rumunija, Turčija in Jugoslavija. V zadnjem času se je to razmerje verjetno precej spremenilo zaradi naraščajoče industrializacije v Turčiji in Jugoslaviji.

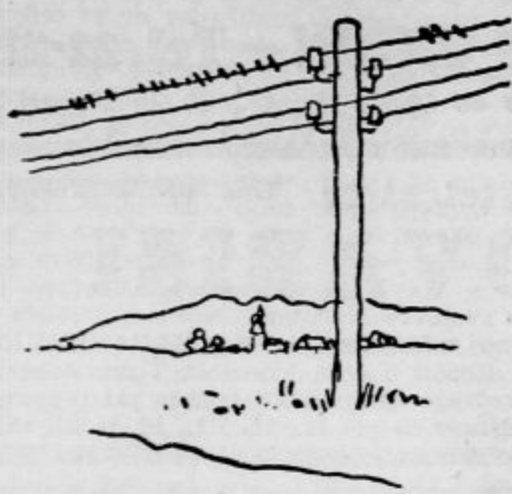
Napaka na zemljepisni karti

Na vseh kartah arktičnih ozemelj nahajamo ozemlje ki ga je ameriški polarni raziskovalec imenoval »Crockerjeva dežela«. Pred časom je odšla v tiste kraje polarna odprava, ki se je je udeležil kot pilot tudi ameriški mornariški častnik Schlossbach, in ta je ugotovila, da tam, kjer bi morala biti Crockerjeva dežela, sploh ni kopnine.

Odprava se je mudila tam okrog pet mesecev in v tem času je Schlossbach našel domnevno Crockerjevo deželo letel več nego dvajsetkrat, nikoli pa ni videl kaj drugega nego valove Severnega Ledeneja oce, ana. To nepričakovano odkritje je zbudilo v ameriških znanstvenih krogih precej pozornosti.

I V E R I
Življenje je treba soditi po mislih in dejanjih. Med ljudmi so namreč tudi takšni, ki žive brez svrhe in cilja. Onih bi lahko rekli, da ne stojijo na lastnih nogah, ampak jih nosijo valovi.
Seneca

KO SE VRAČAJO PTICE SELIVKE

Radovljica, 24. februarja

Med velike prirodne praznike spada vrnitev prvih ptic iz toplih južnih krajev. Ki jih lahko imenujemo prave oznanjevalce pomladi. Tak praznik v prirodi smo imeli že dni. Prvega divjega goloba grivarja, ki je letos prišel na Gorenjsko, so videli preteklo nedeljo v radovljiškem poiju. Videti mu je bilo, da je precej utrujen od tisočih kilometrov dolge poti iz Afrike, čez morje in do nas. Nič se ni bal, mirmo je čepel na njivi.

V letošnji prvi pomladi lahko opazujemo, da vrnitev selivk ni prav nič odvisna od naših domačih vremenskih razmer. Če b se ptice ravnale po našem vremenu, bi bile priletele že najmanj pred mesecem. Takrat, ko se je bilo črnu koso otajalo srce, Toda temu ni tako. Selivke čakajo

na gotov čas, ki je za odlet iz prezimovaniš vsako leto precej enakomeren, ne glede na to, kakšno vreme je pri nas. Vsako leto pa tudi opazujemo, da prihajajo selivke v različnih skupinah in v različnih časih. Ptice, ki so nas jeseni zadnje zapustile, se prve vrnejo v prvih vračajočih se skupinah najdemo pri nas skoraj. divje golob-grivarje, ciipe in pastirice. V drugi skupini, ki pride okoli sv. Jožefa, je več vrst divjih rac, pribe, kljunači in lastovke. Konec aprila prileti kukavica. Zadnji pa se vrnejo rjavi srakoperji in kobilarji. Čeprav je dokazano, da prav nobena kukavica pri nas ne prezimi, ker tudi ne more, saj živi le od žuželk in največ od gosenic ter se ne vrne pred 1. aprilom, — kljub vsemu temu smo vendar imeli priliko čitati v nekem slovenskem tedniku, da je letos kukavica kukala v okolici Kranja že v prvi polovici svečana Česa vsega ne zmore južno vreme! Bržčas imajo v tistih krajih še kakšno staro uro s kukavico ali pa je radio že tako razširjen, da odmeva tožni ljubljanski pozdravi tudi po gozdovih.

Kljub izredno ugodni prvi pomladi se selivke vračajo letos nekoliko kasneje in bolj posamezno kakor druga leta, ko je bilo vreme manj ugodno. Večkrat, ko je bilo še vse v snegu in so bile prekopne le na travnikih, so priletele k nam velike jate skorcev in divjih golobov že ob sv. Valentinu, ki goduje 14. februarja. Letos pa na Gorenjskem — ne rečem, da ne drugod — skorcev sploh še nismo videli in tudi divji golobi so še prav redki.

Zanimivo pa je pri pomladnem preselje-

vanju ptic tudi to, da se večje jate pojavijo le v deževnem ali sploh vihnem vremenu. Iz tega bi se dalo sklepati, da dvigne selivke v prezimovaniš južno vreme, ki se rado sprevrže v viharo vreme, ali pa so ptice, ki drugače prelete naše kraje precej neopazno, prisiljene počivati pri nas. Tudi ni izključeno, da so večje jate selilk usmerjene drugam, pa jim viharo vreme zmede pot in jih usmeri po naših dolinah. Letošnja prijetna prva pomlad nam je dala opaziti dosežek le malo selilk, še manj kakor druga leta ta čas.

Pa tudi klateži se še nič ne premikajo. Kosi in taščice so pri nas sedaj samo še ti. st. ki so pri nas prezimili. Poljske vrane, ki se k nam prikladijo čez zimo iz severnejših krajev, nas tudi še niso zapustile. Jih je sicer manj kakor jih je bilo okoli božiča, toda nekaj črnih jat še vedno vidimo po naših poljih.

Kmetijski vremenski preroki menijo, da pomeni počasni prihod selilk in dolgo zadržanje črnih klatežev, da bo zima še pobrčala, preden bo poginila. Upajmo pa, da imajo bolj prav tisti, ki sodijo, da zadržujejo klateže precej debelo zasneženi gorski vrhovi in mrzle noči. V splošnem moramo biti z dosežanim zimo prav zadovoljni. Malo katero zimo so namreč klateži tako dobro prezimili. Letos od nikoder ni bilo slišati, da bi bile ptice poginile. Prav tako kakor drobne ptice, je prezimila tudi gozdna in poljska perjad. Seveda pa je za enkrat še nevarno hvaliti dan pred nočjo in zimo pred pomladjo.

Povečajte blesk svojega smehljaja s Kolynosom!

Lepota, Vaša osebna privlačnost, zavista od zdravih svežih in lepih zob Kolynos napravi tisoče ljudi lepše. — Poskusite Kolynos! Spoznali boste radost svežih ust in očarujočega nasmeha.

Steklena volna in svila

Steklo se že prede in tke — kdaj le bomo nosili tudi stekleno obleko?

Stekleno vlakno je kot industrijsko tkivo že delj časa v rabi. Doslej pa so se izdelovala le groba, razmeroma debela steklena vlakna, ki so se zlepljena ali sešita uporabljala za izdelovanje vsakovrstnih izolirnih omotov v obliki plošč, trakov, ponjav itd. V kotlarnah so s to prejo izolirane parne cevi, pri lokomotivah kotli, dalje vsakovrstne industrijske peči, avtomobili in vozovi za prevažanje kvarljivih blaga itd. Povsod, kjer je potrebna izdatna toplotna ali zvočna izolacija, se je steklena preja dobro obnesla. Prav zaradi teh njenih lastnosti se je začela industrija zadnji čas z njo temeljiteje baviti in je počasi res dosegla presenetljivo izboljšanje tega modernega tvoriva.

V prvi vrsti so se posrečili novi postopki izdelovanja steklene volne. S centrifugiranjem tekočega stekla se dosežejo vlakna, ki so zelo podobna naravnim volni. Steklo teče v tankem curku na prav naravno vrtečo ploščo iz neke

tvarine in se na njen zaradi sredobežne sile razprši v silno tenka, valovito nakodrana vlakna, ki so tako gosto izprepletana med seboj kakor bombažna vlakna pri vati. Steklena vata je skoraj tako poceni kakor prava.

Precej se zadnji čas izdeluje steklena preja tudi s pretiskavanjem stekla skozi predlino šobe, natanko tako kakor pri izdelovanju umetne svile. Končni proizvod je tu nekakšna mehka klobučevina, ki se ali nepredelana uporablja za izolacijo, ali pa služi tudi kot surovina za izdelovanje zlahnejših steklenih tkanin.

Kemikom se je zadnji čas posrečilo kemična in mehanična svojstva stekla za izdelovanje preje tako izpopolniti da so vlakna elastična in mehanično tako trdna, da se lahko predejo in tke brez posebnih obzirnosti, kakor vsa druga naravna vlakna rastlinskega ali živalskega porekla. Glede stanovitnosti napram spreminjajoči

se toploti za katero je steklo kakor znano silno občutljivo, se je že tudi dosegel velik napredek.

Iz nekdanje grobe steklene preje se je razvila današnja steklena svila, ki naglo prodira v našo vsakdanost. Kjer je treba prav ceneno graditi in pri tem paziti na skrbno zvočno izolacijo posameznih prostorov, tam je steklena svila idealni vložek, bodisi v stenah, stropu ali podu. Gledališča, kinogledališča, koncertne dvorane, filmski in radijski studiji se čedalje pogosteje zavijajo v stekleno vato. Hladilnice in hladne omare za gospodinjstva se z njo branijo pred toploto, pri centralni kurjavi in drugih toplotničnih napravah pa nasprotno z njo odganjamo mraz, da nam ne žre dragocenih kalorij. Posebno primerna je te vrste izolacija povsod tam, kjer je računati z jedrkimi tekočinami ali njihovimi parami, ker je steklo proti ogromni večini njih neomejeno odporno.

Naslednja faza v izrabljanju steklene preje bo izdelovanje steklenih tkanin. Ze poskusi, ki so bili doslej narejeni v tej smeri kažejo, da so take tkanine povsem mogoče in da bi bile po svojih specifičnih lastnostih izvrstno dopolnilo druge tekstilne robe. Je samo še vprašanje sistematičnega laboratorijskega dela, kdaj se posreči izdelovanje dovolj »žilavega« stekla, katerega vlakna se bodo lahko predla na navadnih vretenih in tkala na statvah običajnih konstrukcij. Kakor se je tehniki ki posrečilo umetno svilo — spočetka tolikaj podcenjevali »surogat« — razviti do današnje kakovosti, ki je z njo skoraj docela izpodrinila naravni pridelek, tako se bodo verjetno tudi današnje krhke steklene tkanine v doglednem času razvile v solidno blago. Takrat steklena obleka ne bo več privilegij pravilnih kračij, ampak profano odelo za vsakdanjo rabo.

Če le kje, — je sneg v Planici

Planica, 24. februarja

Smuk! Menda je našo zemljo res Bog poljubil: nikjer snega, v Zakopanem je bilo baže zelo slabo in smo — v lepem domu Ilirije — kar s strahom pričakovali vesti o naših fantih, ko smo zve-

deli za nesrečo najboljšega Francoza O, pri nas pa je snega dovolj in še zdaj drobno prši! Smučamo se po tako imenovanem »betonu« — kar dobro! Z Dolomitov pa nam javljajo: ni snega! Da, tako je s to rečjo: le ven, samo doma ne! Zato pa!

Menda ni lepšega pod solncem, kakor je Tamar v teh februarjskih dneh! Ko jutraj zablišči snežna streha Jalovca in se pozlate vrhovi Ponce, zlezajo se najhujši zaspanci (in nekaj jih je!) izpod odej. Po okusnem zajtrku pa nastopita Jože in Emil ter odvečata svoje ovčice na delo. Jože prevzame boljše in jih s »krepko« besedo vodi po Tamarju in Krnici, nas začetnike pa obdelava Emil na livadi, ki ji pravijo »Idiotenwiese«. Trda je ta šola in blagodoneča hrvaščina (oni so v večini) odmeva preko travnika: »Ralice! Joži! Josi! Pa šta se vi bojite? Padnite več jednom!« In tako »betoniramo« livado, — naše »ralice« in pluzni zavori nam bolj malo pomagajo. »To sploh nič ni!« pravi šef Jože, ki včasih mimogrede pridrvi na naš travnik.

Pred dnevi smo se povzpeli na Peč in si ogledali mejnike treh držav. Obkrožili smo mejni kamen in složno ugotovili, da je sneg na naši, nemški in italijanski strani iste kvalitete...

Nad vse veselo in lepo smo pa proslavili pustni torek. Prijazna gazdarica, gospa Bittenčeva, nam je odprla svojo bogato garderobo in bilo je vsega — od elegantne markize do povojčnega bosjaka! Palmo pa je nosil naš prvak z »Idiotenwiese« — doktor Nikola. Le, ko smo ga sklekli, se je kopal v znoju: mondura ga je zdelala!

Naglo, prenelo nam minevalo dnevni Drug so'nečnejši od drugega! Kdor le more, naj pohiti v naš raj, da se navzije solnca, da najde zdravja in sreče! F.

Američani preizkušajo avtomobil

Vsak nov voz se mora desetkrat postaviti na glavo predno pride med ljudi

Amerika, dežela neomejenih možnosti, je tudi pri preizkušanju trdnosti avtomobilov, ki jih gradi njena industrija, ubrala silno velkopotezna pota. Evropska industrija pozna celo vrsto duhovitih postopkov za preizkušnje gradbenega materiala in končnih izdelkov, na katere se Američani nič dosti ne zanešajo. Američani hoče vsako reč preizkusiti v praksi, kar velja seveda tudi za nove avtomobile. Samo na terenu, kjer se sreča voz z nepredvidenimi silami in napori, se lahko izkaže, ali jim je došel ali ne. Seveda pa zahteva praktično preizkušnje na terenu vrstolomnih voženj čez drn in strn. Zanje imajo vse ameriške avtomobilске tovarne najete akrobate, tako imenovane »smrtnе vozače«. So to pogumni, tvegani ljudje, a vendar ne toliko brez glave, da bi se slepo podajali v vsakršno avanturo. Iz večine so ti smrtni vozači skrajno vestni, poudarjajo mehanike in dinamike voza ter terena, ki skrbno vnaprej preštudirajo, kako bodo izpeljali vsak poskus, ne da bi jih veljal preveč polomljenih kosti.

Osnovni pogoj je, da se vozač za tako vožnjo trdno pripravi na sedež in da si glavo zavaruje z dirkaško čelado. Avtomobil je za preskušeno vožnjo v notranjosti dobro obložen, stekla v oknih so odstranjena, prav tako tudi kljube in vse drugo, kamor bi se vozač utegnil zadeti ali natakniti. Največ pa je zmerom odvisno od tega, ali vozač do kraja obvlada svoje telo ali ne.

Poskusne vožnje so pri različnih tovarnah različne. Vsem je skupna samo — nevarnost. Tako ima n. pr. vozač Chryslerjevih tovarnov posebno bogat repertoar. Pri brzini 100 km na uro mora na vso moč okrene volan, tako da se avto najprvo položi na streho, potem pa napravi še nekaj smrtnih skokov okoli svoje prečne osi. Za ta poskus je potrebna zvrhana mera poguma in vozač ga ne bi tvegaj, če ta točka ne bi bila potrebna. Saj se v praksi na silben način prevrne na stotine in stotine avtomobilov in poskusni vozač mora ugotoviti, kje je pri vozi najšibkejša točka, kaj se bo najprvo razbilo, ali hladilnik, motor, vzmeti, osi ali kaj drugega.

Pri nekem drugem poskusu zapelje avto z vso brzino na vrsto vzporedno postavljenih železniških tračnic. Pri tem seveda zmerom z vso gotovostjo počijo pnevmatike, dočim morajo platišča, osi in vzmeti vzdržati silni pritisk.

Seveda pa se tovarne ne zadovoljijo samo s takimi umetno sproženimi nesrečami, ampak preizkušajo nova vozila tudi v

forsirani vožnji po cestah in po terenu, kjer se tudi brz pokažejo vse slabe strani konstrukcije. Tako so n. pr. zelo priljubljene vožnje po zelo dolgih in strmih cestah, kakor n. pr. na Mount Wilson pri Los Angelesu. Cesta se tu vzpenja od morske gladine strmo na 3000 m visoki vrh, kjer stoji kakor znano največja zvezdatna na svetu. Motor mora v kratkem času in pod polno obtežbo delati pri zelo spremenjenem zračnem pritisku. Ko premaga ta t. ristični napor, ga pošljejo v tako imenovano »dolino smrti«, v puščavo, ležečo pod morsko gladino, kjer vlada poleti opoldne vročina do 70 stopinj. Vozač mora med vožnjo beležiti temperature posameznih delov stroja ter potabo goriva, olja in hladilne vode.

Ford ima pri svojih tovarnah zgrajeno 25 km dolgo dirkašče, ki je posnetek vseh vrst terena od gladke ceste do zaprek, ki se po svoji opasnosti imenujejo n. pr. »kostolomni grič«, »hudičeva grapa«, »sahara« in silčno. Ko ima voz vse te razdosti za seboj, se mora na koncu pogmesti v meter globok jarek, ki mu dokončno zrahlja kosti in obisti.

Neka druga avtomobilska tovarna pošilja svoje nove vozove na »tek z zapreka-

Pri nas pa preizkušamo takole!

mice. To je vrsta nekakšnih večjih in manjših smučarskih skakalnic, s katerih teleba avto z vso silo na svoja kolesa. Na kraju teh skakalnic je še soliden lesen plot, ki ga more avtomobil gladko prebiti, da se na koncu lahko z vso silo zaleti v prsten nasip, preko katerega se prekopice v globok prepad.

Ze iz teh primerov vidimo, da mora imeti vozač poleg spretnosti tudi dobro mero sreče, če si pri takih poskusi ne razbije glave. Od avtomobila ostane samo še kup zvrženega železa in prav te razbitine so tisto, kar hočejo tovarne imeti. Vsak kosček najskrbnejše pregledajo, da ugotovijo, kje je njegova mehanična trdnost najpreje odnehala.

Hudsonove tovarne zahtevajo pri svojih poskusi »tehniko najslabšega vozača«. So namreč ljudje, ki nimajo za avto in njegov stroj niti najmanjšega občutka, pa speljavajo, menjavajo brzino in zavirajo svoj voz na tako neumljen način, da kolesje in vzvodje čupno ječi in škripuje. Pri takih umetnih slabaških poskusi se brz pokaže, ali bodo prizadeti strojni deli vzdržali, kadar pojde za res.

Tvrda Packard pošilja svoje nove vozove na nekakšen maratonski tek širov Zedinjenia držav. 40.000 km mora prevoziti voz brez najmanjšega oddiha. Pri tem se kaj pogosto pripeti, da vozač od utrujenosti zaspi in potlej pride do povsem naravne nesreče, ki tudi po svoje odkrije marsikako hibo nove konstrukcije.

Poleg teh preizkušenih metod je v Ameriki domači seveda še mnogo drugih načinov, katerih namen je, v nekaj urah avtomobil tako izdelati, kakor da bi imel za seboj tisoče in tisoče kilometrov vožnje. Bolj ko je poskus nasilen, več je vreden v oči ameriškega inženjerja. Voz mora za vsako ceno pokazati svoje slabe strani, preden pride med ljudi. Tako je načelo ameriške avtomobilске industrije in z njim si je ameriški avtomobil osvojil svet.

Z A P I S K I

Dežela, v kateri pomenita zločin že beseda in misel, ne bo imela sreče.

Ljudje so kakor rastline. Zaprite jih v se tako temno klet vedno se bodo dvigale proti svetlobi, tudi če prihaja do njih v tenkih žarkih.

Sto ljudi, ki nekaj hočejo, predstavlja večjo moč nego sto tisoč takšnih, ki nekaj morajo.

Pot pod vodo

O kralju v Temzi, o godbi, ki se ni sfišala iz reke in drugih zanimivostih iz zgodovine podmornice

Podmornica v svojih detinjstvih letih ni kazala, da bo nekoč postala strašilo pomorske vojne. Njeni početki so bili samo romantični in tihi, ki so jih doživeli, še malo niso mislili, da bo iz zanimivih čolnikov, ki so se potapljali po vodi, nastala nekoč najnevarnejše pomorsko orodje.

Dobrih 300 let je zdaj tega, ko je fizik in doktor medicine Cornelius Drebbel iz Alkmarja na Holandskem s svojim podmorskim čolnom tako zmešal Londončane, da so nekaj časa pozabili na vse drugo in govorili samo o njegovih copernijih. Po velikih lepakih je dal Drebbel razglasiti, da se bo tega dne spustil nizdol po Temzi s čolnom. »ki je na tak način grajen, da se lahko potopi, ostane nekaj časa pod vodo in potlej neposredno spet splava na površje«. Londončani mu po veliki večini seveda niso verjeli; če pa so že mislili, da res kaj bo, so sodili, da mora imeti vrag svoje prste vmes. Vseeno pa se jih je lepega spomladnega jutra nabralo kot listja in trave na begovih Temze, od koder so strmeli v reko, na katere gladini je plaval Drebbelov amovtor.

Bil je to čolnik kakor stotine drugih na Temzi. Od njih se je razlikoval samo po tem, da mu je bil krov povsem raven in gladek, brez jamborov ali kake druge nadgradnje. Na krovu je bila samo odprtina, skozi katero je človek lahko zlezal čolniku v trebuh. Skozi njo se je spustil Drebbel, nekdanji vzgojitelj sinov mogotnega avstrijskega cesarja Ferdinanda II. in zapril poklopce za seboj. Čez nekaj minut se je čoln prismojenjenega Holandca res začel potapljati. Počasi se je pogrezal

v vodo pod za pečjo, dokler ni povsem izgnil pod vodno gladino. Takrat se pa gledalci nič več niso mogli obvladati. Vzklik groze in strahu so se razlegali po obrežju. Čolnik se je potopil, razel je moral tudi čolnar utoniti!

Toda glej čudo! Čez nekaj minut se je ladica iznova prikazala na gladini in to pot za dobrošno razdaljo niz reko. Poklopce na krovu se je odprl in Cornelius Drebbel je zdrav in vesel skočil s krova na breg.

Kralj Jakob se vozi pod Temzo

Nepopisno je bilo navdušenje gledalcev. Drugače hladni Londončani so dvignili junaška dneva na ramena in ga odnesli pred pristno tribuno, na kateri je poskusom prisostvoval sam angleški kralj Jakob. Njemu je moral Drebbel natančno razložiti posebnosti svojega potapljaškega čolna in kralj je bil zanj tako navdušen, da je brz sklenil sam stopiti vanj in se malo prepeljati pod vodo. Seveda je njegovi energični odločitvi sledil prav tako energičen protest njegovih spremljevalcev. Kraljeva je kajpada zmagala in pred očmi svojih podanikov se je vladar potopil v Temzi, plul nekaj časa pod vodno gladino proti Greenwichu in se daleč spodaj na reki prikazal spet na površju. Prva podmornica je bila torej kriščena in »za dobro spoznanje« na »ar se da avtoritativno načiti.

Toda čete je bilo rojeno dolgo pred svojim časom. Na podmornico so ljudje spet povsem pozabili in šele 150 let kasneje,

je neki Američan zgradil drugi čoln te vrste. Nekega dne v letu Gospodovem 1777, je tri pare konj privleklo na obalo newyorskga pristanišča na velikem vozu neel kakšnemu gromozanskemu čebur podobno posodo, obito in povezano z železom in vrmi. Meščani, ki so drli za vozom, kar niso mogli uganiti čemu naj bi služila. Tucat hlapcev je zvalilo čeber na pomol, potlej pa je od nekdaj pritikel majhen možic, ki je pri neli odprtni naglo smuknil v čeber in odprtno skrbno zadela za seboj. Z žerjavom so potlej dvignili čeber in ga spustili v reko Hudson.

Tedaj pa je posalo Newyorčanom, ki so bili sicer vajeni vsakovrstnih senzacij te šale le malo preveč. Poklicali so policijo, ki je čeber brž spravila na suho, izbela iz nje njegovega čudnega prebivalca in ugotovila, da se piše David Bushnell, ki se je hotel za zabavo spustiti malo na rečno dno. Policija za njegovo zabavo ni našla pravega razumevanja in šele čez dalj časa se je Bushnellu posrečilo izposlovati si dovoljenje za »samomornika«. Poskus, ki se je popolnoma posrečilo. S pomočjo nekakšnega vodnega vijaka, se je namreč čeber kar okretno gibal pod vodno gladino se dvigal in spuščal, da ga je bilo veselje gledati in slednjič splaval na površje ter se vrnil na breg. Samo možje pri ameriški vojni mornarici, ki jim je David ponudil svoj izum v odkup, češ da bo izvrstno napadalno orodje v vojni niso hoteli o novotariji ničesar slišati in tako je tudi Bushnellov podmorski čeber kmalu prerastel mah.

Prva bojna podmornica

Skoraj istočasno, ko je Bushnell ponudil svojo podmornico Američanom, da bi z njo potapljali angleške ladje, pa je tudi angleški mehanik Day izumil podmorski čoln, s katerim naj bi Angleži uničili ame-

riško vojno ladjevje. Dayeva podmornica je bila kaj čudna na pogled. Navadna galiona z zatesnjenim krovom, ki je imela v notranjosti samo nekaj črpalk in vzvodje za krmilo. Ali kakor je bila primitivna, je ostala celih 24 ur pod vodo v pristanišču Plymouthu, nakar je posadka popolnoma sveža splavala na gladino. Day je kasneje zgradil še eno večjo podmorsko ladjo po svojem sistemu, ali to pot ni šlo vse gladko kakor prvič. Podmornica se je sicer po vsem prepriših potopila, ali na spregled je ni bilo nikoli več.

Spet je minulo skoraj celo stoletje. V Barceloni se je 1860. ustanovila s kapitalom 6 milijonov realov delniška družba, ki je zgradila velikansko podmorsko ladjo v vojaške in trgovske svrhe. Ladja je bila lepa, toda tako nerodna, da je po prvem potapljanju niso mogli več spraviti na površje.

Zakaj so zbežale vojne ladje,

Deset let pred usodno špansko podmorsko ladjo se je zgodilo privikar v zgodovini, da jo je cela vojna mornarica uverila pred podmornico, ki je niti ni bilo. Ko je namreč 1850. danska mornarica blokirala obalo Vzhodnega morja, je danska admiraliteta zvedela po nekem vohunu, da so v Kielu baže zgradili podmorsko ladjo, ki namerava pod vodo napasti dansko ladjevje in ga spustiti v zrak. Danski poveljniki so se te vesti tako ustrašili, da so odredili takojšen umik vsega vojnega brodovja. Podmornica, ki jih je navdala s takim strahom, pa je tisti čas ležala nekje na dnu Kielskega pristanišča, zakaj že pri prvem potapljaškem poskusu se je tako temeljito zasidrala na morskem dnu, da je niso mogli spraviti več na površje in se je posadka komaj rešila.

Konstruktor te podmornice, je bil neki pruski feldvebel Bauer, ki pa od svojega

izumičeljstva po tem neuspehu nikakor ni bil odvržen. Izselil se je na Anglesko, kjer je s podporo nekega princa zgradil novo podmornico. Tudi ta umotvor je pri prvem poskusu za zmerom izginit v Temzi.

Čudna pačada pred carjem

Ker je bila tisti čas za vsakovrstne vojaške novotarje zelo dovtetna Rusija, je Bauer iz Londona brž odpotoval tjakaj in veliki knez Konstantin mu je za njegove poskuse res naklonil širokogrudno podporo. Bauer je kmalu zgradil novo podmornico in jo krsil za »Morskega vraga«. Ta morski vrag se je naglo in okretno sukaj pod morsko gladino med ruskimi vojnimi ladjami in jim povzročal ne malo strahu in skrbni. V proslavo kronanja carja Aleksandra je bila aranžirana velika vojaška parada in ob tej priliki je mimo carja defilirala tudi ruska nevska flota, njej na čelu pa pod vodo Bauerjeva podmornica. V podmornici je bila celotna vojaška godba, ki je med vožnjo pred carjem igrala brunne korakce. Konstantin je mislil, da bo ta muzika silno efektivna, v resnici pa ni bilo iz vode slišati nič glasov. Kneza je ta neupheh tako užalostil, da je Bauerju odgnal vsakršno nadaljnjo podporo in tako tudi z ruskimi podmornicami ni bilo nič.

Šele 1885. je švedski inženjer Nordenfeldt potapljaške čolne toliko izpopolnil, da so se zanje začele zanimati vojne mornarice raznih držav. Čim je bil njihov mehanizem dolejš izboljšovan, da so se lahko brez motenj potapljale in dvigale ter ostajale delj časa pod vodo, pa so od njih tudi odpadle vse mirljubne zamisli njihovih graditeljev. Portale so oržje — in elcvih orožje za pirate, kakor jih je imenoval veliki Napoleon.

„JADRAN“ AVTOBUSNO PODJETJE D. D. — LJUBLJANA

sporoča, da prične 1. marca 1939 na progi

Ljubljana — Ribnica — Kočevje — Sušak

zopet z rednim avtobusnim prometom.

Domače vesti

V ponedeljek

Izide »Jutro« s precej bogato, pestro vsebino. Poleg običajnih poročil o domačih, političnih in sportnih dogodkih — na sportni strani bomo prinesli tudi izvirno poročilo o nogometni tekmi med Jugoslavijo in Nemčijo v Berlinu — bo zanimanja vreden zlasti članek o kardinalskem konklavu, ki se prične v torek v Rimu. Nekaj besed je posvečenih spominu velikega francoskega karikaturlista Daumierja, čigar 60-letnico smrti je nedavno obhajal kulturni svet. Skromen, a zanimiv donesek domači kulturni zgodovini bo zgodba o uri Franceta Prešerna, ki se je bil pred 100 leti nameril, da obišče Gorico in Trst, pa je mimo grede v Postojni na tihem pustil svojo srebrno uro za neporavnani gostilniški račun. O literarnem okusu in vnevi našega občinstva nam priča reportaža iz naše največje javne knjižnice. O dejanju in nehanju sodobne Rusije govori članek o drznem načrtu sovjetskih strokovnjakov, da po vzgladu vodovoda, elektrike in plina uvedejo še »hlebavoda«, to se pravi, občo dostavo vsakdanjega kruha državljanov. Pod zaglavjem »V hribih sta zdravje in visoka starost doma« sta opisana obiska pri najstarejši Poljski ženi in pri najstarejšem kumijanskem rudarju. Dobro so založene vse stalne rubrike, v listku pa je med drugim nanizanih tudi nekaj duhovitih modrosti in šal starih Črnogorcev. Ponedeljska izdaja »Jutro«, edini tednik te vrste pri nas, stane po raznašalci 5, po pošti pa samo 4 din na mesec.

LJUBLJANA
Komenskega ul. 4.
Telefon 36-23

Dr. Franc Dergane
leč primarij
kirurg, odd. v p.
ordinira 11-1.

Konec konzulata v Stockholmu. Naprošen smo, da objavimo tole sporočilo: Ker so v začetku januarja prenehale funkcije jugoslovanskega častnega konzula v Stockholmu, zunanje ministrstvo opozarja vse zainteresirane, naj se v bodoče obračunavajo na kr. poslanstvo v Stockholmu, v čigar delokrog so prešli vsi posli omenjenega častnega konzulata.

Grobnice in spomenike
kamnoseška stavbna dela
izvršuje po nizkih cenah

kamnoseško kiparsko
podjetje

Franjo Kunovar
pokopališče Sv. Križ —
Ljubljana — Tel. 49-09.

Joško Rongador †. Včeraj zjutraj je nenadno umrl g. Joško Rongador, računovodja na banovinski kmetijski soli v št. Jurju. Rojen je bil l. 1905. v Neumarktu na Južnem Tirolskem. V 2. letni dobi je izgubil očeta (železničarja), nakar se je mati s sinčkom in hčerko preselila v domači kraj v št. Jurju. Pokojni je bil vesten, skrajaj bi rekel, skrupulozno vesten uradnik in vedno vdan otroku svoje materi, ki z njim zgubl edino oporo. Že iz otroške dobe je bil v šentjurskem Sokolu, pri katerem je bil tudi več let izredno delaven načelnik. Ravno, ko se je pripravil, da si ustanovi družinsko ognjišče, ga je ugrabila smrt. Časten mu bodi spomin, njegovim pa naše iskreno sožalje!

Maribor, SANATORIJ, specializirano za ŽENSKÉ BOLEZNI

dr. Ipavic Benjamin, vogal: Prešernova št. 31 — Tomšičev drevored št. 4.

Inspekcija in preiskava zaradi jezika

Narodno šolo v Šafarskem v Medmuru, ki spada pod ljutomerski srez, je nedavno inspiciral banovinski šolski nadzornik g. Ferdo Bobič. Hkratu je inspiciral tudi šolo v Štrigovci. Smoter inspekcije je bil med drugim ta, da oblastvo ugotovi jezik naroda in njegove zadržane želje. V Štrigovci šoli je učni jezik hrvaški, v Šafarskem pa slovenski, medtem ko je učni jezik veroučitelja tudi v Šafarskem hrvaški. V Šafarski šoli je uvel slovenski učni jezik pred leti takratni šolski upravitelj, medtem ko se je verouk vsa leta poučeval in se še zdaj poučuje v hrvaščini, ker so obe šoli in štrigovska župnija pod zagrebško nadškofijo. Pred dnevi je preiskavo na šafarski šoli vodil tudi sreski načelnik g. dr. Farčnik. Zanima nas, kaj se bo iz vsega tega izcimilo.

Gostovanje loterijske sreče v Sarajevu. Predstavniki Državne razredne loterije so že prispeli v Sarajevo, da organizirajo tam zbiranje dobrotkov V. razreda 37. kola Državne razredne loterije. Začetek zbiranja bo jutri v ponedeljek in 10 dni bo Sarajevo v središču zanimanja tisočih lastnikov srečk. A tudi za druge bo zbiranje velika atrakcija, zakaj loterijska sreča bo tokrat prvič gostovala v Sarajevu. V 10 dneh bodo izrežali tudi premije 400.000, 500.000, milijon ter 2 milijona dinarjev.

Kosovska Mitrovica dolguje čast in hvalo svojemu bivšemu županu — bosansko-kosovski rojaku. Ob veliki udeležbi prebivalstva Kosovske Mitrovice in okolice so položili k večjemu počitku bivšega dolgoletnega mitroviškega župana Ibrahima Cerkeza. V kulturnem in gospodarskem razvoju Kosovske Mitrovice in okoliša je igral ta mož veliko vlogo. Širši javnosti ni znano, da spada Kosovska Mitrovica med naša mlajša mesta. Nekdaj pod turško upravo je bilo tam, kjer je zdaj mesto, samo nekaj hanov — prenočišč. Sedež uprave za ves okoliš je bil v Vučitrnu. Šele leta 1882., ko je Derviš paša potokel arnavtske upornike, so v prvi vrsti iz vojaških ozirov začeli ustanavljati sedanjo Kosovsko Mitrovico in je kraj kmalu postal tudi važno trgovsko središče. Ker je bila Mitrovica ob meji nekdanjega bosanskega vilajeta, so se že prej na Kosovem naselili mnogi Bosanci. Naselenci iz Bosne so se pomnožili po avstrijski okupaciji Bosne in Hercegovine in Bosanci so dali svoj pečat mlademu mestu. Ibrahim Cerkez je prišel iz svojega rojstnega kraja Foče še mlad v Mitrovico, bil je med onimi nacionalno zavednimi muslimani Bosne in Hercegovine, ki niso hoteli ostati pod avstrijsko upravo. V svoji domovini je razvil veliko delavnost, bogastva si sicer ni pridobil, pač pa je bil v ospredju gospodarskega in kulturnega prizadevanja in si je pri tem znal pridobiti zaupanje Srbov, Turkov in Arnavtov. Dolga leta je bil predsednik občine in po njegovi zaslugi je Mitrovica dobila gimnazijo in prepotrebni Dečji dom.

SEDAJ

ko šivilje in krojači še nimajo tolike dela in lahko posvetijo izdelavi vašega novega oblačila dovolj pažnje je pravi čas za nabavo blaga.

Saj imate tudi krasne izbire najnovejših volnenih blagov na obleke, kostume in plašče pri tvrdki Manufaktura

MANICA k. d.
Mestni trg 17.

Operni pevec Anton Dermota poje jutri 27. t. m. ob četrta na 7. zvečer v dujaškem radiu Marxove pesmi.

Prekurje dobi nočno vlakovno zvezo. Že davno je bila izražena želja, da bi na progi Ormož — Murska Sobota uvedli nočno zvezo z metropolo Prekmurja in iz nje z Ljubljano. Zdj prihaja zadnji vlak v Mursko Soboto zvečer ob 20. prvi jutranji pa šele ob 9. Nobenega vlaka pa ni, ki bi odhajal iz Murske Sobotke tako, da bi potniki prišli zjutraj v Ljubljano. Z novim voznim redom bo tudi ta pomanjkljivost odpadla. Sprememba voznega reda na progi Ormož — Murska Sobota predvideva še eno vlakovno zvezo s prihodom v Mursko Soboto okrog polnoči, prav tako pa tudi en vlak v obratni smeri z odhodom iz Murske Sobotke par minut po prihodu polnočnega vlaka. S to spremembo bo ustrezno dolgoletnim željam vsega prebivalstva ob prekmurski progi.

Pri motnjah v prebavi, napihjenosti, vzepahanju in zgagi, povzročeni po trdi stolic, je najbolje vzeti zvečer pol čaše naravne »Franz-Josefove« grenčice in zjutraj na tešče žleodec isto količino. Prava »Franz-Josefova« voda se je vedno izkazala za popolnoma zanesljivo sredstvo za iztrebljanje črevesja.

Ozirom S. D. 15. 485-35

Ali ste se že naročili na 59. letnik »Ljubljanskega Zvonca«? Najlepša reklama za to edinstveno slovensko literarno revijo je 11. in 12. številka lanskega letnika, ki je kot češka številka »Zvonca« vzbudila vseobčo pozornost in priznanje. Citajte navedeno dvojno številko in se prepričajte sami o njeni odlični in naročite novi letnik pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Dalmatinova ul. 10. Celoletna naročnina znaša din 120 (za dijake din 90), plačljiva tudi v mesečnih obrokih.

Od 24. do 26. III. izlet v Trst, Gorico in Idrijo. Od 12. do 15. III. obisk dunajškega velesejma. Izlet organizira izletna pisarna M. Okorn, Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 3, telefon 22-50.

BOUVIER
ŠAMPANJEC
GORNJA RADGONA

Velika evropska železniška konferenca bo meseca aprila v Splitu. Udeležili se je bodo delegati skoraj vseh evropskih držav. Posebno pozornost bo ta konferenca posvečala tovarnemu prometu. Njen začetek bo 13. aprila, trajala pa bo kakih 10 dni in računajo, da bo prišlo v Split nad 100 predstavnikov raznih držav. Zborovali bodo v dvorani trgovske in industrijske zbornice.

Znameniti deški pevski zbor »Wiener Sängerknaben« poje najlepše skladbe Mozarta in Schuberta v filmu

KONCERT V TIROLAH

Film lepega petja, sijajne igre in očarujočih prirodnih slik, ki bo vsakogar zadovoljil

Heli Finkenzeller — Hans Holt — Fritz Kampers

KINO UNION — Tel. 22-21

Predstave ob 10.30, 15., 17., 19. in 21. uri!

Kino Matica, tel. 21-24

TRIJE TOVARIŠI

Najboljši ljubavni roman svetovne literature
Avtor E. M. REMARQUE, pisatelj svetovno znane knjige »NA ZAPADU NIČ NOVEGA«. Režija Franc Borzage. Igralci: Robert Taylor, Franchot Tone, Robert Young, Margaret Sullivan. V Parizu se predvaja film že več tednov pri razprodanih predstavah.
Predstave ob pol 11., 15., 17., 19. in 21. uri

Senzacionalen utopičen vefilm, o katerem govori z zanimanjem vsa Ljubljana! Fantastičen prikaz poleta z raketno ladjo v vseмирje. — Danes ob 16., 19. in 21. uri.

FLASH GORDON

Gigantske borbe, čudovita bitja, in preteče opasnosti na tujem planetu! Danes še fantazija — jutri morda že stvarna resnica! Film, ki vzbuja pri gledalci strah in grozo! Zatorej ne zamudite te prilike! REZERVIRAJTE VSTOPNICE!
KINO SLOGA, tel. 27-30
Ob 10.30 isti film po znižanih cenah!

»Putnikova« potovanja. Srbski carski jug je postal v zadnjem času cilj mnogih domačih in tujih turistov. Južna Srbija kot središče naše tksalske umetnosti, pestrih narodnih noš in najrazličnejših običajev, zbirka kontrastov, most med Evropo in Orientom ter kot pokrajina velike gospodarske bodočnosti je prišla zdaj do prave veljave. Dobra in koristna je bila zamisel, da se vsi južnosrbski kraji prikažejo v besedi in sliki v praktičnih turističnih prospektih v našem, angleškem, nemškem, francoskem in češkem jeziku. Te publikacije imajo tudi vzorne primere naše grafične umetnosti in so turistom najboljši kazipot. V založbi turističnega društva »Jug« v Skoplju so v nakladi od 6.000 do 20.000 izvodov izšli naslednji prospekti s pomočjo centrale »Putnika« v Beogradu: 1. Južna Srbija, 2. Skoplje in okolica, 3. Skoplje-Prizren-Kosovo, 4. Bitolj in okolica, 5. Prilep, 6. Krušovo, 7. Katlanovska banja. Vsi ti prospekti se dobe brezplačno pri turističnem društvu »Jug« v Skoplju in v vseh biletarnah »Putnika«. — Meseca marca se lahko prijatelji zimskega sporta in turisti poslužijo ugodnosti, ki jih nudijo naslednje prireditve: od 3. do 14. marca »Putnikovo« društveno potovanje v Leipzig in na Dunaj s skupnimi izleti v Berlin, Hamburg in Köln, od 4. do 6. marca smučarske tekme v Kranjski gori, od 5. do 12. marca smučarske tekme v Planici, od 17. do 31. marca »Putnikovo« potovanje v Italijo z razgledom Benetk, Firence, Rima, Napulja, Vezuva, Palerma, Katanje, Etne itd. Cene aranžmaja od Rakeka do Rakeka v 3. razredu 3.740 din, v 2. razredu 4.650 din. Potuje se s kolektivnim potnim listom. 19. marca bodo smučarske tekme na Komni (Bohinj). — Prvo »Putnikovo« prekoceansko potovanje bo v New York od 17. aprila do 22. maja k otvoritvi svetovne razstave. Udeleženci potujejo z osebnimi potnimi listi. Prijave sprejema »Putnik« do 20. marca in vsa pojasnila dajejo njegove biletarnice.

Ljubzenska drama v Tepanju. V noči na soboto se je pojavil orožniški podnarednik Gruić, doma iz Črne gore, pred hišo v Tepanju pri Konjicah, v kateri stanuje trgovka Ana Žučkova. Trgovka je bila v sobi. Ko jo je Gruić zagledal, je izvel samokres in ustrelil skozi okno v Žučkovo. Zadel jo je v levo stran prsi. Žučkova se je takoj zgrudila. Prepeljali so jo v bolnišnico. Kakor čujemo, poškodba k sreči ni smrtno nevarna. Gruić, ki je izvršil svoje dejanje vsled nesrečne ljubezni, so aretirali.

Nenavadni kupčijski posli dveh Arnavtov. V neki vasi blizu Kosovske Mitrovice sta kmeta Husein Ramadanović in Selim Zumberović velika prijatelja že od mladih let. V istem času sta iskala nevesti in istočasno sta imela tudi srečo, da sta zbrala dovolj denarja in si nevesti kupila. Husein je dal za svojo Ajmo 4.500 din, prijatelj Selim pa je dobil svojo Biserko za 3.000 din. Svatovala sta istočasno, pozneje pa je naključje nanese, da se je Huseinova Ajma zagledala v Selima. Kaj zdaj? Prijatelja sta se posvetovala in, ker Biserka ni nasprotovala, sta ženi zamenjala. Nekaj časa je bilo vse v redu, ker so bili z izmenjavo vsi zadovoljni. Ker pa vzbujata vsako zadovoljstvo in vsak sporazum zavist drugih ljudi, so začeli neki sosedje Huseinu očiti, da je napravil slabo kupčijo, ker je bila kot nevesta njegova sedanja žena Biserka cenejša. Da bi imela mir pred ljudmi, sta se prijatelja spet temeljito posvetovala, da bi kupčijo uredila tako, da ne bo od nobene strani ugovorov. Enostavno bi bilo, če bi lahko Selim Huseinu plačal tisto diferenco pri ceni neveste v znesku 1.500 din. Tega pa ni mogel storiti in po novem temeljitim posvetu sta ukrenila takole: Selim je imel meza, ki je bil za 1.200 din več vreden kakor pa Huseinova kobila. Zamenjala sta obe živali in potem je Selim Huseinu odšel še 300 din, navrgel pa je vrečo moka. Zdj je kupčija v vsakem pogledu urejena in vsa vas se veseli čistih računov obeh prijateljev.

Ugodni nakup gradbenega materiala. I. s. zidna in strešna opeka, les, okna, vrata, žlebovi, odtoci cevi in nasipni material se nudi interesentom iz objektov, nekdanj last Strojnih tovarn in livarn v Ljubljani, Tyrševa cesta 35 in Zvonarska ulica 3. Interesenti naj se javijo na licu mesta na Tyrševi cesti 35, kjer dobe informacije.

Ljubezen matere do dece se vidi na prvi pogled. Dobro negovano dete je najboljši dokaz ljubezni matere. Za nego kože pripravljamo znano, odlično sredstvo Baby-mira Creme za dojenčke in deco. Matere, mislite na veliko veselje pri pogledu na lepo in nežno kožo svojega ljubljence! Ne pozabite izrecno zahtevati Baby-mira Creme.

Cenejši ševlje si lahko še ta mesec in v začetku marca nabavite v vseh filijalkah tvrdke Astra-čevlji. Prečitajte današnji oglas tvornice Astra-čevlji.

Zvočni kino Šolski dom v Šiški telefon 41-79

Premiera vesela filmske opere

Ljubavni polk

Film glasbe in veselih doživljajev!
V gl. vlogi: Maria Andersgast
Predstave danes ob 3., 5., 7. in 9. uri
in v ponedeljek ob pol 9. uri.
Prihodnji spored:

V vrtincu strasti

Clarissini medci! Ut semper et hoc anno Aesculapii illius genere nati fratres vestri minores vos imitamus, ut saltationi nostrae, quae in aedibus »Kazina« a. d. IV. Non. Mart. agatur interstiti. Et Hippocrates et Galenus Claudius III illustrissimi antiquitatis medicis venient. Salvete!

Pod ugodnimi pogoji priredit izlet na dunajski velesejem Tujskoprometna zveza v Ljubljani. Informacije v vseh biletarnah »Putnika«.

Spet potresi v sarajevski okolici. V Semizovcu pri Sarajevu se že pred tedni občutili nekaj potresnih sunkov, zdaj pa se sunki ponavljajo in so jih oni dan občutili v nekaj urah blizu 20. Šiški se tudi izpod zemlje zamolklo bobnenje. Ta potres je lokalnega značaja, strokovnjaki pa terena še niso preiskali.

Uprava Hubadove župe JPS v Ljubljani poziva vse pevke in pevce, da se udeležijo z društvenimi zastavami pogaiba skladatelja Zorka Prelovca v ponedeljek ob 16. uri. Zbirališče pred splošno bolnišnico. Arhivari naj prinese s seboj note »Poljana tožijo in »Vigrede«. — Župna uprava.

Otvoritev cilidusa predavanja JČ H. g. Jugoslovansko-češkoslovaška liga v Ljubljani, ki se je do sedaj koncentrirala pri svojem delu predvsem na poduk češkega jezika v številnih tečajih, katere obiskuje v Ljubljani preko 850 učencev, je sklenila, da še v tej sezoni priredi večji ciklus predavanja bodisi sama, bodisi v družbi s sorodnimi društvi. Otvoritev predavanja bo v marcu, nato pa bodo predavanja skoraj vsak teden. Uvodno predavanje priredi dne 2. marca 1939. v prenovljeni verandni dvorani hotela Union skupno s Slovanskim klubom v Ljubljani. Predaval bo predsednik Slovanskega kluba g. univ. profesor dr. Franc Grivec o temi: »Velehradska ideja« (pomen Velehrada za stike med Čehi, Slovaki in južnimj Slovani). Predavanje se začne ob 20.15. Vstop prost, gostje dobrodošli. Opazujemo na predavanju vso našo javnost, Jugoslovansko-češkoslovaška liga v Ljubljani.

Čitajte Ilustrirano revijo

ŽIVLJENJE IN SVET

v kateri izhaja roman

»PARCELA 32«

Iz peresa slovitega francoskega pisatelja E. Pérochona. Revija pri naša tudi obilico prispevkov iz vseh panog moderne vede, leposlovja itd. — Naroča se pri upravi:

Ljubljana, Aleševčeva 16.

U— Poročila sta se v stolnici g. Fedor Sajovic in gđ. Maruška Turkovičeva. Čestitam!

U— O cenah električne energije bo pod okriljem prirodoslovnega društva predaval v torek dne 28. t. m. v predavalnici mineraloškega inštituta univerze g. univ. astik. inž. Drago Matanovič. V zvezi s tem aktualnim problemom bo predavatelj med drugim obrazložil činitelje, ki določajo proizvodjalne stroške električne energije, zlasti pa vpliv raznih grup odjemalcev na te stroške in ukrepe, ki so potrebni za čim gospodarnije obratovanje. Začetek predavanja ob 18.15.

U— Šentjakobsko gledališče ponovi danes ob 15.15 praviljčno igrvo v šestih slikah »Pepekko«. Ga. Polonca Juvanovca, ki je delo naštudiralca, je uporabila v zunanji in notranji režiji vsa razpoložljiva sredstva, da pridobi igra na mikavnosti. Tudi plesi, ki so izpeljani s posebnim okusom, so bili deležni živahnega prijema koreografske gđ. Slavčeve. Vstopnice se dobe na dnevni blagajni od 10. do 12. ter 1 uro pred pričetkom predstave.

U— Akademski odsek JČ lige v Ljubljani. Redna odborova seja bo jutri 27. t. m. ob 20. v lokalni.

ELITNI MEDICINSKI PLES

pod pokroviteljstvom gosp. bana Marka Natlačena

4. MARCA — KAZINA

Pri Lizboni sta trčili v višini tisoč metrov dve vojaški letali. Obe sta tresčili na zemljo. Prvo se je na tleh vnelo in zgorelo, njegova posadka je našla smrt v plamenih, piloti drugega letala pa so se pri padcu na zemljo tako poškodovali, da dvomijo, da bo kateri ostal pri življenju.

SPORT MOŠKI!

Pestra nogometna nedelja

Nogometne tekme na vseh koncih, najvažnejša med Nemčijo in Jugoslavijo v Berlinu

Da se bliža pomlad in z njo nova nogometna sezona, kaže zmerom večja živahnost naših nogometnih klubov. Terminski važnih nogometnih odločitev so tako blizu, da klubom res ne kaže držati križem rok in čakati na nepriljubljeni močni prav

do zadnjega. Zato so vsi, ki so mogli, poskrbeli za nekaj treninga in malo priprave, preden pojde prav zares. Tako bomo danes gledali več prijateljskih in pokalnih tekem, ki so bile vse sklenjene in določene v glavnem zaradi tega. Evo glavnih:

v LJUBLJANI: Ferraria (Zagreb)—Ljubljana I s predtekmo Kranj—Ljubljana II ob 13.30 odn. 15. na igrišču ob Tyrševi cesti in Mars—Reka ob 10.30 na igr. Ilirije za Kolinsko tovarno,
v TRBOVLJAH: Grafika (Lj.)—Amater ob 15.30 na igr. Amaterja v Trbovljah,
v CELJU: SK Celje—Olimp ob 14.30 na Glaziji in SK Hrasnik—Atletiki ob 10.30 na igr. pri »Skalni kleti« in
v MARIBORU: Slavija—Železničar in Maribor—Rapid ob 13.45 odn. 15.15, na stadionu Železničarja.

V Zagrebu bosta danes nastopili nogometni reprezentanci Zagreba in Splita, v Beogradu pa bodo merili moči domači štirje ligasti, in sicer Bask in Jedinstvo, onstran Save pa Jugoslavija in Zemun.

Pozornost vseh prijateljev nogometa pa bo danes obrnjena v Berlin, kjer se bo ob 15. uri popoldne v olimpijskem stadionu začela meddržavna nogometna tekma med Nemčijo in Jugoslavijo. Naloga, ki v tej prvi letošnji mednarodni tekmi čaka naše, ni lahka, ali recimo bolje, je zelo težka, kajti Nemci so v veliki formi in

bodo igrali pred svojimi desetstotci, naši pa se še niso prav predramili iz zimskega sna, pa tudi po formi na papirju ne uživajo nedeljenega zaupanja. Vsekakor moramo biti drevi pripravljeni na zelo različne variante tega izida...

★ Opozorilo! Na današnji nogometni tekmi Ljubljana-Ferraria bo radijski prenos meddržavne nogometne tekme med Nemčijo in Jugoslavijo v Berlinu. Iz prijaznosti je aparaturo dala na razpolago in jo instalirala tvrdica »Radiovale, Ljubljana.

KID organizira smučarske tekme

Na njih bo danes v Kranjski gori nastopilo nad 600 tekmovalcev, samih članov velike delavske družine

Danes bodo v Kranjski gori smučarske tekme za prvenstvo KID, kjer bo nastopilo v medsebojni borbi za pomorne naslove 603 tekmovalcev, med njimi skoro vsa naša zimskosportsna reprezentanca.

V posameznih panogah bo nastopilo za vesolalom 52 tekmovalcev, v slalomu 1 km 165 tekmovalcev, v slalomu 400 m 70 tekmovalcev, v teku na 10 km 42 tekmovalcev, v teku na 3 km 218 in v skokih 76 tekmovalcev. Vsi tekmovalci so sodelavci KID kakor tudi organizatorji in sodniki, ki vodijo obširne priprave z vso temeljitostjo in natančnostjo, ki je za prireditelje tako ogromnega obsega in naj se izvrši v enem dnevu, tudi potrebna. Telefonska poročila s prog se bodo po zvočniku objavljala publiki, ki bo tako mogla zasledovati borbo za prva in zadnja mesta ter za kras-

ne pokale, katerih skupno število znaša 22. Vodstvo tekem je preštudiralo vse podrobnosti glede prehrane, prevoza, sanitetne službe ter ni pozabil niti na povabilo olimpijske tekmovalne vrste kluba »Driče«. Ne bomo izdali nobene skrivnosti, če zaupamo, da tvorijo vrsto najboljši »norvežani«. Njihov olimpijski program bo pač užitek, tako za smučarje kakor tudi za gledalce. V njem boste videli razvojni pot smučarskega sporta od nekdanjega danes. Prikazane bodo vse tehnike tega sporta, borbe za svetovno prvenstvo in kakor čujemo, se bo med »norvežane« pojavil tudi »Pate«, ki se mudi te dni na oddihu v Kranjski gori. Prijatelje smučanja vabimo, da posejijo danes Kranjsko goro, da skupno manifestiramo za idejo sporta v naši domovini.

Vodstvo izleta.

za zdravljenje spolnih slabosti

seksualne impotence, za spolno slabost ter za okrepitev funkcije spolnih žlez poskusite originalne hormone neškodljive

»HORMO-SEKS« pilule

Dobivajo se v vseh lekarnah. 30 pilul Din 84.—, 100 pilul Din 217.—, 300 pilul Din 560.— Zahtevajte le originalne »Hormo-Seks« pilule, ki so na škatlici z najopremljene s zaščitno znamko. Po pošti razpoložljive: LEKARNA BAHOVEC, LJUBLJANA. — Glavno skladišče: Farm. kem. laboratorij »VIS-VIT«, Zagreb, Langov trg št. 3. Ogl. reg. B. sr. 1930-35

V okviru skromnih materialnih in tehničnih sredstev je vendarle zagotovljen gladek in nemoten potek prvenstvenih tekmovalij. Ob obeh progah bo napeljana telefonska zveza, progi bosta odlično markirani, preskrbljeno bo za zadostno sanitetsko službo z vsemi potrebnimi pripravami.

Poseben odbor bo skrbel za to, da bodo tekmovalci in gosti razporejeni tako, da bodo razpoložljivi prenočišča racionalno izkoriščena. Za ceno in izdatno hrano jamčijo Ribničani in SPD na svoji postojanki Senjorjev domu, ki je sploh opremljena z vsem komfortom.

Rok za prijave še sicer ni potekel, vendar je že danes gotovo, da bo v letošnjem prvenstvu startalo vse, kar v državi nekaj pomeni v alpskih disciplinah. Ker so baš v teh letos naših smučarjih pokazali najbolj vidni napredek, je glede na bližnji konec tekmovalne sezone, ko so tekmovalci na tekmovalnih doma in v tujini pričakovali tako rekoč višek svojega znanja, pričakovati zanimive borbe in odličnih rezultatov.

Da se izogne vsaka najmanjša možnost nevarnosti v organizaciji tekmovalja, se bo vršilo tudi današnje prvenstvo MZSP v popolnoma isti organizaciji in z istimi tehničnimi sredstvi, tako da bo moglo v teku tedna odstraniti se vse zadnje nedostatke.

»Leteči Kranjec« ima novega konja

Našemu znanemu sportniku in pravku motorizma so se vrata, ki vodijo na pot uspehov, bolj na široko odprla. Davna njegova želja in želja tudi vsakega, ki pozna njegove sposobnosti, je bila, da bi Ludvik Starič dobil nov dirkalni motor, ki bi v vseh pogledih ustrezal zahtevam tega drznega dirkača. Ta želja se je zdaj izpolnila. Zbrali so se ljudje (razumevni in poštvovalni sportniki) in naročili Stariču nov dirkalni motor. Vsa zahvala za to gre predvsem podnačelniku Moto-Hermesa gosp. Bregarju, ki je v glavnem vodil to akcijo, obenem pa še izdatno segel v svoj žep.

Ze pred meseci je motor iz Londona prispel v Ljubljano in ker nimamo iz Anglije uvoza, je dozdaj ležal na ljubljanski carinarnici. Zadeva je postajala že zelo obupna, ker bi moral motor potovati nazaj v Anglijo. Vendar je po dolgem prizadevanju le uspelo, da je motor slednjič le v Staričevih rokah. Tudi glede tega so uspešno posredovali v Beogradu funkcionarji Hermesove mototekniške sekcije.

Prvič bo Starič z novim jeklenim konjem nastopil na velikih mednarodnih tekmah v Trstu, ki bodo 9. aprila t. l. torej na velikončno nedeljo. 7. maja bo nastopil v Zagrebu, za mesec junija pa je povabilen Starič že na štiri velike dirke v Nemčijo. Zelimu mu, da bi imel z novim motorjem veliko uspeha, doma in v tujini in bi tudi v bodoče tako častno zastopal naše ime izven meja naše domovine kakor ga je že tolikokrat doslej.

Naši na Oščem. Drugi dan tekmovalja za čl. prvenstvo v Tatranski Lomnici je bil na sporedu slalom, ki so ga izvedli v višini 1800 m. Proga je imela 200 m visinske razlike, tekmovalci so morali prebrati 18 vrata. Naša dva tekmovalca, Praček in Heim, sta v slalomu zasedla 3. in 5. mesto pred mnogimi inozemci. Prva dva sta bila spet Francoza Burnet in Agnel, za njima je bil takoj Praček, nato Čeh Lukeš in kot peti Heim. V skupni oceni za alpsko kombinacijo sta zasedla peto in šesto mesto s 435 odn. 438 točkami za obema Francozoma in obema najboljšima Čehoma Čvrtečko in Lekešem.

Smučarski klub Ljubljana. Letošnji redni občni zbor bo dne 1. marca t. l. ob 20. v bel dvorani hotela Uniona v Ljubljani z običajnim vsakoletnim dnevnim redom. Vabimo članstvo, da se običnega zbora ob klubovi desetletnici udeležijo v čim večjem številu. Odbor.

Smučarski klub Ljubljana je o priliki svoje 10letnice razstavil darila, ki so jih priborili klubovi tekmovalci v teku 10 let, v izloženem oknu »Putnik« na Tyrševi cesti. Ogledajte si to dragoceno zbirko!

ni organizirane in namesto znoja snega. »Narcdarskih stradi« imajo samo v Tatrah pri Zakopanem 6! Vse je zgradih smuški savez in jih tudi vzdržuje, toda kaldi pristojba na teh smuških potih ni.

V Tatrah imajo kmetje lepo narodno nošo. Nekatje sem čital, da je najlepša v Evropi. Imenujejo se Gorali. Vlada močno podpira ohranitev te noše ter je n. pr. za izvoške, ki jih je v Zakopanem preko 1000, pogoj za koncesijo, da morajo biti oblačeni v goralsko nošo, kadar vozijo. Ulične napise, svarsila, okraske in slinco izdelujejo vse po vzoru narodnih del in v domačem slogu, kar daje kraju še prav posebno zanimivo lice.

Zakopane ima 4 stadijone: drsalnega, smučarskega, za konjske sporte in nogometnega! Marsikatero mesto ga lahko zavida. Skromnejši je plaivalni, ki ima vodo iz naravnega toplega vrelca. Poljska propaganda za Zakopane je ogromna, vlakovi direktno vagoni za Zakopane z Duna, iz Praga, Berlina, v času prireditve celo iz Pariza, a iz večjih poljskih mest vozijo tjakaj poseben udobni smučarski vlaki vso zimo. Poleti je zvezano Zakopane z železnico. Iz skromne gorske vasice so zgradili Poljaki v teku dobrih 10 let svetovno letovišče in zimovništvo, ki se pričena sedaj širiti na višinske postojanke Gubalowke, kjer bo zrasla v 2 letih nova tajska postojanka.

Zanimiv je odnos Poljske do Jugoslovane. Gotovo je, da Poljsko premalo poznamo. Ni ti tesnejši stiki mnogo pripomogli k boljšemu razumevanju. Ne da se prezeti, da je povsod, kjer živi dva slovanska naroda v sosedstvu, nečlonsko mejo težko dooditi in nastajajo mejski

28K Hermes (nogometna sekcijska). Opozorjamo vse igralce na današnje dopoldanske tekme za trening na našem igrišču. Udeležba strogo obvezna za vse. Podrobnosti obvestila na običajnih mestih. Načelnik.

SK Svoboda (Ljubljana). Moštvo za današnje tekmo proti Hermesu naj bo točno

Po zaključku razstave italijanske knjige

Ljubljana, 25. februarja
Snoči so v Narodnem domu zaprli razstavo italijanske knjige, ki je skozi več dni zvaljala množice našega občinstva in tako dosegla tudi s te strani popoln propagandni upeh. Obisk, ki ga je bila deležna ta razstava, je nedvomno prijetno presenetila nje prireditelje, ker je pokazal, da je naše občinstvo sprejelo »sine ira et studio« to kulturno manifestacijo naših sosedov in tako izpričalo svoje zaupanje v bodočnost pravilno in pravično organiziranega kulturnega sodelovanja obeh narodov.

Razstava italijanske knjige je nedvomno sprožila tako v Beogradu in Zagrebu kakor v Ljubljani vrsto vprašanj, kako urediti in poglabljati obojestransko zaželeno kulturno sodelovanje. Ne dvomimo, da bodo po tako uspešni reprezentanci italijanske knjige ta vprašanja stalno v diskusiji med onimi, ki so še posebno poklicani za organizacijo tega sodelovanja na naši in na italijanski strani. Tako bo, upajmo, kmalu dozorela tudi reprezentativna razstava jugoslovanske knjige v večjih italijanskih mestih, kakor pride že letošnji pomlad do nekaterih razstav naših likovnih umetnikov v Italiji. Že letos bo treba skrbeti, da bo na prihodnji beneški Biennali zares dostojno zastopana naša upodablajoča umetnost. Zdi se, da prav tako napredujemo v glasbenih stikih. Ni dvoma, da utegne neposredno spoznavanje italijanske likovne umetnosti in glasbe, posebej še študij nekaterih naših mladih umetnikov v svetovno znanih središčih teh v Italiji tako visoko razvitih umetniških strok blagodejno vplivati na našo domačo produkcijo in pospešiti organizacijo medsebojne izmene umetniških vrednot in impulzov.

Knjiga je bolj kakor druga duhovna tvorba združena z najfinjšim in največjim organom slehernega naroda: z njegovim jezikom. Propagandna razstava italijanske knjige je vzbudila vprašanje, kako razširiti pri nas vsaj pasivno znanje tega jezika, ki je ključ k obsežnim zakladom italijanske znanstvene in lepe književnosti, torej k najneposrednejšim izrazom vsega narodnega duha. Upati memo, da bo v dohodnem času ustanovljenih v Italiji več italijansko-jugoslovanskih kulturnih društev, ki bodo posredovala med njim in našim duhovnim življenjem. V Jugoslaviji imamo že več takih društev in njih aktiv-

nost se bo gotovo razširila in povečala, ko bodo imela v Italiji več stičnih točk, t. j. v isti smeri delujočih društev. Tako se bo šele omogočil tesnejši stik tudi izven strogo službenih poti: stik naroda z narodom, kulture s kulturo, kar je najboljšje sredstvo za odpravo raznih predsodkov in za počasno likvidacijo še ne rešenih vprašanj. Potreben bi bil obsežnejši, objektivno spisan italijanski pregled slovenske, hrvaške in srbske literature, likovne umetnosti in glasbe, ki naj bi italijansko izobraženstvo poučil o naših kulturnih stremljenjih in tvornih uspehih. Takega uvoda v razumevanje Jugoslovanev Italijani še nimajo, kar so pa spisal o nas nekateri njihovi slavisti, je preveč raztreseno, ki bi nam hoteli posvetiti nekoliko ljubeznive pozornosti, jasnejši in stvarnejši sliko. Ker nedostaja takih priročnikov tudi za druge stroke in ker je vzajemna informacijska služba sploh močno neurejena in slučajna, je jasno, da se vse premalo poznamo. Zlasti ne pozna italijanska duhovna elita kulturnih stremljenj in sil sosedov na Jadranu ter onkraj Snežnika in Julijskih Alp. Če bomo torej prehajali od reprezentativnih prireditev h konkretnim in praktičnim stikom, k jezikovnim tečajem itd., bo odstranjeno samo po sebi murskaj, kar je še danes stvarna ali psihološka ovira.

Prireditve reprezentativne razstave italijanske knjige v Jugoslaviji je bila prijateljska gesta Italije in nje propagandna pri nas je znak zaupanja, Kulturne načini, s katerim je občinstvo vseh treh kulturnih centrov Jugoslavije sprejelo to razstavo in ji izkazalo svojo pozornost, je bil pravilen odgovor na to prijateljsko gesto Italije in prav tako znak zaupanja kakor vere v bodočo dejanja v istem duhu spravičnosti in prijateljstva. Če uvažujemo še konkretni učinek razstave, t. j. nazorni pregled, ki ga je dobilo naše inteligentno občinstvo o višini italijanske knjižne proizvodnje, tedaj lahko rečemo, da je rezultat razstave obojestransko ugoden. Zeleti bi bilo, da bi bile take tudi nje posledice.

Tisoči pri nas razstavljenih knjig se s svojimi ličnimi etalajami zopet pripravljajo na pot. Pošljejo jih v Budimpešto, da obiščejo od tam kot pravo kulturno odposlanstvo še Rumunijo in Poljsko.

— o.

Zlat kelih izkopen pod Rožnikom

Presenetljiva najdba pri nabiranju polžev

Ljubljana, 25. februarja
Gospa Antonija Petermelova s Ceste X v Rožni dolini je v četrti popoldne naletela v gozdu nad stariim streliščem na ne-navadno najdbo. S svojo 9-letno hčerko se je bila namenila v gozd ob Večni poti, da nabere nekaj polžev. Na poti jo je slučajno srečal možev prijatelj G. Ivan Zelaznik s Viča pa se ji je pridružil, da ji pomaga iskati in kopati. Na lepem je iz zemlje izgrebel precej trnel žepni robec, iz katerega se je nekaj zasvetilo. Ga. Petermelova je s hčerko razkopavala dalje in tako sta dognali, da je bil v robcu zakopan v zemljo skrivnostni zaklad. Našli sta zlat kelih brez podstavka, zlato pateno in umetniško izdelano monštranco, v kateri je bil še zmo-

rom velik dragocen rubin, medtem ko je bilo nekaj manjših dragih kamnov odstranjenih. Kelih in patena sta bila razbita na kosce.

Vsa znamenja so pač kazala, da je zaklad skril v gozdu neznan vlomilec, ki je bog ve kdaj vlomil v kakšno bogatejšo cerkev in jo izropal. Dragoceni predmeti so v prvi ležali vsaj nekaj mesecev. Ga. Petermelova je takoj odhitela na policijo, kjer je dragocenosti izročila kriminalnemu oddelku, ki je uvedel obširne poizvedbe, da dožene, od kod izvira plen. Kakor sodijo, je ves zaklad vreden okrog 40.000 din (ne samo 10.000, kakor je — poleg nekaterih drugih neotočnosti — poročal neki ljubljanski opoldnevnik).

Vlomilska ciganska tolpa za zapahi

Zdaj je pojasnjen vlom v Milerjevo trgovino v Zagorju

Vransko, 25. februarja
Naši orožniki so dosegli lep uspeh: aretirali so tatinsko cigansko družino, ki se je skrivala zadnje čase na ozemlju med bivšo Stajersko in Kranjsko. Najrajši so se zadrževali v gozdovih. Rokovnjačili so po navodilih, ki so jih dobivali od svojih ciganskih svetovalk. Le-te so hodile vse dneve okrog, prosjačji po hišah, napovedovale srečo in vohunile.

Zdaj so cigani za varnimi zapahi in okolica Vranskega bo imela zdaj mir. Ob aretaciji je bil pojasnjen med drugim tudi vlom v Zagorju, ki je bil izvršen pred tedni pri trgovcu Milerju. Tedaj so mu odnesli nočni dolgooprtniki razna živila, manufakturo, pisalni stroj in drugo. Trgovce je bil oškodovan za več tisoč dinarjev. Mesec dni so iskali vlomilce, a zaman. Zdaj se je pa izkazalo, da so bili aretirani cigani oblečeni v blago, ki je bilo ukrade-

no pri trgovcu Milerju. Orožniki sodijo, da so si dali cigani delati obleke pri kakem samotnem hribovskem krojaču, preostalo blago pa prodali. Tudi pisalni stroj so morali kje vnovčiti. Zato nadaljujejo preiskavo.

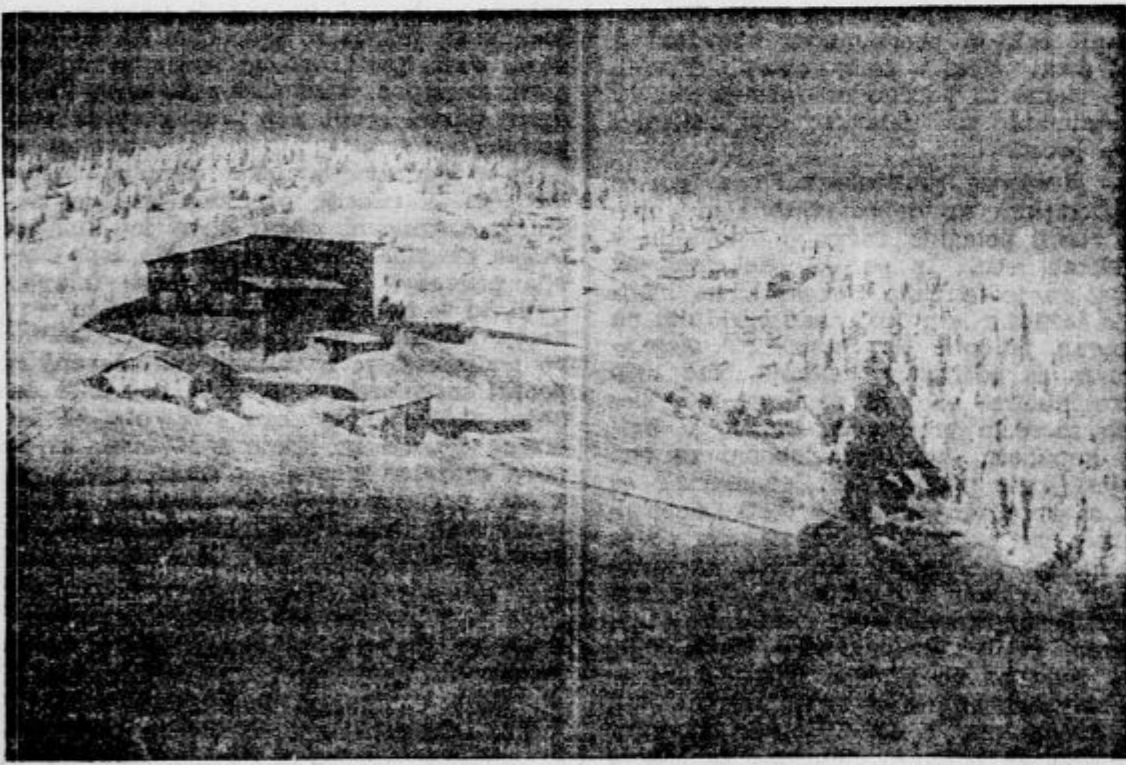
Zanimivo je, kako so izsledili ciganske vlomilce. Patrulja je šla za dvema cigankama, ki sta prosičali okrog naših kmetov in prerokovali iz kart. Preden pa je patrulja zajela taborišče, so cigani hitro požgali razne ukradene predmete, ki bi bili pričali proti njim. Vsega pa le niso mogli uničiti. Tolpo, ki so jo zajeli, so sestavljali cigani bratje Hubert Silvester, Jakob in Stanišlav, Hubert Anton in Radigunda in Gartner Vera. Obe ženski sta jim bili za izvidnici. Kjer so zadnje tedne taborili aretirani cigani, je bila izvršena kopica nepoštenih dejanj. Oblastva si zljaj prizadevajo ugotoviti grehe te družbe.

večje škakalnice kakor je ravno takrat zanje v pisarni določena meja.

A škakalnice je zanimiva: v kombinaciji je bilo s padcem od 66 skokov 19, s samostojnih skokih od 84 skokov 37! S padcem so končali tudi škakači kot Kvanli, Odden, Hoffsbaken in dr. Bradivo svetovno prvenstvo je gotovo v zvezi z njegovimi uspehi v Planici, ki mu je dala prilike za tako močan razvoj. Sodili so trije najboljši sodniki navzgor na prvenstvo in prihodnji Birgerju samo 1 točko v stilu več kakor Bradu, pri čemer je zanimivo, da sta poljski in nemški sodnik dala različne le pol točke, edino norveški sodnik je dal celo točko. Razlika 3 m v daljavi pa je odločila za Bradu. Tako so bili njegovi svetovni rekordi v Planici nagrajeni z naslovom svetovnega prvaka v času, ko so se borili za ta naslov tudi štirje, je najboljši škakači Norveške.

Sredi marca bomo imeli priliko videti v Planici Bradu in močno nemško ekipo poleg poljske, kateri bo pripadal poleg obeh bratov Maruszaszew tudi nova zvezda na škakalnem polju, 17-letni Jan Kula, ki je edini v treningu dosegel 85,5 m v Zakopanem. Upajmo, da bodo naši tekmovalci pravčasno oporečeni vojaške službe, da se bodo mogli meriti z močno inozemsko konkurenco.

Kakor vsako leto sledi svetovnemu prvenstvu tekmovalje v Holmenkollu, kamor so odšli sedaj Nemci, a zatem kot zaključek velikih prireditev svetovnega značaja — razen v alpskih disciplinah — Planica. Leto od 13. — 19. marca! Videli bomo, kaj nam prinese...

Senjorjev dom — središče zimskega sporta na Pohorju

Po Zakopanem

Naš uspeh — Dobra organizacija — Smučarski raj — Mi in Poljaki — Zdaj pride Planica!

Smučska svetovna prvenstva pridobivajo vsako leto bolj na borbosti, na težavah in na — presenečenjih. Letošnje na Poljskem je bilo še prav posebno bogato glede gornjih lastnosti. Države za državo zmerom bolj posnemajo edini možni način za uvrstitev na prva mesta, in sicer obsežni in sistematični trening — kdor tu popusti, odpade. Tako je razumeti letošnje izredno številne zmage Nemčije, najvidnejšega predstavnika sistematičnega treninga in hud poraz Norvežanov, ki so se zanašali bolj na odlične naravne prednosti in bogato tradicijo. Svetovno prvenstvo pa je danes borba, celoti in brez kompromisov ter se more v celoti doumeti samo na mestu tekmovalja, težko pa si jo je predstavljati samo z opis.

Po tem uvodu šele lahko razumemo, da je za nas in za naše skromne razmere še prav poseben uspeh, da je prišel naš Praček v močnem gorskem viharju in snežnem metanju v slalomu na 7. mesto ter so pred njim le 1 švicar, 4 Nemci in 1 Norvežan, a Smolej v najtežji smuški borbi na 9. mesto kot prvi Srednjeevropske sploh. Če bi na komisija ocenjevala tudi telesno sposobnost po končani tekmi, tedaj bi pripadalo Smoleju prvo mesto daleč pred vsemi, tudi pred severnjaki! On je bil edini tekmovalci, ki je prišel na cilj, sposoben preteči še večje razdalje, če bi bilo potrebno. Razen Smoleja in Pračka ne smemo prevesti našega moštva na 60

km tekmi, kjer bi bili z vsemi petimi možmi lahko na prvem mestu v državnih prvenstvih Francije, Anglije, Rumunije in Madžarske, s štirimi pa tudi na državnem prvenstvu Nemčije! Tudi Palme je storil svojo dolžnost, a tekači na 18 km prav tako.

O Poljski smo bili doslej nekoliko skeptični glede velikih organizacij, toda priznati moramo, da so izvedli svetovno prvenstvo tako odlično, da so se čuli glasovi, da so prenesli organizacijo olimpijskih smuških prireditev v Ga-Pa. A to pomeni mnogo! Imeli so na razpolago skoro 9 milj. din za organizacijo prireditve, a za investicije za povzdigo kraja, za žične železnice, škakalnice in drugo so porabili zadnji 2 leti skoro 100 milj. din. Za organizacijo samo tudi ni brez pomena, da je tri četrtine vodilnih funkcionarjev poljskega saveza že vseh 20 let v savezu na delu, tako da so preizkušeni v številnih velikih prireditvah.

Doslej smo poznali samo »autostrade«, na Poljskem smo našli v Tatrah velike napise: »Narcdarska strada« po naše: smučska pot, odprta samo za smučarje in samo za smer navzdol. Pred vsakim ovinkom je rdeča svarsilna tabla: »Pozor, ovinek 25 m«, če je ovinek dvojni, je tudi to povedano. Smučska pot ima ograjo »o obloženo s smrekovimi vejami, široka je 3 — 4 m, nima nikakih nevarnih mest, če pa na ovinkih pomrzne, pridejo »cest-

Naša ženska stran

Prvi pomladni klobuki

Pri letošnjih novih klobukih ne najdemo več zgodovinskih oblik in starinskih vzorcev, ki bi utegnili kvariti njihov pomladansko lahkonost. S sodobnimi oblikami se moda izogiba povratka v preteklost, ki je vsa zadnja leta mnogokrat ovirala.

Redna stolica

modno linijo pri razvoju v bolj izrazito, novo smer.

Tudi ženski oči se je moda končno zopet usmili, ker jih ne skriva več tako dosledno za krajci klobukov. Novi klobuki so namreč manj nagnjeni v čelo, ne-

MODNI SALON ROZMAN

Dvorni trg 8 (poleg univerze) izdeluje **damske kroje po meri**

iz najnovejših žurnalov, ki so damam na razpolago. Poučujemo tudi krojno risanje.

Moda za najmanjše

Tudi v mirnem življenju dojenčka so dnevi, ko ga želi njegova mamica posebno lepo in slavnostno oblačiti. Najbolj praznično in elegantno učinkuje mali človek vsekakor v dolgi obleki s tesnim živetkom in drobnim nabranim krilom. Izvesen podbradnik s čipkami ni samo lep, temveč je tudi praktičen, ker varuje otroka, da se ne bi prehitro umazal. Ker ne moremo tako malemu bitju obleči plašča, ga ogrnemo z dvojno perleno, glavo pa mu pokrijemo z lahko koničasto čepico. V perleno in v čepico vdelamo z drobnimi šivi oblike zvezanih pentelj iz nežno barvaste svile.

kateri celo povsem odkrivajo obraz. Pri glavicah z visokimi kodri so klobuki potisnjeni globoko v tilnik, krajci pa obdajajo čelo v obliki aureole ali pa so spredaj lahko zalikani v smeri k obrazu.

Pomladanski klobuki odkrivajo velik del priske, nekateri imajo celo oglavje brez dna, ki skozenj lahko vidimo lepo počesane kodre. Za navzgor počesane priske pa odprta moda drobne, okrogle klobučke, ki graciozno slonijo ob čelu in ki jih pritrdimo s ključki ali s trakom ali s pajčolanom. Okrasimo pa te ljubezne modne stvaritve z nabranim obrobkom iz barvastega celofana ali z marabuto perjem ali s cvetjem, ki kakor nežni venec obdaja malo oglavje.

»Canotier«, klobuk s ploščatimi krajci in bolj ali manj visokim oglavjem je značilna pomladanska oblika, ki jo letos izdeluje moda iz najbolj zanimivih tvoriv: iz svetle slame, pretkane s črno bleščico, iz črne cerje, iz moirja in iz gros-graina. Strogo in resno obliko takšnega klobuka pa omili moda s tancico, ki jo zavežemo

NAJVEČJA IZBIRA
UMETNIH CVETLIC
Naročila strokovno izvršuje
MILENA ZOR JEZEK
Franciškanska 8, dvorišče

pod brado ali za tilnikom v veliko pentljo ali pa s šopkom cvetja, ki v barvi in oblikah posnema naravno cvetje.

Na prvem mestu naše skice najdete preprosto »canotier« iz svetle slame, ki je k glavni privezan s temnim trakom iz gros-graina. Enak trak ovija oglavje in tvori spredaj podolgovato pentljo (1 skica).

Klobuk z ozkim, visokim oglavjem in spredaj in zadaj lahko navzdol zalikanimi krajci lahko nosimo k vsaki priske.

MODNI DAMSKI ATELJE
Mira Škabar
ALEKSANDROVA CESTA 5-II.
Izdeluje dneвне in večerne obleke, plašče in kostume.
Prvovrstna izdelava. Najnovejši žurnali: Zmerne cene!

Oglavje ovijemo s širokim trakom kontrastne barve, ki ga sedaj zavežemo v široko pentljo z visokimi kodri (2 skica).

Mladosten, iz čela potlanjen klobuček je izdelan iz gros-graina. Ne preveč visoko oglavje tega pariškega modela se skriva za veliko rožo, klobuk sam pa pritrdimo glavi z dolgim, barvastim pajčolanom, ki ga pod brado zavežemo v veliko pentljo (3 skica).

Klobuk s navzgor obrnjenimi krajci, ki se tako krasno poda svežim, mladim obrazom, je spredaj poшит s drobnimi robovi in okrašen z ozko, žametno pentljo. Ta model je iz črne klobučevine (4 skica).

Droben, okrogel klobuček iz črne, bleščeče slame prevežemo s črnim pajčolanom, ki tvori edini okras tega apartnega modela (zadnja skica).

Japonke

Na Japonskem ni dosti žensk, ki bi javno delovale, zakaj Japoncem in še bolj Japonki je najdražje domače ognjišče. Tu je japonka žena najbolj zadovoljna in srečna.

Vendar pa se zlasti ženske, ki so končale svoje študije na raznih visokih šolah, dosti posvečajo javnemu delu, v prvi vrsti socialnemu. Zanimivo je, da so Japonke po svetovni vojni prve ustanovile »ženasko mirovno zvezo«. Žene, združene v Rdečem križu, delajo v miru in v vojni pomagajo, kjer je treba, ter skrbijo zlasti za sirote.

Politične organizacije so bile Japonkam ženam do 1. 1920. prepovedane, tisto leto pa je parlament to prepoved odpravil. Vendar se pa tudi po tej niso žene posebno zanimale za politiko.

V književnosti japonke šene marljivo sodelujejo: gospe Naoko Otsuka je napisala več snopcev povesti, ki spadajo med najlepše povesti sodobnih pisateljic.

Zanimiv pojav je gospe Aki Yosano: piše pesmi, povesti ter književne in umetniške kritike. Rasen tega je skrbna mati 12 otrok ter vzorna gospodinja. Njen mož, pesnik Yosano, je bil še oženjen, ko je priobčeval njene prve pesmi v svojem časopisu. Ker je bil tudi sam proniknjen s idejami nove dobe, se je med obema razvila takšna naklonjenost, da je podrla stare moretve in šla brezobzirno za svojim smotrom: gospod Yosano se je dal ločiti od prve žene ter se poročil s mlado pesnico.

L. 1911. je bila ta pesniška dvojica v Parizu. Privabilo ju je tja francosko pesništvo in gospe Yosano se je hotela od blizu seznaniti s tipom zapadne žene. Odselob se posveča zmerom bolj novinarstvu. Ni pristajala nobene stranke, temveč se bori le za to, da bi se žena otresla starih spov, da bi si pridobila pravico do življenja, ljubezni in svobodne izbire po glasu svojega srca. Dela tudi za volilno pravico žen.

Originalno delo njenega življenja je tudi »Kulturna akademija«, ki jo je ustanovila v Tokiu kot vzor nove šole. Ki ne stiska duha, temveč podpira njegov razvoj.

Gospe Yosano je vsekakor najljubši in najbolj vsestranski pojav v japonskem ženskem novinarstvu.

★

Ameriška publicistka Eliza Abimatova pripoveduje, kako se v vzgoji japonskega dekleta združuje stara tradicija s sodobnimi evropskimi nazori:

V Tokiu sem našla na družabnem večerju, kjer so bili enako zastopani Evropejci in Japonci, na ljubko deklico, ki se je znašla prav tako obredno klanjati po starem japonskem običaju kakor iskreno stresati roko po vzoru prave Američanke. Radovedno sem jo vprašala, kako je to, da obe obliki civilizacije tako popolno obvladuje.

»Naša vzgoja je dvojna,« je odgovorila. »V svojih prvih otroških letih, do dvajsetega, trinajsetega leta sprejemamo le japonsko kulturo. Učimo se kuhati in podajati čaj, vezati šopke, igrati na kitaro. Tu se prav za prav učimo domačih družinskih običajev. Seveda imamo tudi druge manj prijetne predmete, na primer našo pisavo, ki je zelo težka, da potem lahko čitamo naše pesnike in filozofe. Nato pride zapadna kultura: učimo se tujih jezikov, zlasti angleščine ter študiramo evropsko književnost in glasbo.«

Zato srečujemo na Japonskem tudi na ulicah in na plaži združeni dve nasprotiji: staro in novo Japonsko. Tamle teče na podzemeljsko mestno železnico mlada uradnica, oblečena kakor pristna Paržanka ali Američanka, tik nje pa vidimo prodajalko rib v bombastni obleki, z majhnim predpasnikom, ki je že zapadnjaka kroja, okrog glave ima privezane ruto in na njej značilni klobuk iz slame, ki je zelo širok, da dela senco obrazu.

In na plaži so poleg modernih vil v sportnem trikotju Japonke s svojo veličansko umetno priščico, v kimonu iz vezene svile in s širokim pasom, ki je posut s cvetlicami in metuljčki.

Na ulici vidite še druge razlike: moderna Japonka koraka ob boku svojega moža,

nagne glavo, časih ji Jean nakloni troholo pozornosti in jo vpraša:

»Nu, kako je kaj, Nanou?«

Nanou je potem ves dan neskončno srečna...

Toda leta beže, otroci dorasčajo. Nanou ni več deklica v trinajstem letu. Razvila se je v dekle. Še vedno je v svoji prvi službi. Zdaj ji zaupajo še druga dela. Tako sme n. pr. krpati nogavice za Jeana in pometati njegovo sobo. A tudi za njegove kravate skrbi in na njegovo obleko pazi bolj kakor na svojo lastno. Njegova hiša se ji zdi važnejša od njenega doma. Nanou je bliser med služkinjami. Srečna je na svojo poseben način. Niti ne vpraša, da bi ji zvišali plačo. Pametna je in uživa v skritem veselju, katerega drugi v hiši niti ne slutijo.

Potem pride dan, ko napravi Jean maturo. Odiče k vojakom, odsluži svoj rok in se vrne domov. To so kamni-majni v njegovem življenju. Nanou je ves ta čas pri hiši. In kakšna radost jo prelije nekega dne, ko jo gospod Jean pokliče v svojo sobo ter jo pozove, naj mu pomaga obrisati prah s njegovih knjig...

»Nanou,« jo opozarja Jean, »spomni se, ravnanje previdno s knjigami! Zaposim te, da knjige niso kozice ali pokrivala. Obriši prah s njih v angeljski rokavici!«

In Jean ji sam podaja knjigo za knjigo, nekatere so vezane, druge brošure. Nanou vzame vsako rahlo v svoje roke, jo obrise in položi, kamor ukaže Jean. Pri

BABYMIRA krema

SE USPEŠNO UPORABLJA ZOPER SFUŠČAJE, RANE, PRASKE, OPEKLINE, HEASTE, LIŠAJE IN VSE NEČISTOSTI KOŽE PRI OTROCIH IN ODRASLIH. NAGLO SUBI OD ZNOJA ALI MOKRENJA OPALJENO IN ODRGNJENO KOŽO. DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH IN DROGERIJAH PO CENI DIN 10.— ZA 8KATLICO.

Japonka, ki je zvesta stari tradiciji, pa tudi korak za svojim možem in gospodarjem.

Kakor povedo, se širijo novi nazori najbolj med študentkami. Pa tudi te so ohranile še do danes stare japonske običaje. Študentka kemije dela prav marljivo v laboratoriju, pri drobnogledu, se bavi s raznimi sporti, pri tem pa se udeležuje verskih obredov tako pobožno kakor njena mati in slavi z istim navdušenjem najlepši japonski praznik: praznik belega in rožastega črešnjevega cvetja.

Približno štiri in pol milijona je modernih japonskih žensk med 20. in 35. letom. Izmed teh jih zna 4% sifirati in enako številu jih je že izvrženih plodov ali učenec pilotskih šol. 70% jih zna vsaj po dva tuja jezika in 53% jih je pridobitno neme-

ščeni. Pravijo jim »mogac«. Plavajo, kajdajo, nosijo obleke, ukrojene v San Franciscu, imajo svoje male avtomobile in — niso omočene.

Cemu neki kupuje tale »mogac« mali rdeči listek ter tako miznično ogleduje številke na njem? Ali stavi pri konjskih dirkah ali v loteriji?

Ne, stavi na moža. Na Japonkem je mnogo več žensk kakor možikov in zato si Japonke kupujejo po pet dolarjev listke za Nakahodo, to je uradna posredovalnica za zakone. Vsak dan objavi Nakahodo številke, ki je bila izrečena. Če je to vaša številka, gresite v urad Nakahodo in ste še jutri lahko zaročeni. In mož, ki ste ga priigrali, je ponavadi prav dober. Zatrjuje mi, da je ogromna večina takih zakonov trajnih in srečnih.

Tedenski jedilni list

Dijetetična hrana

Kaj je dijeta? To je pri različnih boleznih od zdravnik za bolnika predpisana hrana in red v hrani, ki pospešuje ozdravljenje njegove bolezni. To pa je tako važno, da mora biti gospodinja skrajno vestna in se ravnati pri pripravljani dijetetične hrane natančno po zdravnikovih navodilih, ako hoče, da bo ozdravljenje bolnika uspešno.

Biti mora neizprosna tudi če se bolniku predpisana hrana upira, posebno se to zgodi pri otrokih, ki jim ni mogoče dopovedati, zakaj ne smejo jesti vsega, kar bi radi. Ako je dijetetična hrana skrbno pripravljena in okusno servirana, se ji bolnik kmalu privadi, posebno ako se skuša po danih možnostih dovoljeno hrano podajati v raznih izpremenbah in oblikah, da bolnik ne občuti enoličnosti. Saj se še zdravi.

Kako bi kuhala, če...

Ponedeljek. Obed: Praška juha. Ocvrti telečje ruladice na špinadi. Dvobavni zdrobov narastek. — Večerja: Pečnice, grahov piré. Jabolčni kompot.

Torek. Obed: Furlanska juha. Fastriani telečji zrezki. Gorčična krompirjeva solata. — Večerja: Gratinirana jajca. Leča v omaki.

Sreda. Obed: Na goveji juhi krpicca. Govedina obložena z različnimi prilukami: sladko zelje, dušena rumena kolerata, pražen krompir in čebulna omaka. Čokoladne rezine. — Večerja: Raznjilji. Polenta.

Četrtek. Obed: Na juhi oveni kosmiči. Telečje klobasice v mrežici in kratki omaki. Dušen riž. Mešan kompot. — Večerja: Špinadne omelete. Solata.

Petek. Obed: Rižoto s kaparocoli. Kuhana riba s holandsko majonezo. Krapki iz paljenega testa. — Večerja: Cvetčata z maslom in parmezanom. Marinirane skute. Motovile.

Sobota. Obed: Na juhi vranične kocke. Zavita bržola. Pečen krompirček. Lahka omeleta. — Večerja: Pikanina mesena solata, (govedina od opoldne).

Nedelja. Obed: Na juhi ocvrti žemljici krapki, nadevani s perutninskimi hašjem. Pečena jarcica, garnirana s špinadnimi omaki. Različne solate. Jabolčna solata. — Večerja: Mrzli narezek. Remulada ali ruska solata. Čaj.

Kako moram kuhati, ker...

Ponedeljek. Obed: Krompirjeva juha. Zdrobov praženec. Čespijev kompot. — Večerja: Frigana jetra. Krompirjeva polenta.

Torek. Obed: Priprava filzova juha z rižem. Polpeta v omaki. Testene krpe. — Večerja: Pljučka s krompirjem v kosih.

Sreda. Obed: Na juhi jajčna kaša. Z govedino pražen krompir in paradiznikova omaka. — Večerja: Sirova hajuška.

Četrtek. Obed: Na juhi (od prejšnjega dne) fritirani rezanci. Golaš. Krompir v kosih. Motovile. — Večerja: Gratinirani makaroni. Čezana.

Petek. Obed: Grahova juha s ječmenškom. Sirov zavitek. — Večerja: Mlečni riž.

Sobota. Obed: Na juhi zdrobovi žličniki. Z govedino pražen krompir in leča v omaki. Kuhani krhlji. — Večerja: Pečnice s polento.

Nedelja. Obed: Na juhi jetrna kaša. Sočna pečena. Krompirjevi žličniki. Palačinke. — Večerja: Kranjske klobase s kislim zeljem.

Recepti

Količina za 4 do 5 oseb

Furlanska juha

Snov: 5 dgk presegnega masla, 3 žlice olja, 1/2 čebule, dve zeleni gomoljki, dve stari žemlji in dve žlici parmezana. — Segrej maslo in olje in prepraži v tem drobno sesekljano čebulo toliko, da postane svetlorumena, nato daj zraven olupljeni, na tenke rezine zrezani zeleni s srčnimi lističi vred. To praži kakih 10 minut, potem pa dolij dva litra vrele slane vode, malo popraj in pusti počasi vreti dve uri. Medtem zreži žemljici na tenke rezine in jih opeci svetlorumeno v pečici. Naribaj dve do tri žlice parmezana. V jušno posodo, v kateri dalj jed na mizo, položi eno plast žemljic, rezin, po teh potresi eno žlico parmezana, potem naloti spet rezine in spet parmezan, dokler ti oboje ne poida. Pet minut preden daj na mizo, vlij nato zelenino juho, lonček pokrij, postavi za pet minut na rob štedilnika, potem pa serviraj.

Telečje klobasice v mreži

Zmelji dvakrat na mesoreznic 1/2 kg telečjeje mesa. Dodaj 1 jajce, 1 v mleku namočeno in ožeto, na slanini s sesekljanim petkriljem prepraženo žemljico. Osoli in popraj. Dobro premešaj in oblikuj klobasice pa zavij vsako posebe v tanko svinjско pečico, da bo samo enkrat ovita. V prameno kozo daj malo masti in položi v segreto klobasice drugo k drugo, da se lepo opečejo. Poberi opečene na krožnik, na maslobo pa daj pol žlice moke, ko porumeni, zalij z juho ali krompom, dodaj dve žlici kisla smetane in pol žlice sladke paprike, lahko tudi žličko paradižnikove meze. Pokuhaj, ko je omaka gladka, vliži klobasice nazaj in duši pokrite na robu štedilnika do serviranja, najmanj še pol ure.

Gratinirana jajca

Plitvo, ognjavarno posodo, v kateri dalj jed lahko tudi na mizo, dobro namaži s preseglim maslom in potresi z drobtinami. Potem vlij vanjo previdno 5-6 jajc, druga poleg drugega, da se ne razlijejo rumenjaki, osoli jih z drobno soljo, oblij z 1/2 l. smetane, potresi na gosto s naribanim sirom (parmezanom), med katerega primešaj prej eno žlico drobtin. Povrh vsa gaja položi še nekaj rezin presegnega masla, nato pa postavi za četrto ure v zmerno vročo pečico in daj takoj potem na mizo.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

njegovo ženo. Nasprotno, zadoščanje dobi. Medja se je svojimi dva in sedemdesetimi leti umaknila v zaslužni pokoj in kuharje so v hiši zdaj poverili Nanou. Zaušala, la bi celo, da ji zvišajo plačo, kar bi tudi dosegla, če bi za to prosila, kajti gospodinja je na vsi moč zadovoljna s njo. Nanou se je temeljito izučila kuhe; od jabolčnega zavitka do obstane pečenke se ji vsaj posreči. Tudi kot kuharica je na svojem mestu.

In pozneje odiče Nanou s Jeanom v Pariz. Leta minevajo, mladost se je posušila, la, roke so ji razpokane, obraz košček, svezina, ki jo je prinesla od Herpinsovi, ko je nastopila službo, je bolj spomin kakor dejstvo... Ostala je še vedno poživljena služabnica, ki jo imajo vsi za vzorno gospodinjico poslovnico. Dobri gospod Jean, ki ima na senoli sive lase, je še oče treh dečkov. Najstarejšemu med njimi bo kmalu dvajset let. In sredi se, da nekoga dne hišna nagovori kuharico:

»Lep gospeček je to...«

Nanou se ta opazka sdi na msto, pri odvrne:

»Nu, lep je res, pa kaj vas to briga, Vi, dela sem mnogo lepših možikov. Na primer gospoda Jeana. V teh letih je bil on še vse nekaj drugega... Nobečen izmed otrok ne bo dosegel očeta. Toda ogreji! Komu bi se zaklepetala. Poglejte na delo — jaz moram pogledati, kaj detajo srečni, kajti če se primodijo, bo to prvič z mojim pet in tridesetletnim službo...«

Zvesta služabnica

Da, Nanou je bila mlada. Ko je v velikem naliivu prvič prestopila hišni prag, si ni bilo niti celih trinajst let. V desni roki je pogumno nosila svojo trdno povezano culico z obeljo, v levici je držala pod pazduho toisto gos, katero so Herpinsovi poslali novim gospodarjem. Herpinsovi so namreč imeli sedem hčera in Nanou je bila najmlajša med njimi. Ko jo je videla hišna gospodinja, je rekla:

»Dobro, naj bo. Vzajem te na poskušnjo. Pomagala boš Meliji pri delu.«

Hiša je stala tri milje od državne ceste. Tako daleč je morala nositi Nanou živila in zavoj po blatu. V začetku se ji je zdelo, da ima noge iz svinca, posebno še, ko ji je dajala Melija napotke za službo. Vsak začetek v novi službi je težak. Pa prepustimo besedo o tem kar dnevniki stare družine, kamor so zapisovale gospodinjice zvečer pri svetilki izdatke in vtise minulega dne. Mesto, ki se nanaša na Nanou, je drugače nevažno in se glasi:

»Danes je stopila pri nas v službo Herpinsova Nanou. Ima pšenično svetle lase in rdeča lica, posejana s sončnimi pegami. V primeri z marljivo Melijo je ta kmetska despretna toda delavna in napravila vtis dostojne in poštene ženske.«

Pet in dvajset strani dalje — na cvetno nedeljo, ko je silna pomorila breskvino

cvetje — beleži marljiva gospodinja v dnevniki opombo, da je Nanou razbila mnogo posodja. Nazadnje ji je padel na tla lonec z juho! Potem sledi razmišljanje:

»Ali naj jo obdržim pri hiši ali ne? Kadar stori kaj narobe, joče kakor spokorna Magdalena...«

A zdi se, da se vsaka reč unese, kajti kmalu najdemo v dnevniku zapisano, da se je Nanou »naredila«. Gospodinja priznava njene vrline in zdaj postane zanimiva tudi za nas.

Nanou še ve, kaj jo drži pri hiši. Ta skrivnost ostane nepojasnjena celo hišni gospodinjici, ko beleži svoje opazke v rodbinski dnevnik in zapiše, da je Nanou vsa prevzeta od njenega vnuka, petnajst in pol let starega mladika, ki hodi v gimnazijo. Njegov glas jo opaja. Kadar se fant vrne iz šole domov, se obliže male služkinje namah zjane. Premodoljna je še, da bi od zaljubljenosti zardela v obraz. Časih zastripi vanj z odprtimi usti.

Ljubiti grah ali prati srajce in nogavice za »gospoda Jeana« je za Nanou najljubše opravilo. S kakšno pobožnostjo in spoštovanjem sraži in loči njegove čevlje! Jean pa je niti ne pogleda. In Nanou je skromna. Tudi ona si ne želi od njega ničesar razen malo hrupa in židane volje... Kadar zaslisi njegov korak, postane in

Izlet v vesoljstvo

Gledališče prostora in časa na njujorški razstavi

Fantastično potovanje, ki bo v raketnem vozilu vodilo do daljnega sveta Rimske ceste, bo lahko napravil vsak obiskovalec newyorške svetovne razstave proti skromni vstopnini. Potoval bo celo z brzino, ki je nemogoča, ker

prekaša brzino svetlobe.

Vsa ekspedicija je mogoča po zaslugi genialne utvare. Vesoljstvo predstavlja planetarij in v tem planetariju, ki se bo imenoval »gledališče prostora in časa«, bo imel obiskovalec vtis, da se v resnici premika.

Ob vstopu v gledališče je oder popolnoma temen. Čez nekaj časa prične obzorje na vzhodu postajati rdeče, sonce vzhaja in v njegovi svetlobi se prikažejo ostri

obrisi newyorškega mesta.

Potem strese motor sedeže rakete, slišati je šumenje ostrega vetra — raketa je startala.

Takoj nato je opaziti newyorško panoramo iz ptičje perspektive. Sonce bi potnik slepilo, če bi se ne začel baš v tem trenutku popoln sončni mrk v vseh fazah. Raketa brzi mimo meseca, ki je videti velik kakor le

v najmočnejših daljnogledih.

Na njegovi površini spozna vsako žrelo z vsemi njegovimi podrobnostmi. Da ni na njem nobenega ozračja, spozna po osenčjih, v katerih ni prehoda med svetlim in temnim.

Venero zakriva očem gost plašč oblakov, mimo nas švigajo kakor bliski žareči meteor. Raketa je dospela do Marsa, na katerem je opaziti beli tečajni čepci, jezera, oblake in »prekope«

z »vegetacijskimi pasovi«.

Pri Marsu zapusti raketa sončni sistem in se usmeri proti spiralni meglinici, ki jo vidimo kot ogromen vrtinec. Neposredno na to gledamo isto meglinico, ki jo je raketa obkrožila, od strani in skrivnost tega daljnega svetovja se nam razkrije v podobi nekakšne velike luči, ki je obsejana v središču ploskate zrcala. Luč sama je sestavljena

ZANIMIVOSTI

Nekega reja perutnine v Wansfordu so lisece popolnoma upropastile. Izgreble so v kokošnjak podzemni rov in so mu skozi njega v dveh mesecih odnesle petsto kokoši.

V Mishavaki (Indiana) je bil nekdo vozač zaradi vinjenosti obsojen na trideset noči zapora. Obsojenec se je javil točno vsak večer pri ječarju, ki ga je zaprl do jutra. Podnevi je bil vozač prost in je smel hoditi po svojih opravkih.

V Suvu na otočju Fidži so otvorili prvi kino, v katerem prikazujejo filme, ponazarjajoče nazadnjaštvo in kanibalizem. S temi filmi upajo civilizatorji na otokih za tretjo ostanko ljudstva.

V Detroitu živita dva velika, moža in ženska, ki služita kruh z razkazovanjem po sejnih. Prvi velikan je star 21 let in meri v višino 2.34 m; njegova družica je stara komaj 17 let, pa že zdaj meri 2.21 m. Nadeja se, da bo še zrastle.

Nočni nakupi v Parizu

Vrsta pariskih prodajalen je uvedla zanimivo novost, in sicer so postavile k svojim vzhodom vso noč razsvetljene mize in pisalne potrebščine, da morejo klienti tudi potem, ko se trgovine zaprejo, izvršiti naročila za naslednji dan. Novost se je zelo obnesla ter jo izkoriščajo posebno obiskovalci kinematograf ter gledališč.

Zlate ure za šoferje

Šoferjev osebnih avtomobilov v San Franciscu, ki so v zadnjih letih dokazano prevozili nad milijon kilometrov, je bilo zdaj nagradjenih z zlatimi spominskimi urami. Pri obdarovanju so vsi izjavili, da se imajo za svoj rekord zahvaliti ne le pravilnemu ravnanju z avtomobilom, ampak tudi sreči, ki jim je bila naklonjena, kajti vozači se lahko vedno primeri kakšna neprevidnost, brezobzirnost in nerodnost, ki nehoti povzroči nesrečo.

Premoženje v žimnici

V bolnišnico v St. Gallenu v Švici so te dni prinesli starca v 81. letu življenja. Umrl je kmalu po izročitvi. Mož se je prebujal skozi življenje kot prodajalec drobnarije. Po njegovi smrti pa so našli v žimnici postelje v kateri je ležal, sto tisoč švicarskih frankov...

Mamutovec je padel

V bližini San Franciscu se je nedavno zrušila velikanška sekvoja ali mamutovec. Drevo je raslo v višino 102 m in meri v premeru 12.50 m. Pri padcu je sekvoja uničila veliko število manjših dreves, ki so rastle v njeni bližini. Američani zdaj ugi-bajo, kako bi orjaško drevo spravili v muzej in ga ohranili svojim potomcem.

BELINA PERILA

ki je oprano z odličnim

HUBERTUS

milom je ponos vsake gospodinjelke. Uporabljajte ga tudi vi!

Gospodinja: »Stojta, gospoda! Najprej si monata temeljito očistiš čevlje!«
(»Everybody's weekly«)

iz milijonov žarečih sonc, ki jih predstavljajo neštete svetlobne točke. V nasprotju s to žarečo meglo opazimo takoj nato temno meglenico v ozvezdju Oriona. Ta meglenica zakriva s svojimi temnimi masami svetlobo zvezd, ki stojijo za njo.

Ker je prešlo med tem deset minut in se potovanje konča v petnajstih minutah, nastopimo pot domov. Od Oriona se začne raketa proti Saturnu. Vidimo zaporedoma njegove mesece in njegove tri obročje, ki jih sestavljajo milijoni teles nepravilne oblike. Od Saturna

do zemlje ni več daleč,

vendar je potovanje tod nevarno, kajti neprestano plovemo skozi jate meteoritov in nakateri teh nebesnih teles se nam približajo na nevarno bližino. Sedaj opazimo tudi repatice, ki smo jih prej videli samo nerazločno. Zemlja hitro rase, zdi se, kakor da bi padala na raketo. Preden pa končamo

potovanje, uživamo ob njenem severnem tečaju

krasoto silovitega severnega sija.

Jasno je videti obrise severnoameriške celine. Zorno polje se čedalje bolj zožuje, dokler ne ostane na koncu samo še panorama svetovne razstave. Izlet v vesoljnost se je končal...

Raketa je razvijala povprečno brzino 770 trilionov kilometrov na uro. Ne da bi se bili gledalci niti za sekundo premaknili s svojih mest. Iluzijo so posredovale mojstrske

projekcije trikotnih filmov,

ki jih podpirajo še zvočni efekti. Čeprav so podrobnosti z znanstvenega stališča morda netočne, dobi laik vendarle silovit vpogled v skrivnosti vesoljnosti, kakršnega bi si drugače ne mogel privoščiti

Razstavišče svetovne razstave v New Yorku

Konklave v dobi renesanse

Zvitost in zlato posreduje med kardinali — Obljube in sila pri papeških volitvah — Plenitev kardinalskih palač — Nasprotujoči si značaji na prestolu sv. Petra — Papež proti francoskemu kralju — Preprečena izvolitev inkvizitorja

Iz vsega sveta so se zbrali v Italiji kardinali, da bi izvolili novega papeža in podoba Rima je v teh dneh živahnostjo in običajno, toda razkošje in pestrost kakor ob času medicjskih papežev ko so prihajali kardinali in poslaniki z velikim spremstvom, manjkata. Tudi krvavih nemirov in uporov rimskega ljudstva ter oboroženih spopadov, s katerimi so hoteli kakšni Colonna Orsini, Sforzi ali drugi mali italijanski knezi vplivati na odločitve kardinalskega zbora ne bo to pot nič. Čeprav so se konklavi tudi tedaj vršili za zaprtimi vrati, sta si zvitost in zlato vendarle utirala pot do njih. Tako so odkrili priložnost papeža Leva X., da so bila v srebrne posode, v katerih so kardinalom prinašali jedi, vrezana razna sporočila. Te posode so nadomestili zavoljo tega z lončenimi.

Čeprav papeži tedaj niso imeli več tiste moči, s katero so lahko kakšnega cesarja pošiljali na spokorno pot v Canosso, so odločitve konklavov imele vendarle še vedno svetovno zgodovinsko pomen. Najmočnejši vladarji sveta, kakor Karel V., ki v njegovi državi nikoli sonce ni zašlo, in njegov sovražnik, francoski kralj Franc I., so se potegovali za naklonjenost papežev, pa so vplivali z obljubami in če ni šlo drugače tudi s silo na volitve. V konklavah so bile zato vedno španske in francoske skupine in italijanski renesančni tirani so tudi prihajali s svojimi vplivi in spletkami. Rodbina novoizvoljenega papeža je dobivala po običajem nepotizmu pač večjo moč in bogastvo. Tudi v Rimu ni bilo vse eno, kdo naj postane papež kajti po neki ustaljeni razvadi je tolpa lahko svobodno oplenila palačo izvoljenega kardinala in tako ji ni bilo milo, če je postal papež kakšen tujec.

Kardinalske palače so bile tedaj prave zakladnice umetnin in drugih dragocenosti. Dogajalo se je, da je kakšna napočena vest iz konklave tega ali onega označila za izvoljenega, lahko si mislilo potem njegove neprijetne občutke, ko se je vračal z opeharjenimi upi v svoj oplenjeni dom. Celo služabniki konklave so imeli svojo korist od papežev izvolitev, kajti čim so ga vodili h kronanju v sikstinsko kapelo, so smeli opleniti njegovo celico v konklavu.

Z majhnimi izjemami so se konklavi vršili doselej v drugem nadstropju vatikanske palače, v sobanah, ki so znamenite po Rafaelovih freskah. Celice v njih so dodeljevali z žrebom Higienike prilike v njih so bile nedostopne in so postale neznanost, če je trajal konklave kolikaj časa. Včasih je bilo v rodbinski korist kakšnega papeža, da bi tisto podedoval kakšen njegov sorodnik. V ta namen je imenoval za kardinala večje število ljudi, od katerih je pričakoval, da bodo glasovali po njegovih željah. Toda v večini primerov so prodrali vendarle nasprotniki zakonitega papeža in tako so se na prestolu sv. Petra sledili najbolj nasprotujoči si značaji.

Kakšna presenečenja je lahko prinesel konklave, kažejo skoraj zaporedne izvolitve papežev po smrti Siksta V. (1589.). Po njegovem naj bi mu nasledoval njegov nečak, kardinal Montano, toda konklave

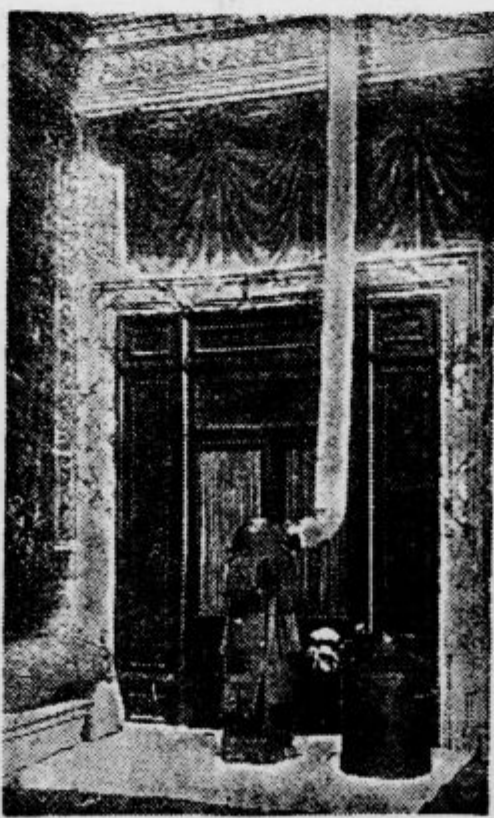
je izvolil z dvetretjinsko večino glasov osebnega nasprotnika Siksta V., papeža Urbana VII., ki je pa vladal samo 12 dni. Novemu konklavu je bil španski kralj Filip II. priporočil kar sedem kardinalov.

Na prvem mestu je bil neki nemški kardinal, ki je naletel na hud odpor, kajti po Gregorju VII. bi ne smel na papeški prestol noben »barbar« Montano, najglednejši med cerkvenimi knezi, se je čutil prešibkega, da bi nasprotoval Filipu II., zato je agitiral za tistega izmed sedmih priporočencev, ki ga je smatral za najmanj nevarnega svojih politik. Bil je to bolni, stari kardinal Sfondrato pobožen asket, ki ni vedel ničesar o kurijskih praksah. Postal je papež Gregor XIV. Zelo pa so se zmotili tisti, ki so mislili, da bodo lahko delovali z nevednim, popustljivim starcem. Špansko stvar je smatral za stvar cerkve, njegov boj se je usmeril proti francoskemu kralju in hugenotu Henriku IV., ki ga je prokel že Sikst V. Parizani so ga pregnali in papež jih je podpiral, naj nadaljujejo boj proti kralju, podpiri jih je z denarjem in z vojniki, ki sta jih dva njegova nečaka vodila preko Alp. Španci so potem lahko vdrl v Bretnijo, Piemont in pa v Provanco. Že je kazalo zelo slabo za kralja Henrika, ko je papež po desetih mesecih in desetih dneh vladanja nenadno umrl in v tretji v času manj nego enega leta so se zaprli vrata konklave.

Tokrat je Filip II. predlagal šest kandidatov, med njimi, Montanu na ljubo, s katerim se je bil med tem pomiril, tudi

Sikstovega miljenca Aldobrandinja. Na prvem mestu pa je bil imenoval dušo inkvizicije, še mladega kardinala Sanseverina. Dve tretjini kardinalov sta temu obljubili svoje glasove. Bilo je tako gotovo, da bo izvoljen za papeža, da ga je Montano že prvo jutro kot izvoljenca s kardinali, ki naj bi glasovali zanj, odvedel v Pavlinsko kapelo v Sikstinski kapeli so se bili med tem zbrali nasprotni kardinali, šestnajst po številu. Manjkal jim je en glas, da bi preprečili izvolitev inkvizitorja za papeža. Hoteli so še sami glasovati zanj, toda v zadnjem trenutku se je bil v Sikstinski kapeli zgodil nepričakovan preobrat. Med kardinali, ki so bili zbrani tam, so bili različni, ki so se bili uklonili samo kraljevi volji. Inkvizitorja pa so se bali. Kardinali Colonna eden med njimi, ki je vedel, da gre samo za en glas, se je oglašil tik preden so dokončali štetje glasov: »Vidim, da Bog Sanseverina noče, tudi Colonna ga noče!« In odšel je v Sikstinsko kapelo k nasprotnikom, Sanseverina pa se je vrnil v svojo celico ki so bili služabniki med tem oplenili.

Konklave se je potem vlekel v dolžino. Za nobenega izmed prvih petih kardinalov, ki jih je bil priporočil španski kralj se kardinali niso mogli zediniti. Na zadnje pa so izvolili šestega, ki ga je bil kralj dodal samo Montanu na ljubo, Aldobrandinja. Tako je prišel na papeški prestol Klement VIII., ki je bil vse prej nego prijatelj špancev, in z veliko energijo je poseljal potem v usodo špancev in Francozov.

Kamin v Sikstinski kapeli, ki je igral pri dosežanju papeških volitev pomembno vlogo. Kadar se je iz njegovega dimnika pokadil črn dim, je to pomenilo, da kardinali še niso dosegli soglasja; nasprotno pa je bel dim oznanil izvolitev novega papeža rimske cerkve

Sto ton čistega zlata

Zaklad zamorskega kralja v Afriki

Vsa Južna Afrika se zanima trenutno za bajni zaklad zamorskega kralja Lo Bengulaja. Več ekspedicijskih, opremljenih z najmodernejšimi pripomočki, se pripravljajo, da ta zaklad odkrijejo. Skrit je neke v afriškem pesku, njegova zgodovina pa sega v čase Cecilja Rhodesa. Pol stoletja pozidiga že domišljijo prebivalcev Južne Afrike. Pravijo, da obsega ta zaklad sto ton najčistejšega zlata in velikansko množino izredno velikih ter krasnih diamantov. To bi bil potemtakem zaklad, ki bi po vrednosti prekašal najbogatejši zlati rudnik Južne Afrike.

Ko je Cecil Rhodes pred petdesetimi leti pripravil svoj znameniti pohod v osrčje Južne Afrike, je bila dežela med reka, ma Zambezijem in Limpopojem mogočno zamorsko kraljevstvo. Vlada te države, kralj Matabelez Lo Bengula, je grozoviti ravnal s svojimi podaniki. Bil pa je pripravljen za pogajanja z belokožci in je njihovim trgovcem ter pustolovcem izdal obsežne koncesije za izkoriščanje širnih ozemelj ter rudnikov, zlasti pa znamenitih zlatih rudnikov v Tatiju. Te koncesije si je dal plačati deloma v zlatu, deloma s puškami. Tako je opremil vojsko 15.000 zamorcev, najmočnejšo vojsko v vsej Južni Afriki. Če se mu je zdelo, da so ga belokožci kje opeharili, je zagrozil kratkoma s to vojsko in podelil koncesije kakšni drugi skupini tujcev. Nad nepoštenostjo belih izkoriščevalcev se je lahko pogostoma pritožil Nekega dne je na kralji, oo Viktorijo naslovil sledeče pismo:

»Gospa Viktorija! Rekl si mi, da si prava kraljica. Če je to res, tedaj te prosim za tvojo pomoč da se bom mogel braniti belokožcev. Prihajajo v mojo deželo, da bi iskali zlato, ni pa niti enega med njimi, ki bi mu lahko zaupali. Zato te prosim, gospa Viktorija, da mi pošlješ poštenega moža.«

Kraljica Viktorija je odgovorila zelo prijazno, da upošteva to prošnjo in je naznaila Lo Bengulaju, da se ji jim zaupa. Ti možje niso bili nobeni drugi nego Cecil Rhodes in njegovi sodelavci. Črni vladar pa nikakor ni bil pripravljen sprejeti pogojev, ki so mu jih postavljali belokožci. Treba je bilo starih krvavih let, da je Angličani uspelo iztrgati mu z orožjem kraljevstvo. Ko so čete Cecilja Rhodesa dne 4. novembra 1893 končno vdrl v kraj zamorskega vladarja v Bulavaju, so ga našli popolnoma praznega. Ogromni zakladi, ki jih je nakopičil Lo Bengula v dolgi dobi svojega vladanja okrog svojega »slonokobčenegega prestola«, so bili izginili. On sam je bil pobegnil s 1200 vojščaki proti severozapadu.

Kmalu potem je zamorskega kralja umrl za črnimi kozami in z njim je izginila vsaka sled njegovega bogastva. Toda govorice o tem bogastvu niso umrle. Kmalu so se zgostile v trditve, da so zvesti pristajši

Lo Bengulaja zaklad zakopali v peščene poljane Nemške Jugozapadne Afrike. Tam kasneje oblasti so odredile iskanje, ki je pa ostalo brez uspeha. Po zapiskih o tem iskanju je po svetovni vojni Leiptold, bogat južnoafriški lastnik rudnikov in med vojno pomočnik generala Bothe, ponovno organiziral iskanje. V zadnjih dvajsetih letih je opremil dvajset odprav, toda ves trud je bil zaman.

Danes imajo po vsej priliki natančnejše sledove. Zaklad bi po novih vesteh ne bil v bivši Nemški Jugozapadni Afriki, temveč v portugalski koloniji Angoli. Kraj, kjer naj bi bil zakopan, seveda nočejo izdati vse pa kaže, da si je Leiptold sigurno svojega uspeha. Velika odprava, ki je že vsa opremljena, čaka samo še na povelje za odhod. Kdaj bo odinila, pa ne ve nihče, kajti dan in smer odhoda skrivajo, da bi jih ne prehiteli drugi interesi za zaklad. Ekspedicije so napravili namreč tudi razni Leiptoldovi rivali in njihove karavane so že na poti, v upanju, da jih bo sreča privedla po naključju do kraja, kjer je zakopan zaklad zamorskega kralja.

Sivi Carigrad

Carigradska mestna uprava je izdala odredbo, po kateri morajo vsi hišni lastniki svoje hiše preplekane s temnosivo, asfaltu podobno barvo. Tudi nove hiše bodo morale biti tako preplekane, tako da bo Carigrad izgubil svojo pestro, bavitno zunanjost. Odredbo utemeljujejo z zaščito proti zračnim napadom, ker enotna siva barva onemogoča sovražnim letalcem spoznati javna in druga važna poslopja.

Prvi angleški strel v svetovni vojni

Te dni je umrl v Brightonu v starosti 54 let bivši bojevnik Ernest Thomas, ki je v svetovni vojni na angleški strani prvi odal strel. Bil je prostaški irskega dragonskega polka in je bil 22. avgusta 1914 na izvidnem pojezdu na cesti iz Monsa v Charleroi. Njegov oddelek se je srečal z oddekom nemških ułancev in Thomas je pri tem prvi ustrelil. Sedaj so ga ponesli z velikimi častmi v grob.

Posestvo Tolstojev v Besarabiji

Vzklicno sodišče v Cernovicah je pred kratkim razpravljalo o tožbi potomcev grofa Leva Tolstoja proti rumunski državi. Ki je na podlagi agrarne reforme zasegla ogromne gozdne komplekse, lastnine grofov Tolstojev v Besarabiji.

Osem let so se potomci Tolstoja zama borili za priznanje s strani Rumunije. V dolgotrajnem procesu so dokazovali, da se gozdovi niso dodelili kmetom, kakor predvideva agrarna zakon za primer razlastitve. Vzklicno sodišče v Cernovicah je priznalo tožiteljem 150 milijonov lejev odškodnine, ministarstvo za delo v Bukarešti pa je proti razodbi protestiralo in vložilo ugovor.

Ali je sladkorna bolezen podedljiva?

So mnogi ljudje, ki se boje, da bodo oboleli za sladkorno boleznijo, ker jo je imel ta ali oni njih staršev. Kakor kažejo novejšje raziskave, je sicer mogoče podedovati nagnjenost do te bolezni, odvisno pa je zelo od zunanjih okoliščin, da-li se bo to nagnjenje kdaj res spremenilo v bolezen. Od vsakega posebej je tako rekoč odvisno, kaj naredi iz svoje dediščine. Kdor pravočasno povpraša zdravnika in se drži njegovih navodil, tega se bolezen gotovo ne bo tako lotila, da bi postal za delo nesposoben.

A NEKDOTE

Slikar Franc von Lenbach je nekoč s oglašom v časnikih iskal sprejemne dame, ki bi istovrstno opravljala tudi njegovo korepondenco. Med fotografiranjem, ki so jih priložile ponudnice, mu je ugajala posebno fotografija mladega dekleta. Pozval jo je, naj se osebno javi.

Ob določenem uri je prišla, Lenbach jo je presenečeno pogledal in dejal: »Zal mi je, toda prihajate prepozno.« — »Prepozno?« je vprašala. »Saj ste me vendar naročili točno za deseto uro! Ali je meste že odano?« Lenbach je odkimal: »To ne...« »Potem ne razumem, zakaj naj bi prišla prepozno.« Trenutek zbežanega molka. Potem je Lenbach dejal: »Priti bi bili morali tedaj, ko so napravili to vašo fotografijo.«

Lord Steward, ki ga je 1813. angleška vlada poslala v glavni stan zaveznikov, da bi tam nadziral uporabo angleške denar. ne pomoči, je bil zelo ošaben človek. Nekega dne je jahal poleg pruskega generala grofa Henckla von Donnersmark. Taja na pozdrave mimoidočih kmetov odgovarjal tako vjudno, da ga je Steward končno vprašal: »Kako pa to, grof, da pozdravlja te kmete?« — »Ali naj pustim, da bodo vjudnejši od mene?« je odgovoril grof.

VSAM DAN ENA

»Kaj, muho ste našli v mezzu? Jaz pa sem bila prepričana, da sem pobrala iz lonca vso mesnino...«
(»Tidens Tegn«)

"JUTROVA" POSVETOVALNICA

Davčna

F. T. — M. S. O. omerznih prejemkih, ki niso zavezani uslužbenemu davku, smo v naši rubriki že razpravljali. Za takšne prejemke se smatrajo po pravilniku k št. 89. zak. o neposr. davkih. Prejemki službi neposredno za pokrivanje dejanskih izdatkov, ki jih mora učiniti zaposlena oseba na delodajalčev račun, da izvrši po-verjeno nalogo.

Rentnika. Po našem mnenju je v Vašem primeru upravičena 12% rentnina, od katere boste plačevali tudi vse samoupravne doklade.

S. K. R. Ali boste tudi prihodnje leto oproščali plačevanja davkov radi devetletnih otrok? Če zakon o davku na dohodke ne omejuje plačevanja davkov na devetletnih ali več otrok iz dne 19. II. 1934 ne bo izpremenjen potem boste deležni oprostitve tudi prihodnje leto pod pogojem, da najmlajši izmed živih otrok 1. I. 1940 ne bo prekorakoval 14. leta starosti in da vsota Vaših davkov po vseh davčnih obdobjih ne bo presegala 500 din.

K. O. — N. m. Imate prav! Tar. post. 205. zak. o takсах je bila izpremenjena s točko 14. št. 19. fin. zak. z 1. I. 1938/39 in znaša taksa od 1. IV. 1938 dalje za vsako carinsko deklaracijo din 10.—, za vsak višje deklaracije din 5.—, za vsako prilogo k deklaraciji za katero ni določena posebna taksa, din 4.—. Poleg takse po din 10.— pa se plača še po 1 din od vsakega, tudi samo začeti 1000 kg. ki presegajo 10.000 kg. Od kosmate teže 11.000 kg plačate na taksi 11 din in ne 21 din.

I. T. — K. Ali vam bo davčna uprava na zahtevo za lansko leto vrnila preveč plačanih davkov? — Preveč plačanih davkov se vam je vrnila v obliki odplačila še nedospela tekočega davka. Prilikom prihoda davčnega plačila zahtevajte pri davčni upravi obračun Vašega plačilnega kontanta v davčni knjižnici!

Nasveti. — Ali more zasebnik zastopati pred sodiščem in pred drugimi oblastvimi stranko, ki sama radi bolezni ne more z doma? Ali mora biti v pozitivnem primeru izdano njegovo pooblastilo za vsak konkreten primer posebej, ali je veljavno za vse primere tudi splošno pooblastilo in od katerega oblasti mora biti tako pooblastilo overjeno ter s kolikoš tako opremljeno? — Ako želi stranka pri sodišču uveljaviti kako pravico v lastnem interesu, a tega radi bolezni ne more osebno storiti, potem jo lahko zastopa tudi druga oseba, ki se mora izkazati s pravilno izstavljeno, tudi splošnim (neomejenim) pooblastilom. To pooblastilo je treba takrat po tar. št. 56 tarife k zakonu o sodnih takсах s 30 din. (Vse stalne sodne takse so se namreč od 1. IV. 1938. zvišale za 50%). Če pa pozove stranko sodišče bodisi kot pričo ali iz drugih razlogov, potem je v slučaju zadržanosti pod nobenim pogojem ne more zastopati druga oseba. Če se torej stranka pozivi ne more odzvati, je dolžna sodišču vzrok zadržanosti pravočasno in na utemeljen način javiti. Pred drugimi oblastmi je zastopstvo s pooblastilom v vsakem primeru možno. Pooblastilo (neomejeno ali omejeno) mora biti po tar. post. 16. taksa, zak. takratno s 20 din. Legalizacija podpisna na pooblastilu pa ni v nobenem primeru potrebna.

Isti. — Ali mora biti pooblastilo, ki ga izda trgovec svojemu uslužbenцу za inkasno njegovih terjatev potrjeno in v pritrilnem primeru, od katerega oblasti? — Legalizacija pooblastila ni potrebna, pač pa mora biti, kakor smo že zgoraj omenili, kolikavno z 20 din.

Isti. — Koliko časa lahko preneha vdova, ki vrši obrt po pokojnem možu, z delom? — To vprašujete brčkar radi odpisa pridobitne. Po št. 48. zak. o neposr. davkih se more odpisati pridobitna zaradi prenehanja obrta samo tedaj, če je pridobitni zavezanec poslovanje popolnoma in trajno prenehalo.

Pravna

Delodajalec v Mariboru. Že 22 let imate službo in bi radi vedeli, kakšna nagrada ji gre ob izstopu iz službe. Zavarovana je pri okrožnem uradu tudi za onemoglost, starost in smrt. Kako je z njeno rento. — Pogodbena odpoved službe vaši službojenci ne sme biti krajša od 14 dni ker je ta rok tudi zakonit. Ako ni dala službojca tehtačnega poverila za takojšnjo odpoved službe (kaznivno dejanje, nezmožnost, žalitev in podobno) ji gre tako v primeru, da ste ji odgovorili Vi kot njen službodajalec, kakor tudi ako je odgovorila sama, odpravnina ob prenehanju službe. Odpravnina znaša eno četrtino njene letne plače za dovršeni 10 let službe, prileževši pa še tolikokrat po 5% plače, kolikor je dopolnila pri Vas nadaljnjih službenih let. Odpravnino ji morate izplačati v gotovini. Ako bo službojca zavarovana za onemoglost pri Okrožnem uradu, za celotno čakalno dobo 200 tednov, za naravno onemoglost pa 500 tednov, bo mogla že v primeru onemoglosti dobiti rento (pokojnino), vsekakor pa v doseženem 70 letu starosti (zaradi naravne onemoglosti). Višina pokojnine je odvisna od let zavarovanja in zavarovalnega razreda. Onemoglost je dokazati (le pred 70 letom starosti) in ima zavarovanec pravico do pokojnine, ako je onemogel pri vsaki starosti samo, da je dosegel čakalno dobo.

Zavarovanje filmov K. G. Po knjižni predstavi je zgoraj film in zahteva filmska tvrdina kljub temu, da ste plačali zavarovalnino, od Vas odškodnino. Merodajna je vsebina zavarovalne pogodbe. Zahtevajte od tvrdke, ki vam je film dobavila zavarovalno pogodbo, v kateri mora biti točno določeno, koliko časa traja zavarovanje filma pri dotičniku, ki ga je naročil v predavanju. Ako je zavarovanje omejeno le za čas predstave, boste morali tvrdki povrniti nastalo škodo.

A. H. volitev. Aktivni državni uslužbenec pridobi volilno pravico v kraju svojega službovanja takoj z onim dnem, ko je služboval v novem kraju nastopil. Vsi drugi prebivalci občine pa pridobijo tako pravico po preteku enega leta bivanja v novi občini.

D. G. Kr. V svojem in v imenu več zainteresovanih prosite za objavo takš, ki jih je plačevati v opominjalnem postopku. — Predvsem Vas opozarjamo, da v območju apelacijskih sodišč v Ljubljani in Splitu, ne pa v ostalih krajih države. Z opominjsko tožbo je možno uveljavljati le denarne in zahteve na izročitev zamenljivih stvari do vrednosti din 6.250.—. Tožbo je vložiti

v primeru, da je eden toženec, v dveh enako ali več tožbenih; v primeru, da je več tožencev, pa v tolikih da dobi po en izvod vsak izmed njih. en izvod pa ostane za

sodišče. Sodišča dopuščajo, da se takša v celotnem znesku nalepi na prvi izvod. Takša znaša ob

vrednosti spornega predmeta	za tožbo	za drugopis	za odločbo	skupaj
do 300 Din	1.50 Din	0.75 Din	7.50 Din	9.75 Din
> 300 »	1.50 »	0.75 »	15.— »	17.25 »
> 1000 »	3.— »	1.50 »	22.50 »	27.— »
> 3000 »	9.— »	4.50 »	30.— »	43.50 »
> 4000 »	15.— »	7.50 »	50.— »	72.50 »
> 5000 »	15.— »	7.50 »	50.— »	72.50 »
> 6000 »	15.— »	7.50 »	60.— »	82.50 »
> 6250 »	21.— »	10.50 »	60.— »	91.50 »

Tabela velja za primer, da je tožena le ena oseba. Ako je toženih več, je potrebno takrat po toliko več drugopisov, poleg tega pa plačati za vsakega nadaljnjega toženca razen prvega še posebno takso za duplikat sodne odločbe, ki znaša ob vrednosti spor-

nega predmeta do 500 din po 3 din, nad din 500 pa po din 15. V istem znesku, kot tožba (prvopis tožbe), je takrat tudi upor zoper plačilno povelje, če ga hoče prizadeti toženec vložiti.

Zdravniška

Gorenjka M. K.: Po vašem opisu sodeč, imate vnetje oči: vnetje. Najbolje bo, ako greste takoj k zdravniku, da vam predpiše potrebna zdravila.

Ista: Mislili, da bo vzrok belega perla slabokrvnost. Možno je tudi, da so v vašem primeru vzrok posebne klise, ki tudi povzročajo iztok Potrebna bi bila zdravniška preiskava in zdravljenje z nekimi tabletami ki vam jih predpiše zdravnik.

Znaga: 1 leto am imate od časa do časa bolečine v želodcu. Zaprti ste, hujšate v blatu opazate gliste. Večkrat imate vročino 37—37.5. Dvakratni pregled srca in pljuč z rentgenom ni pokazal nič posebnega. — Malo povišanje temperature in težave z odvajanjem so verjetno v zvezi z glistami katere morate odpraviti. Recept vam napiše zdravnik. V ostalem priporočam slično dieto kot pod šifro A. J. Dolž.

Dolenjka M.: 28 let ste stari. V sled raznih neljubih dogodkov ste v zadnjem času precej deprimirani. Imate dnevno močan glavobol in pritiski krvi v glavo. Muči vas poleg tega bolna menstucija, kar traja 4 dni. Med časom imate stalno bel iztok. — Kar se tiče bolne menstucije, niste edini, ki trpite. Vsa 50% žen ima slične težave. V vašem primeru se mi zdi, da je vzrok zaostanost v razvoju. Dobro bi bilo, da se posvetujete s kakim zdravnikom za ženske bolezni. Z raznimi hormonskimi preparati se dajo včasih doseči zelo lepi uspehi. Proti glavobolu so v rabi razni znani praški. Priporočam tudi toplo nožno kopel. Za ostale vaše težave mislim, bo čas najboljši zdravnik.

S. M. Ribnica: Kadar se vlečete v posteljo, vam postane temno v prsih. Utrip je neenakomeren. Vprašujete za naslov specialista, ki zdravi take bolezni? — Imenoma ne morem navesti na tem mestu nobenega zdravnika. Samo to lahko svetujem, da se lahko obrnete na katerega koli specialista za notranje bolezni v Mariboru ali pa v Ljubljani.

Evina hčerka: V vašem primeru vam kot zdravnik, prav za prav ne morem dati nikakega sveta. Biološko ima ta zveza itak samo pekat začasnosti zaradi prevelike razlike v letih. Zaujete težave osebi, ki pozna vaše razmere in katere mislim, vam bo lahko najboljša svetlovala.

Pomlad: Leto dni čutite nad desnim kolkom bolečino. — V poštev pride v vašem primeru kronično vnetje slepiča, ledvični kamen in vnetje žolčnika. Ker ne navajate podrobnosti, vam morem tudi samo na splošno odgovoriti. V slučaju, da bi postale težave hujše, pojdite k zdravniku, odnosno v bolnico.

Isti: 14 letni sin ima golšo. — Operacija ne pride zaenkrat v poštev. Peljite otroka k zdravniku, da mu predpiše potrebna zdravila. Ves čas zdravljenja mora ostati otrok pod zdravniško kontrolo.

Išijas: Z ozirom na znake, ki jih opisujete, moram reči, da je vaša domneva, da imate išijas, popolnoma pravilna. Zdravljenje, ki ga sedaj izvajate, je tudi popolnoma dobro. Kljub vsem zdravilom pa morate le računati da bo trajalo do ozdravljenja še precej časa. V glavnem priporočam toploto v tej ali oni obliki. Spomlad pa vam priporočam, da greste za par tednov v Dolenjske toplice.

Mici štev. 20: 70 let ste stari. Vedno ste bili zdravi. Par let sem vas stalno peče in srbti, kadar greste na vodo. — Po mojem mnenju imate vnetje mehurja. Priporočam vam lahko hrano, brez ostro soljenih ali pa papiriranih jedi. Dnevno pijte do 1 l kave ali pa čaja, da boste šli dosti na vodo. S tem se mehur nekako izpere. Ako ne bi bilo bolje, boste vendar morali k zdravniku, da vam predpiše še druga zdravila.

M. L. v P.: Ako ima vaš otrok res tako velike nebnice, da ga ovirajo pri dihanju, je operacija potrebna. Po mojem mnenju ima otrok tudi povečano žrelnico, katero bo najprej treba odstraniti. Popolna odstranitev nebnice pride v poštev samo v primerih, kjer so vnete nebnice vzrok revmatizmu, vnetju srčnih zaklopok itd. V vašem primeru bo verjetno zadostovalo samo zmanjšanje istih. Sicer vam pa svetujem, da se o tem posvetujete še s specialistom za nosne bolezni.

I. J.: Oploditve je najbolj verjetna med 12. in 20. dnevom po menstruaciji. Natančnejše podatke dobite v raznih strokovnih brošurah.

I. I. R.: Omenjeno število srčnih utripov ni nikakr znak napredujočega poapnenja žil, niti kake druge bolezni. To opažamo pri gotovih tihih ljudeh, s čimer pa seveda še ni nikjer rečeno, da bi to kaj posebnega značilo.

Kmetijska posvetovalnica

Konzerviranje mesenih klobas
M. Š. iz Sl. g.

Mož ml pripoveduje, da je med vojno jedel neke na italijanski fronti sveže mesene klobase, ki so jih jemali iz masti, in to poleti. Kako se morajo shraniti klobase, da ostanejo tako dolgo sveže?

Shranjevanje klobas v masti je pri nas prav malo razširjeno, čeprav je ta način zelo enostaven in vreden, da ga priporočamo. Klobase se največ sušijo kot ostala svinjina. Konzervirane na ta način se morajo jesti pred poletjem, ker postanejo pozne-

je suhe in večkrat žaltave. Shranjevanje svinjine v masti je udomačeno največ v Priekiji in v Prekmurju, med to svinjino pa shranijo prav malo klobas. Čeprav je znana prielika žunka iz tünke kot prava poslastica, so klobase kaj nade žarke. Zato vam svetujemo, da jih konzervirate na sledeči način.

Za vlaganje klobas vzamemo močen lonec ali leseno dežo (kad). V lonec najprej nalijemo par centimetrov debelo plast polnoma ohlajene, vendar še tekoče masti (V vroči masti bi se klobase pokvarile). Na mast položimo prav malo klobas, ki so lahko povsem sveže ali malo okajane, vsekakor pa čisto obrisane in ne plesnive. Na klobase polijemo zopet plast masti, nato sloj klobas in tako do vrha. Vrhnja plast masti naj bo debelejša kakor spodnja. Lonec nato pokrijemo z mehurjem ali pergamentom, ga dobro povežemo in postavimo na suh, hladni prostor, ki ne sme biti zatočen. Če boste pravilno ravnali, bodo ostale klobase okusne in sveže in tudi mast bo ostala prijetnega okusa.

Vrtna ograja

A. B. iz O. — Pri vrtu želite lepo in trajno ograjo. Žive meje iz trnja, smrečic, gabra itd. vam v vašem primeru sploh ne priporočamo, ker taka ograja zavzema veliko prostora in zasenčuje, poleg tega pa je v njej zatočišče škodljivemu vrtnemu mrčesu. Lesena ograja iz kostonja ali mesca je zelo trpežna, vendar še vedno predraga. Radi tega vam moremo svetovati, da postavite žično ograjo, ki je pri rednem oskrbovanju proti rji tako rekoč večna.

Maslo blede barve

A. Z. Lj. — Dvomite v vrednost masla, ki se prodaja na trgu, zato, ker je blede barve.

Od pomladi do pozne jeseni, ko se hranijo krave z zeleno krmno, je maslo lepe rumenkaste barve. Zelena kрма vsebuje klorofil, ki preide v maslo in iz tega na maslo. Če hočemo imeti rumeno maslo tudi pozimi v času suhega krmjenja, moramo smetano barvati. V ta namen rabimo posebno barvo iz semen drevesa »Bixa orleana«. Barva masla ne vpliva na njegovo kvaliteto, pač pa na izgled, ki prija očem.

Kokoši imajo uši

P. V. M. — Sosedva vam pravi, da uši pri kokoših niso škodljive in da same poginejo.

Uši so za kokoši prav tako huda nadlega kakor za človeka. Živali so nemirne, trpijo in manj nesejo. Reše, da uši navadno same poginejo in sicer se pri tem, ko se kure kopeljejo, v prahu zadušijo. Priporočamo vam, da jih pomagajte sami pokončati. Namazite živali z oljem pod perutnicami, na zadku in glavi, zunaj pred kurnikom pa postavite v večjo plitvo posodo pepela, da bodo imele kokoši priliko za pršenje ali kopanje, kakor tudi pravimo.

Obrezovanje vrtnice

I. R. iz S. — Kdaj in kako naj obrežem vrtnice?

Pri spomladanski sadnji jih morate obrezati pred sajenjem in sicer močnejše vejice na dolžino 6 do 8 cm, slabše in zaostale pa popolnoma odrežite. Plazeče vrtnice obrežete pri sadnji na dolžino 20 do 30 cm. Sicer pa morate obrezovati vrtnice redno vsako leto. Najprimernejši čas za to je konec marca, začetek aprila. One sorte, ki so močnejše rasti, obrežete daljše, t. j. na 4 do 6 oces, slabše in neželne pa na 2 do 4 ocesa. Slabe, boine, suhe in ranjene vejice popolnoma odstranite. Pri visokodebelnih vrtnicah pustite vejo pri vrhu krone nekoliko daljšo kot vejo pri dnu krone, da vsi popki enakomerno požejejo. Reže se vedno na zunanje oko, sicer dobite grlo, izprepleteno kono. Vrtnice plazilke obrežete samo pri sadnji pozneje jih le razredčite in čistite slabe, suhe in odvišne vejice.

ŠAH

Začetkom marca se začne velik mednarodni mojstrski turnir v kopalnici Kemerli pri Rigi, kjer je bila že pred dvema letoma večja mednarodna šahovska prireditev. Tur nir prireja letška šahovska zveza. Udeležev se ga po zadnjih poročilih šest inozemcev, in sicer Keres, Flohr, Eliskases, Stahlberg, Szabo in Milkenas, nadalje osem letskih mojstrov, s Petrovom in Apšeneekom na čelu.

Match Eliskases-Bogoljubov se je končal z rezultatom 11½ : 8½ za Eliskasesa. Izmed zadnjih štirih partij je Eliskases dobil 17., ostale tri pa je remiziral. Za novega predsednika Beogradskega š. k-a je bil na rednem občnem zboru kluba dne 19. t. m. izvoljen g. dr. Velizar Nindić, jugoslov. stalni delegat pri Dunajski komisiji.

Dobri štiri meseci samo nas še ločijo od začetka šahovske olimpiade v Buenos Airesu. Povsod so priprave za posamezne reprezentance, vendar pa se silijo tudi mnogi dvomi in kritike na račun prireditve. Med omlki, ki dvomijo, da se bo sploh vršila v napovedanem obsegu, je tudi ugledna angleška šahovska revija »Chess«. Dejstvo je, da je doslej krita še tretjina stroškov olimpiade. Dokler pa ne bo krit »vsaj« oni del, ki naj zagotovi udeležencem udo-

ben prevoz v Buenos Aires, pa tudi nazaj, ter primerno dobro preiskro med olimpiado, bo menda res treba gledati s skepsa na ves sicer veličastni projekt.

V Londonu je pokrenil angleški pravik O. D. Alexander v časopisu akcijo za ustanovitev novega velikega šahovskega kluba, ki naj postavi doslej tako skromno šahovsko življenje v angleški prestolici na novo, široko podlago. Trgovska hiša J. Lewis, pri kateri je bivši profesor O. D. Alexander že nekaj časa uslužben kot računski strokovnjak, namerava staviti za novi klub v svojem posloju v središču Londona na razpolago velike prostore pod pogoj, ki so za London izredno ugodni: letna najemnina bo znašala »samo« 120.000 din v našem denarju. Klub naj bi tvoril ne samo zbirališče in središče vseh najboljših londonskih in sploh angleških šahistov, temveč tudi nekakšno matico za vse šahovske klube v angleški provinci. Režijski stroški kluba so predvideni na najmanj 450.000 din letno, pa seveda še ni sigurno, da jih bo moglo kriti z rednimi dohodki. O. D. Alexander predvideva, ali bo v to svrhu treba zlasti za novi klub 700 članov, iz cele Anglije. Res so se že doslej najuglednejše šahovske osebnosti izrazile za novi klub. Znaní mecen J. Derbyshire je prevzel predsedstvo, dr. Aljechin, Capablanca in sir G. Thomas so predvideni kot častni podpredsedniki, ga. Menchik-Stevensonova pa kot poslovodkinja novega kluba. Kakor vidimo, ima torej projekt obseg ki mu daje pomen tudi preko angleških mej. Starodavni »City of London Chess Club«, ki je obstajal polnih 86 let ter je štel v svojih vrstah vse vodilne angleške mojstre, je tudi že sklenil, da se sploh fuzionira z novim klubom, ki se bo imenoval »The City and National Chess Club«.

S turnirja v Hastingsu je še naslednja partija, igrana v 8. kolu dne 5. jan. t. l. Fromov gambit

Bel: Piro 1. f2—f4 7. e2—e3
Črn: Tylor e7—e5
V zvezi z naslednjo potezo že davno znan gambit, ki pa je najbrže le nekorekten. Doigo časa pa so mislili, da potezo celo ovzre otvoritev belega 1. f4.

2. f4 : e5 d7—d6
3. e5 : d6 Lf8 : d6
4. Sg1—f3
Izsiljeno, saj črni ves čas grozi z napadom na kraljevo krilo. Po 4. g3 gre že h5 ter h4.

4. Sg8—f6!
Navadno igrano tu g5!?, toda češči mojster Hromadica je našel nato nadaljevanje 5. d4, g4, 6. Sg5!?, 7. e4!, h6, 8. e5!, 9. Sh3!, g4!?, 10. Dh5+ itd. Praksa je pokazala, da je potem napad belega kljub figuri manj premočan. Tylorjeva poteza je zanimiva novost, ki je lahko za belega prav nevarna.

5. d2—d4 Sf6—g4!
6. Dd1—d3
Proti grožnji žrtve na h2 menda edino. Ne gre na pr. 6. Lg5, f6, 7. Lc1, Sh2!?, 8. Th2! Lg3+ 9. Kd2, Lh2!?, 10. Sh2!, Dd4+!, 11. Ke1, Dh4+ ter nato Dh2!.

6. o-o
Sedaj pa ni šlo Sh2!, radi vmesnega šaha 7. De4+ ki po sledečem 8. Sh2: preprečuje Dh4+.

7. e2—e4 e7—c5!
Tu zopet ni šlo Sh2: radi 8. e5. Poteza v partiji pa pravilno odpira pozicijo v središču, kar utegne dovesti k nevarnemu napadu črnega, ki je bolj razvit.

8. e4—e5
Prepoveduje je 8. c3, oči!, 9. oči!, Sc6. 8. Ld6—e7
9. d4—d5 Tf8—e8
Z grožnjo Se5: ter nato Lh4+.

10. Lf1—e2 Le7—h4+
11. Sf3 : h4
Po 11. g3 se mi je zdel napad s Se5!, 12. Se5!, 13. gh4!, Dh4+!, 14. Kd1, Lg4 prenevaren.

11. Dd8 : h4+
12. Dd3—g3
Zopet je bilo 12. g3 smisljivo, radi Dh3. Sedaj pa že dobi črni kmeti nazaj.

12. Dh4 : g3+
13. h2 : g3 Te8 : e5
14. Sb1—c3

Belo pozicijo je treba le še smatrati za boljše: prosti kmet d5 je močan, pa tudi dva kova lahko igrata važno vlogo v končnici. Zato se sklene črni izbežiti vsaj enega lovca:

14. Sg4—e3
15. Lc1 : e3 Te8 : e3
Sedaj pa ima bel poleg močnega prostega kmeta še tudi boljši razvoj.

16. Kg1—f2 Te3—e5
17. Le2—d3
Bolje bi stal lovec najbrž na f3. Tudi takoj 17. Tae1 je prihajalo v poštev.

17. g7—g6
18. Ta1—e1 Sb8—d7
19. d5—d6!?

To je nekoliko dvorezno. Solidnejše je bilo vsekakor Sb5. Kmet d6 lahko postane slab.

19. Sd7—f6
Seveda z namenom 20. Te5!, Sg4+ ter Se5!.

20. Kf2—f3!
Začetek potovanja s kraljem, ki menda nima primere v mojstrski praksi novejšega časa.

20. Te5 : e1
21. Th1 : e1 Lc8—e6
22. Sc3—e4 Le6—d5
23. c2—c4 Ld5—c6
Boljše izgleda na remis je najbrž dajalo Le4!, 24. Le4! Se4!, 25. Te4!, Dd8, 26. Te7, Dd6!, 27. Tb7!, Dd2, čeprav je bel vedno v prednosti.

24. Kf3—f4! Sf6—h5+
Seveda ne Se4!, 25. Le4!, Te8, 26. Lc6!., Te1!, 27. Df7, Dd1, 28. Ld5. Zopet pa je prihajalo v poštev zamenjava na e4 ter nato Td8.

25. Kf4—g5! Ta8—d8!
Neobhodno potrebno je bilo preprečiti nadaljnje prodiranje belega kralja ter igrati Kg7. Res ima tudi potem bel prednost s 26. Sc5!, Dd8, 27. Se4!, f5, 28. Sc5, h6+, 29. Kh4, Dd6!, 30. Lf5!., — Sedaj pa sledi presenetljiv konec.

26. g3—g4! f7—f6+
Ali Sg7, 27. Sf6+, Kh8, 28. Te7 ter nato Tf7! in event. Kh6. Tudi Le4!, Sg7, 28. Lb7!, Dd6! ne zadostuje več. Po 29. Ld5 stoji bel pač premočno.

27. Kg5—h6!
S to »predznanostjo« črni očividno ni računal. V remis se prav kmalu pokaže, da je poteza nevarna samo za črnega ter da celo vodi do takojšnjega konca partije.

27. Sh5—f4
Ali Le4!, 28. Le4!, Sg7, 29. Ld5+ ter Tf7 itd. oziroma takoj Sg7, 28. Sf6+ itd., slično kakor v partiji.

28. Se4 : f6+ Kg8—f7
29. Te1—e7+! Kf7—g8

Seveda ne Kf6!, 30. g5 mat. Te možnost črni ni bil vpošteval.

30. Sf6 : h7+ Kf8—g8
31. Te7—g7+ črni se vda
Sledilo bi še Kh8, 32. Sf6 ter mat na h7. Bel kralj se je izkazal kot nevarna napadalna figura! Vasa Piro

NOVI OREHI

Skrivnostna hišna številka

Včeraj sem vprašal prijatelja, kje stanuje najin skupni znanec Dreta.

V Tičji ulici neke. Ulica je prav kratka in ima komaj dvajset hiš, toda Dretove hišne številke ne poznam. Saj veš, da je Dreta človek, ki vse preobrne na račune. Nekoč mi je rekel, da je njegovo hišno številko prav lahko uganiti, kajti vsota obeh parnih (sodihi) hišnih števil v Tičji ulici pred njegovo hišo je enaka vsoti vseh parnih hišnih števil za njegovo hišo. Zdaj pa veš prav toliko kakor jaz!

Hvala, zdaj že vem, katero hišno številko ima, sem rekel.
Uganite še vi, katera hišna številka je na Dretovi hiši!

Nesrečni psiček

Gospod Slanina in gospod Špeh stanujeta pet kilometrov vsakeb. Pogosto se zmenita za sestane, in sicer tako, da se bosta dobila sredi poti. Hodita s hitrostjo pet kilometrov na uro. Gospod Slanina pa psička, ki pa je bolj nečakan kakor njegov gospodar. Ta psiček teka štirikrat hitreje kakor gospod Slanina ali Špeh. Od svojega gospodarja teče do gospoda Špeha, potem spet nazaj h gospodarju in tako dalje, dokler se gospod Slanina in gospod Špeh ne srečata. Koliko kilometrov mora preteči nesrečni psiček, preden se prijatelja srečata? (Dolžine psička in časa, ki ga porabi za obračanje, ni treba upoštevati.)

Domače živali

V velikem hlevu imajo skupaj zajce, gosli, kokoši, krave, race, koze in kon

L. WINDER:

Gospod iz Konopišta

Roman o Francu Ferdinandu

(Avtoriziran prevod)

Nato se je mahoma obrnilo. Prišlo je pismo od nadvojvode Ferdinanda Makska. To pismo je povzročilo preobrat. Njegov brat Ferdinand Maks je pisal, da je zdaj sklenjeno, da se odpelje v Mehiko in postane tamkaj cesar. Odposlanstvo iz Mehike da mu je v Miramaru uradno poklonilo krono, in ker je francoski cesar prevzel vsa potrebna jamstva, je tudi Franc Jožef odobril ta namen. V zadnjem odstavku pisma je Ferdinand Maks sporočal, da se bo moral pred nastopom potovanja slovesno odreči vseh pravic in privilegijev, ki jih ima kot član habsburške hiše; samo s tem pogojem mu je Franc Jožef dovolil sprejeti mehiško cesarsko krono.

Karel Ludvik je pismo pazljivo prebral in ga podal ženi, rekoč: »V Mehiko k Indijancem? Po mojem okusu to ni.«

Prebrala je pismo prvič, drugič, tretjič, nato pa je vstala in vprašala: »Ali mi ga podariš?«

S pismom se je zaklenila. Brala ga je spet in spet. Se in še je prebirala tisto mesto: »... slovesno odreči...« Mislila si je: »Eden manj. Zda ostane le še prestolonaslednik Rudolf, drugega ni nikogar več, ki bi bil kot dedič prestola pred nami. Kdo ve, ali ostane živ.«

Mislila je: »Od danes naprej sem res v blagoslovljenem stanju.« Stopila je k oknu in rekla: »Zda ne živim več v slepi ulici. Upanje vidim. Da bi bil moj sin le že rojen! Ničesar več ne sovražim, samo čas, ki prepočasi mineva. Hotela bi, da bi bil moj sin že tu in bi ga videla, kako raste in postaja velik; da bi videla, kako umirajo vsi, ki so mu na poti; videla, da je moj sin velik vladar, cesar, kakršnega še ni bilo v tej stari državi; videla, da postaja podoben mojemu velikemu očetu in obvladuje s svojo voljo vse, ki so mu sovražni. Sveta Marija, Mati božja, daj da postane moj sin tako močan in zdrav, da bo preživel vse Habsburgovce, ki bi mu utegnili zastopiti pot do slave. Sveta Marija, Mati božja, daj, da bo pameten in bo mogel izpregledati in prestriti vse spletke, vse zvite nakane svojih sovražnikov. Daj, da bo okreten, kajti svet je okreten, in kdor hoče

vladati, mora biti okretnejši od njega. Daj, da bo enak mojemu očetu, tedaj bo velik vladar in bo razširil svojo državo in spet osvojil državo mojega očeta, ki jo je nevedni popolibrat izgubil. Moj sin bo največji in najmogočnejši vladar v Evropi, in vsi se bodo tresli pred njim.«

Marija Anunciata ni bila po tem dnevu zmerom tako polna radostnega upanja. Kak dan je jasno in z žalostjo mislila: »Vsaka nova cesaričina nosečnost utegne že v kali zamoriti moje upe. Sanjam, in moje sanje so nemara blaznost.« A to, da je mogla vsaj v sanjah upati, ji je dajalo moči za življenje. Svoje sanje je skrivala vsem.

Jahala ni več. Nič več ni govorila v sanjah, nič več ni mrmrala in zdihovala. Njene ustnice so bile krepko zaprte. Dobrodušnemu možu, ki jo je

Nadvojvoda Karol Ludvik, oče prestolonaslednika Franca Ferdinanda

vsak dan skrbljivo vpraševal, kako se počuti, je odgovarjala s tihim glasom, da bi priznala pljučen. Vso moč svojih pljučen je zbirala, vso svojo moč je hranila za tisti veliki dan blagoslovljenega, mrzko počasi minevajočega leta 1893., ko bo z radostni in bolestnim krikom dala življenje svojemu sinu.

Dne 18. decembra se je sin rodil. Dobil je ime svojega pradedu po očetovi strani, avstrijskega

cesarja Franca, in ime deda po materini strani, kralja Bombe: Fran Ferdinand.

MATERINO ZMAGOSLAVJE IN NJENA SMRT

Marija Anunciata ni bila srečna. Pač ji je bila sveta Marija milostno dala, da je rodila sina. A Sveta Marija je bila uslišala njene molitve le na pol, pomešala je bila blagoslov z neblagoslovom, milost z nemilostjo: novorojeni sin je bil strahotno slab, kar žalost ga je bilo pogledati. Zdravniki so dvomili, da bi živel.

Nadvojvodinja Marija Anunciata je ogledovala svoje dete s prekipenjem ljubeznijo in s smrtnim sovraštvom. »Tebi na ljubo hočem prelomiti prisego,« je jecala v blazine, novorojenčku v vodenosinje oči, ki je ležal na blazinah in ječal. »V roke dona Placida, služabnika Gospodovega, sem se zavezala, da ne bom ljubila ničesar na svetu razen našega zveličarja Jezusa Kristusa. Tej prisegi sem bila zvesta, vse do današnjega dne nisem ljubila nikogar razen našega zveličarja Jezusa Kristusa, niti svojega oboževanega očeta ne. Tebe pa hočem ljubiti z ljubeznijo, ki naj me dotorej vso prevzame, da ne bom mogla ljubiti ničesar drugega več. Bog in Mati božja in naš zveličar Jezus Kristus mi bodo odpustili. Moje lastno življenje mi nič več ne pomeni, samo še zate hočem živeti, da vidim, kako uspevaš in zoriš v uresničenje svojih želja. Ako me pa prevariš in razočaraš, ako nimam moči, da bi ostal na zemlji in bojeval boj za življenje, ako me pahneš v pekel negotovosti in me prisiliš, da bom morala sleherno uro in minuto drhte vleči na uho, ali ti srce še bije, ako me osramotiš, ki terjam, da preživim vse najine sovražnike — tedaj te moram sovražit, kakor ni še nobena mati sovražila svojega otroka.«

Tudi nadvojvoda ni bil srecen. Čeprav ga je rojstvo sinu navdajalo s ponosom. Bal se je ženinov velikih črnih oči. Odkar je bila poročila, so bile njene oči — oči blazne ženske. Čez nekaj dni je vstala in jela hoditi okrog zibelke, zmerom na okrog, s plazečimi se zverskimi koraki. Pokleknila je pred otrokom kakor pred zveličarjevo podobo. Nato je zavpila: »Proč ga spravite, nočem ga videti!« In nadvojvodi je rekla: »Če ni za življenje, naj se raji takoj iztegne.«

V grozi se je posvetoval z zdravnikom. Plašno jih je vprašal, ali ne bi kazalo spraviti otroka drugam, na varno. Zdravniki so se odločili za veliko tveganje. Izjavili so nadvojvodinji Mariji Anunciati, da nevarnosti za otrokovo življenje ni. Nezaupljivo je poslušala zdravnike. Ni jim verjela. Ko so pa dnevi in tedni minevali in je otrok ostal

živ, se je neznana blazna bliskavica v njenih očeh umaknila materinski sreči. Le časih kak dan se je še zrla tesnoba, jeza, razbeljen blisk nezaupanja in smrtne strahu.

Oh, ve suhljate, višnjekaste, pomilovanja vredne ročice! In ti neboljeno, brezkrvno okostje, ki nalikuje majceni smrti! In ti revna, s plavim puhom pokrita glavica, kožica, tenka kakor papir, ki je podoba, da se moraš pretrgati ob prvem dotiku! Namenjeno ti je, da preživiš mnogo desetletij in se zarasteš v veke kakor silno drevo, ki ga slave mnogi rodovi — in tvoja življenjska moč je tako majhna, da komaj zmaguje mesec in dan!

Takšne so bile njene misli ob otrokovi zloeli. Svoje misli je skrivala. Menila je, da ne more nihče uganiti njenih misli. Toda skrivnost njenega strahu in nezaupanja ji je kot mrka senca ležala na obličju. Celó nič hudega ne sluteti nadvojvoda, ki je rad vedro gledal na svet in je imel v okrilju svoje pobožne vere sebe in svojce za dobro spravljene in varne, je videl mrko senco, ki je zatemnjevala zibelko in hišo in svet. Nered je sedel zraven mračne žene v otroški sobi. Rajske je bil z otrokom sam. Kadar je žena zapustila palačo in se odpeljala na izprehod — to je storila sicer le redkokdaj — je sedel pri svojem ječečem otroku in ga tolažil: »Zda sem jaz pri tebi, Franci!« ter se čutil za četrtoletno let pomlajenega. Pred petindvajsetimi leti so njegovega brata Franca Jožefa klicali »Franci«. Klicno ime »Franci« bivšega nadvojvoda Franca Jožefa je bilo zdaj ime novorojenega nadvojvode Franca Ferdinanda. Bivši nadvojvoda Franc Jožef je že kot osemleten deček dajal čutiti mlajšim bratom razliko, ki je ločila bodočega cesarja od nevažnih mlajših nadvojvod. Ajo prmo grof Bombelles in aja, baronica Sturm-feder, sta malemu Franciju vsak dan pripovedovala o dostojanstvu njegovega bodočega vladarskega poklica; mlajši nadvojvode so morali občutiti, da je Franci nekaj višjega, dragocenejšega od njih. Po nekaj tednih je prihajal v otroške sobe stari, spoštovanje vzbujajoči državni kancelar knez Metternich, da je poučeval Francija v državnih vedah; kadar je prišel, so ajo prmo in odgovorjtelj hitro šepnili mlajšim princem: »Pojdimo, izginimo, zda ne smemo motiti!«. Vsa porazdelitev časa je bila prirejena po Francijevih potrebah. Mati je vpraševala zmerom le po Francijevih uspehih in željah. Mlajši princ so stali v kotu. S Francijevim prvenstvom so morali računati kakor s samoumevnim redom stvari na svetu. Karel Ludvik je še kot odrasel človek slisal strahospoštljivo šepetanje imena »Franci!« ki ga je po vseh hodnikih in vseh sobah odmeval z vseh strani prišal na uho.

Iz Julijske krajine

Spor zaradi stomilijonske zavarovalnice

Pred meseci smo poročali o velikem požaru na novem velikem motorniku Stockholm z dislokacijo 28.000 ton, ki so ga tržaške ladjedelnice bas zgradile za neko švedsko podjetje, a je ogenj ladjjo popolnoma uničil, tako da je je potopila. Če se ne štejejo železno ograje in drugi negorljivi ostanki ladje, je bilo škode za sto milijonov lir. Ladjo so sicer dvignili z morskoga dna, a strokovnjaki so ugotovili, da bo treba zgraditi povsem nov motornik. Prav te dni so se razširile govorice, da bodo ladjo pričeli že kmalu graditi, tokrat v tržaški ladjedelni.

Motornik je bil zavarovan pri raznih zavarovalnicah, glavno breme pa so prevzele velike angleške zavarovalnice. Ladjedelnice so se postavile na stališče, da mu morajo zavarovalnice izplačati vseh sto milijonov, ker mora ladjo povsem na novo zgraditi, zavarovalnice pa so ostankne pogorele ladje cenile zelo visoko in njih zastopniki so bili celo mnenja, da bi bilo mogoče pogorelo ladjo tudi samo obnoviti.

V torek so se nenadno razširile vesti, da je bil spor poravnán in da so v Londonu sklenili izplačati tržaškim ladjedelnicam vseh 100 milijonov lir. To vest je objavil tržaški »Popolac«, a že naslednjega dne ga je »Piccolo«, ki ima še vedno dobre zveze s tržaškimi poslovnimi krogi, demantiral, češ da so pogajanja z zavarovalnicami še daleč od svojega končne zaključka in da se tudi še pogajanja o gradnji nove ladje z zastopniki švedskega podjetja, ki je pravkar mudijo v Trstu, niso zaključila.

Nastali spor ni velikega pomena za ladjedelnic samo zaradi svoje materialne strani, nego v veliki meri tudi zaradi prestiža, ki si ga je podjetje pridobilo zadnja leta v tujini. V resnici bi malokdo poveril ladjedelnici gradnjo svojih ladij in jim stavljal sproti na razpolago svoj denar, kakor je to storilo švedsko podjetje, ki je last ladjedelnice izplačalo že 80% celokupnih stroškov, ko bi jim zavarovalnice ob vsaki nesreči odkrile zavarovalnico. In prav sedaj se tržaškim ladjedelnicam obeta nova naročila. Tako poročajo listi, da namerava Rumunija obnoviti svoje vojno brodnice ter v ta namen naročiti pri italijanskih ladjedelnicah celo vrsto novih vojniških ladij za 600 milijonov lir. Tri manj, še vojne ladje naj bi se zgradile v tržaških ladjedelnicah za skupno vsoto 220 milijonov lir. Nadalje naj bi v Trstu zgradili dve križarji za 5000 ton za Siam in končno naj bi se že skoraj zaključila pogajanja med tržaškimi ladjedelnicami in jugoslovnsko vlado za dobavo več podmornic in torpednih čolnov.

Drobne novice

Zaradi bega čez mejo je bil pred 4 meseci v Tolminu obojen 22 let stari Ivan Trebše iz Srpence na 3 mesece zapora in 2000 lir denarne kazni. Fant se je medtem vrnil domov. V ponedeljek je bil aretiran in odveden v tolminske zapore, kjer bo moral kazen prestati.

Ukinitve dekanije v Ločniku. V upravnih organizacijah goriške nadškofije so bile te dni izvršene nove pomembne izpremembe. Dekanija Ločnik je bila ukinjena. Njeni župniji v Moš in Podgorici sta bili priključeni goriškemu cerkvenemu distriktu. Od dekanije v Biljani sta bili tudi ločeni župniji in priključeni goriškemu mestnemu okrožju. Župnija Števerjan, ki je pripadala ločinski dekaniji se je priključila biljanski, župnija v Sv. Lovrencu pri Moši pa krminski dekaniji.

Tržaška javna dela. Po podatkih, ki so jih objavili tržaški listi, je tržaška mestna občina lani izdala za javna dela 42 milijona lir. Dobra čet tina teh izdatkov je odpadla na delavke meze in plače delavcev.

ničnega osobja. Za kanalizacijska dela je šlo 665.000 lir, za cestne 3.2 milijona lir.

Učitelji iz tržaške pokrajine so bili pred kratkim s soboto popoldne pozvani v urad fašistične zveze. Na njihovem sestanku je govoril pokrajinski tajnik Graziosi o fašistični organizaciji v deželi. Kakor poročajo listi, jih je med drugim podrobno informiral o propagandi in nadzorstveni službi v okviru stranke. Posebej pa jih je pohvalil sprčo njihovega doseganja delovanja med šolskimi otroki in ostalim prebivalstvom na deželi. Napovedal je za letošnje poletje tudi posebne tečaje za voditelje ženskih fašističnih organizacij.

Smrtna nesreča. V Gorici se je v ponedeljek zvečer pripetila na prehodu čez železniško progo, ki vodi proti Trstu, huda nesreča. Tovorni avto, ki ga je sofaril 30 let stari Dominik Kastelic iz Trsta, je povozil 47 let starega skladiščnika Franceta Rupnika s Črnega vrha. Kolesa tovrstnega avtomobila so Rupniku zdrobila lobanjo in prsni koš. Nesrečnega moža so sicer takoj prepeljali v bolnišnico, ker je kazal še nekaj znakov življenja, a že dve uri pozneje so zdravniki ugotovili, da je podlegel poškodbam. Rupnik je zapustil številno družino. Karabinerjem je Kastelic pozneje izjavil, da je Rupnik nenadoma stopil na sredo ceste, ko je bil avto addaljen od njega le še nekaj metrov in je bila nesreča neizogibna.

Velik požar v pogorju predlinici. V ponedeljek ponoči je zaradi kratkega stika nastal požar v predlinici v Podgorici pri Gorici. Gasilci so bili sicer takoj na inestu, a ogenj se je razširil na skladišče bombaža in uničil skoraj v hipu veliko zalogo blaga. Šele po sedmih urah vztrajnih naporov so ogenj omejili. Požar je uničil dva oddelka tovarne. Poškodovan je tudi stroje in druge naprave v njih. Napravljen je za 280.000 lir škode. V predlinici je bilo zaposlenih zadnje dni preko 2000 delavk. Nekaj jih je bilo začasno odpušenih z dela.

Požara. V Dolu pri Opatjem selu je zgorelo gospodarsko poslopje 80 let starega posestnika Ivana Ziličca. Ogenj je uničil tudi 35 stotov sena. Škode je bilo preko 10.000 lir. V Sebeljah pri Cerknem pa je gorelo na posestvu Antona Črnogorja. Ogenj mu je uničil gospodarsko poslopje, vse poljsko orodje v njem in večje množice sena ter drugih pridelkov. Nekoliko mu je poškodoval tudi stanovanjsko hišo. Škoda znaša okrog 15.000 lir.

Izbrabene loterijske številke: Bari 3, 54, 79, 45, 59, Benetke 22, 86, 2, 37, 44, Florenca 51, 5, 75, 59, 35, Milan 78, 57, 60, 53, 6, Neapelj 88, 17, 22, 49, 48, Palermo 8, 5, 81, 46, 48 Rim 79, 24, 3, 39, 10, Turin 42, 86, 62, 25, 57.

Puhla oholost

Družba sv. Cirila in Metoda je izdala knjigo o Kočevski in njenih ljudeh pod naslovom »Kočevski zbornik«. V razpravah je podan zemljepisni, zgodovinski, gospodarsko-socialni, narodopisni, jezikovni in kulturni pregled prav podrobno. Zbrana je tu di vsa literatura, kjer se omenja to ozemlje. V vseh naših dnevnih in tudi že v nekaterih revijah so izšle doslej glasne ocene. Ki Zbornik najtopeje priporočajo zbog objektivnosti in dognanosti, s katero so spisan vse njegove razprave. Ta publi-kacija ni le onemu neobhodno potrebna, ki ga zanima jezikovno mešano ozemlje na Kočevskem, marveč vsakomur, ki ga nekoliko zanimajo narodnostni problemi sploh.

Čudno neprijetno pa je ta znamenita knjiga dirnila nekatere nemške kroge, kar nam priča poročilo o Zborniku v novosadskem »Deutsches Volksblatt«, ki ga je ponatisnila tudi Kočevarica. To poročilo je pisano na način, ki ga pri nas že dolgo nismo bili vajeni, pa je obenem zelo značilen primer, kako čudovito točno je reprodukcija v tej kritiki še predvzaj oholo miselnost. Knjigo namreč anonimni kritik odklanja z naslednjo motivacijo: »Pri približnem ogledovanju pa spoznamo, da imamo opravka s samotilnim spisom najslabše vrste in začuden se vprašamo, ali znanstveniki, ki so sodelovali pri tem debelem spehu, ne žive mogoče na luni, kajti vsako me-ro je prestopilo skoraj vse, kar vsebuje.«

Po tem odurnem burševskem vstopu bi vsakdo pričakoval, da nam nemški kritik vsaj naznači one srmatovitosti, ki jih podtika Zborniku. In kaj vidimo?

Omenjajoč Maroltovo razpravo o slovenskih prvinah v kočevski narodni pesni pravi nemški kritik, da je avtor »nemške kočevske pripovedke in pesmi vzel v podoben pregled in poiskava s trudom dokazati, da so nekatere stare nemške pesmi slične slovenskim, kar pa je nepotreben trud, kajti take sličnosti priznavajo tudi nemški znanstveniki, ki so se pečali s Kočevjarji in ker se medsebojno vplivanje dveh sosednih narodov vedno pojavlja.« — Do sedaj smo bili sicer vajeni od iste strani na docela drugačne trditve, toda že samo prednje ramežljivo priznanje kritika »D. V.« potrjuje, kako tehni in dognani so Zbornikovi delci.

Niž manj zanimivo ni priznanje nemškega kritika, ko govori o dr. Rusovem »Je dru kočevskega vprašanja«. Češ, da poiskava avtor v obširni razpravi dokazati »da ni so Kočevjarji čistega nemškega porekla in da niso sami izkličili gozdnih predelov kjer danes prebivajo, marveč da so bili na tem ozemlju že preje poseljeni tudi slovenski kmetje, ki so se z Nemci, priseljenimi pred 600 leti, morali pomerati. To sklepa iz dejstva, da je del krajevni imen slovenskega porekla, da imajo mnogi Kočevjarji tudi slovenska imena in da so tudi v starodavnem kočevskem dialektu nekatere slovenske izposojenke.« Ko je kritik tako našel prednje ugotovitve, ki so dokazane tudi še v drugih Zbornikovih razpravah, jih zaključuje s suho izjavo, da so to stare dognane resnice, ki pa da so jih pred avtorjem ugotovili tudi že drugi. Baš to priznanje, ki ga do sedaj še ni bilo čuti od nemške strani, zopet prepričevalno dokazuje, kako čen in pravilni so Zbornikovi izsledki, čeprav kritik mnogih niti ne omenja, tako a. pr. važne Santlove ugotovitve glede narodne noče kočevske, ki je povsem slovenska in docela slika sosedni narodni noši poljanski v Belu Krajini. »Deutsches Volksblatt« seveda ni zadovoljen z obravnavanjem problema zapuščene zemlje na Kočevskem in mu pravtako ni všeč predlog za uradno sestavo narodnega katastra, ki bi na lahek način ugotovil tudi poreklo vsakega prebivalca na mešanem ozemlju ter tako za vselej izločil vsak spor.

Najznačilnejše pa je za kritika to, da se soodtakne uvodoma nad samim naslovom Simončeve razprave »Geografski pregled kočevskega jezikovno mešanega ozemlja«, češ, da že s poudarjanjem jezikovne mešanosti tega ozemlja avtor ne more zatrei tendence, skrivajoče se za izveskom nekakšne znanstvenosti. To oponašanje je zapisano takoj po trditvi nemškega pisca, da je Zbornik srmatoliti spis najslabše vrste. Kakor je to oponašanje naivno, je vendar značilno za krog ljudi, ki mu pripada kritik »D. V.«. Očividno je prepričan, da se že s samim utejevanjem slovenskega življa na Kočevskem posreči nedokazljiv dokaz, da je to povsem tujerodna zemlja z docela nemškim prebivalstvom.

Se zanimivejša pa postaja stvar, če jo promatramo tudi s stališča očitane srmatovitosti.

Če je namreč srmatovitost že samo ugotavljanje dejstva, da je to ozemlje jezikovno mešano, potem je seveda najmanj tolikšna srmatovitost tudi dejstvo samo. Tak zaključek pa nam ne prikazuje le vse puhle oholosti tujerodnega kritika napram slovenskemu življu na Kočevskem, marveč tudi napram državnemu narodu sploh.

J. M.

Naše gledališče

D R A M A

Nedelja, 26. ob 15.: Pikaica in Tonček. Mladinska predstava. Izven. Znižane cene. Ob 20.: Potovanje v Benetke. Izven. Znižane cene.

Ponedeljek, 27.: Upnik, na plan! Red A. Torek, 28.: Zaprtlo.

Sreda, 1. marca: Hlapci. Izven. Znižane cene.

Mladinska predstava izredno priljubljene igre »Pikaica in Tonček« bo danes ob 15. uri po znižanih cenah ob 20. din navzdol. V glavnih vlogah: ga. Vida Juvanová in Branko Starič. V 13 slikah so povezane dogodivščine dveh otrok z nastopi gospoda Kazalca ki bo stavljal pri današnji predstavi otrokom zopet nove igranke.

»Potovanje v Benetke«, tridejanska satsonska komedija francoskih piscev Berra in Verneuilu prikazuje na zabaven in duhovit način težave mlade gospe, ki koleba med možem in oboževalcem. Lahkotnost dialogov, učinkovite situacije in posrečeni razplet ustvarjajo blestečo komedijo. Igrajo: Ančka Levčarjeva, Debevec, Jan, Levčar in Plut. Režira: Debevec.

O P E R A

Nedelja, 26. ob 15.: Gejša. Izven. Globoko znižane cene ob 24 din navzdol. Ob 20.: Jesenski manevri. Izven. Znižane cene.

Ponedeljek, 27.: Zaprtlo.

Torek, 28.: Cavalleria rusticana, Glumači. Dijaška predstava po izredno znižanih cenah. Izven. Začetek ob 15. uri.

Sreda, 1. marca. Frasquita. Red Sreda.

Opereta »Gejša« bo ponovljena danes ob 15 uri po globoko znižanih cenah ob 24 din navzdol. Naslovno vlogo poje ga. Ribčeva, ostale glavne vloge: gđc. Barbičeva, gg. Janko, Peček, Simončič in Sincin. Dirigent: Stritof, režiser: Golovin.

»Jesenski manevri« se bodo vzprijorili drevi ob 20. uri po znižanih cenah. Vlogo generala Lohonaya bo pel g. Potokar, njegovo hčerko Trezsko ga. Jeromova (to je nova zasedba), ostale glavne vloge bodo peli: Vidaličeva Barbičeva, Sincin, Peček, Lupša in drugi. Dirigent: Sušteršič, režiser: Zupan. Cene ob 30 din navzdol.

Prihodnja dijaška predstava bo v operi v torek 28. t. m. ob 15. uri. Peli bodo operi »Cavalleria rusticana« in »Glumačec« z gđc. Labošev in Poljanarjevo, kakor pri zadnji vzprijoritvi. Vljale bodo cene ob 16 din navzdol.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE

Nedelja, 26. ob 15.15: Pepelka.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Nedelja, 26. ob 15.: Pokojnik. Globoko znižane cene. Zadnjič. Ob 20.: Prodana nevesta.

Ponedeljek, 27.: Zaprtlo.

Torek, 28. ob 15.: Aida. Red D. Gostovanje. Mitrovičeve in gđc. Majdičeve.

Jubilje ge. Mitrovičeve.

Nedelja 2. februarja

Ljubljana 8: Vesel pozdrav (plošče). — 8.15: Cerkvena glasba iz franc. cerkve. — 8.45: Verski govor (dr. R. Tominec). — 9: Napovedi, poročila. — 9.15: Angleške skladbe (plošče). — 10: Radijski šramel, vmes samospevi g. Andreja Jarca s spremljevanjem klavirja. — 11.30: Operni spevi in odlomki. Sodelujejo ga. Tamara Velbicka in Ivan Petrov, člana beogr. opere ter Radijski orkester. — 13: Napovedi. — 13.20: Pevski zbor »Sava«. — 14: Godba na pihala (plošče). — 17: Kmet. ura: Kreditna zadruga, temelji nar. gospodarstva

(dr. Jože Besaj). — 17.30: Cimermanov kvartet. — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Nac. ura. — 19.50: Klavirski koncert gđc. Herte Seifertove. — 20.30: Zabavni koncert Radijskega orkestra. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Schumann: Karnevalska suita op. 8. (plošče).

Beograd 17: Plošče in orkestralne skladbe. — 20: Narodne pesmi. — 21: Zborovski petje. — 22.15: Plesna muzika. — Zagreb 16.45: Godba na pihala. — 20: Petje in recitacije. — 21: Lahka in plesna muzika. — Praga 19.30: Zvočna igra in lahka glasba. — 21.30: Plošče in plesi. — Varšava 21.20: Lahka glasba. — 21.50: Zabaven spored. — Sofija 18: Lahka godba in ples. — 19.30: Komorna glasba. — 20: Petje. — 20.55: Operetni odlomki. — 21.30: Lahka godba in ples. — Dunaj 12: Orkester. — 16: Nogometna tekma Nemčija-Jugoslavija. — 16.45: Vesela muzika. — 19.15: Celo in klavir. — 20.10: Operni prenos. — 22.30: Lahka in plesna muzika. — 24: Nočni koncert.

Ponedeljek, 27. februarja

Ljubljana 11: Razna zborovska točka (plošče). — 12.45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13.20: Lahka glasba Radijskega orkestra. — 14: Napovedi. — 18: Paberki iz vsakdanjega življenja: O prebavnih motnjah (dr. A. Breclj). — 18.20: Citraške točke na ploščah. — 18.40: Umetniški značaj slovenskega stajerja (dr. Fr. Stele). — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Nac. ura: Bogastvo sonca in lepote jugoslovanske zemlje. — 19.50: Zanimivosti. — 20: Koncert Ljubljanskega godalnega kvarteta. — 20.45: Večerni koncert Radijskega orkestra. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Prenos plesne glasbe iz restavracije »Emona«.

Beograd 16.45: Plošče. — 17: Orkestralni koncert. — 18.20: Skladbe za violino in klavir. — 20: Prenos opere iz Nar. gledališča. — Zagreb 17.15: Zborovski petje. — 17.45: Narodne pesmi. — 20: Prenos iz Beograda. — 22.20: Plesna muzika. — Praga 19.25: Lahka glasba. — 20: Zvočna igra. — 21.30: Orkester in pevci. — 22.20: Plošče. — Varšava 21: Petje. — 22: Zgodovina simfonije. — Sofija 17.30: Iz zvočnih filmov. — 18: Lahka in narodna glasba. — 19.30: Beethovnova komorna glasba. — 20: Petje. — 20.55: Simfonični koncert. — 22: Ples. — Dunaj 12: Orkester. — 16: Vesela muzika. — 18.45: Petje in klavirske skladbe. — 19.15: Plesi. — 20.10: Zvočna igra. — 21.30: Pesem štajerskih rudarjev. — 22.40: Lahka in plesna muzika. — 24: Nočni koncert. — Berlin 19: Veliki orkester. — 20.10: Večer solistov. — 22.30: Nočni koncert in ples.

Torek, 28. februarja

Ljubljana 11: Šolska ura: Naš skladatelj Emil Adamčič — glasbeno predavanje in plošče (g. Vinko Rupnik). — 12: Naši pevci, naše pevke (plošče). — 12.45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13.20: Šramel »Škerjanček«. — 14: Napovedi. — 16: Koncert Radijskega orkestra. — 18.40: Problem malega naroda (dr. Fr. Veber). — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Nac. ura: Veliki srbski gledališki umetnik Aleks. Bačvanski. — 19.50: Deset minut zabave. — 20: Odmevi iz Anglije (plošče). — 20.20: F. S. Pinžgar: Dekle Ančka (člani rad. igr. družine). — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Lahka glasba Radijskega orkestra.

Beograd 16.45: Narodni napravi in orkestralna glas

Knjige

Beseda 1 din, davek 3 din za štiro ali danjanje naslova 5 din, najmanj 17 din

Občinski državljanski zakonik

Novi kup. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 2622-8

Ljubljanski Zvon

letnik od 1914. do 1927. nevezane, prodaja. Zve. Ljubljana, Gledališka 12. 3996-8

Radio

Beseda 1 din, davek 3 din za štiro ali danjanje naslova 5 din, najmanj 17 din

Stiri angleške radio aparate

5 in 7 ceve po letu 2000 3 in 5 ceve po letu 1000 svetovne znamke Seib-Sa per modeli 1939, 3 valovne dolžine, visoko selektivni, 5 ceve na prodaj od špeditorskega skladišča Jutra po Poizve za pri Ljudovitu Rističu Ljubljana, Rimska cesta 13. 3744-9

Glasbila

Beseda 1 din, davek 3 din za štiro ali danjanje naslova 5 din, najmanj 17 din

Prodaj

kratk, dobroohranjen klavir, z lepim glasom in klavirski mehaniko. Ugodni plačilni pogoji. Naslov: Lajovic, Cernetova ul. 32, Ljubljana. 3927-26

Stare gosli, viole

zelo, kontrabas (tudi v slabšem stanju), kupim. Ponudbe na ogli. odd. Jutra po »Glasbilu«. 3910-26

Piano

krasen glas, malo rabljen, zaradi selitve poci na prodaj. Špedicija »Jugospedite« Maribor, Aleksandrova 51. 3751-26

Črn kratek klavir

v zelo dobrem stanju prodam po nizki ceni. Ljubljana, Komenskega ul. 26-11, detno. 3730-26

Harmoniko

malo klavirsko kupim. Tenor banjo prodam ali zamenjam. Franc Trampuš, Velenje. 3660-26

Pridelki

Beseda 1 din, davek 3 din za štiro ali danjanje naslova 5 din, najmanj 17 din

Medarna

Ljubljana, Zidovska ul. št. 6, audi sortirani prvovrstni cvetlični med po najnižji ceni. 82-30

Semenski oves

vse »Svalfo« in beli »Kri«-se priznajo od osrednje komisije za semenstvo, semenski krompir različnih vrst, kakor tudi prvovrstni jabolčnik ima na prodaj u prava Julio Meini, Apače. 3533-33

Nekaj »djemalcev«

na fino presno maslo iščem. Ponudbe pod štiro »Garantirano sveže«. na ogli. odd. Jutra. 4033-33

Prodaj

Beseda 1 din, davek 3 din za štiro ali danjanje naslova 5 din, najmanj 17 din

Naročite

iz Kupčiceve drvešnice na trsnice na Ptujski gori. Seznanj in cenik na razpolago. 63-6

Cepljeno trnje

sadno dreve, divjake, nudi Frano Zher, Zamušani, Sv. Marieta-Moškanjci. Zabejte cenik. 3691-6

Aparat za trajno kodranje

popolnoma nov, prodam po zelo nizki ceni. Anica Krč Kranj, Bencija c. 4. 3538-6

12 marmornatih miz

upognjen les, (kavarniške) prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 3890-6

Inventar žage

venecianke z vsemi deli in elektr. motor, 11 k. s. 220-380 v voltmetrom. Ponudbe na ogli. odd. Jutra pod »Ugodno prodajo«. 3882-6

Komerčna litina

1000 gredov, prodam po nizki ceni. Anica Krč Kranj, Bencija c. 4. 3538-6

Otomane Din 340.

Modroce » 175.
Mreže » 88.
Kauče » 1750.

E. Zakrajšek,

LJUBLJANA, Miklošičeva 34.

Številniška centrala

na kurjavo kompletna s štirimi radiatorji ugodno naprodaj. Mala vas 18, Jezica. 3876-6

Ogledalo

primerno za krojača ali šiviljo prodam. Borstnikov trg 1-1, pri krojaču. 3831-6

Hmeljskih drogov

1200 komadov franko vagon 2.80 od 6 m in 3 m navzgor prodam. Ponudbe na ogli. odd. Jutra pod »Takojšnje plačilo«. 3890-6

Foto aparat

10x15 prvovrstna leča, malo rabljen, pribor, palstomatov ugodno prodam. Bartel Jegličeva c. 7. 3852-6

Več lepih oleandrov

in aspidistrov prodam. Goština Kanc, Podsmreka. 3674-6

Srebrn jedilni pribor

v kaseti za 6 oseb prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 3615-6

Kopalna banja

in olinata slika ugodno na prodaj. Jegličeva 9, prtilje levo. 3961-6

Otroška postelja

izelazna, bela, dobro ohranjena, ugodno naprodaj. Campa Poljan ska 15, stopnišče V-4. 3955-6

Kompletno kopalnico

prodam. Veliki stradan št. 3. 3777-6

Brivsko perilo

serabljeno poceni prodam. Ljubljana, Rimska cesta 20, prtilje levo. 3776-6

Frizerji, frizerke!

Obvestila, da bom v po nedelje 27. februarja pri »Šestica« na Tyrševi cesti imel vse razstavljene svoje najnovejšie frizerske aparate lastne proizvodnje. Izrabite to ugodno priliko za brezobvezno ogled da se prepričate o kvaliteti mojih izdelkov. — N. G. Čez, Subotica. Izdelovanje frizerskih in mehaničnih strojev. Aparati so na vpogled od 28. febra dalje pri g. Ivanu Pircu, frizerju v Ljubljani, Florjanska ulica 6. 3922-6

Otroški voziček

in postelja vseh novih ugodno na prodaj. Dermotova 14. 3976-6

Vozove na pnevmatikah

različne, ima na zalogi po ugodnih cenah. Fajfar, Ljubljana, Trnovska ulica 25. telefon 34-10. 4032-6

Elektrovtralni s troj

23 mm, malo rabljen, z primerno ter zmerno izljudničarstvo in meh. deli. Poudarje na ogli. odd. Jutra po »Ugodno prodajo«. 4032-6

Lep odprt avto

znani »Vermorell« poceni prodam. Fran Oblik v Sostanju. 3967-16

Ardie 125 ccm

in BSA Sport zelo poceni prodam. Na ogli. odd. Jutra. Ljubljana, Vegova 12. 3995-10

Harley Davidson

s prikolicco 750 ccm v do brem stanju, ugodno, prodam. Rudolf Jerab, Hrenova 17. 3892-10

Kolesa

Beseda 1 din, davek 3 din za štiro ali danjanje naslova 5 din, najmanj 17 din

Letos

imam veliko izbiri najboljših koles ter šivalnih strojev sigurnim na obroke šket Vransko. 3543-11

Številnik

dobro ohranjen, kupim. — Ponudbe na ogli. odd. Jutra pod »Številnik«. 3632-7

Stojčar jarmenik

70-80 premera, kakor tudi pogonski stroj, zares v dobrem stanju, kupim. Ponudbe z oznako cene. Josip Polgar, Dojci Miholjac. 3610-7

Železnih oken

14 komadov, kupim. Ponudbe na Soster, mihi, Vojnik pri Celju. 3761-7

Ključavničarski primož

(Schraubschloß), kupim. Ponudbe na Jugokreda Mirna. 3648-7

Rabljen vrece

stare od jute po 100 kg vsebine ne razgrane — kupim. Ponudbe na ogli. odd. Jutra pod »Vreče«. 3791-7

Med. tehniko

1000 g. kupim. Ponudbe pod »Medicine« na ogli. odd. Jutra. 3956-7

Bombazaste odpadke

in od perila kupim po najnižjih cenah. — Porocila: ponudbe na: Ica, Ljubljana. 3999-7

Stekleni nastavek

rahlen, za na pulst, kupim. Anica Avbelj, Tržiška cesta št. 6. 4021-7

Auto, moto

Beseda 1 din, davek 3 din za štiro ali danjanje naslova 5 din, najmanj 17 din

Tovorni Ford

amerikanski BB 4-cilindrski 3 tone, zelo dobro ohranjen, ugodno prodam. Brilic, Rogaska Slatina. 3627-10

Motorno kolo

Diamant Sachs, 100 ccm v najboljšem stanju, zelo ugodno prodam. Pojasnita Gregorin, mehanik, št. Vid nad Ljubljano. 3930-10

Kdo vlož

din 50.000 v plodono podje, proti sigurnemu izstvu. Obrestovanje vloge po 10%. — Ponudbe na ogli. odd. Jutra pod »Sigurnost«. 4017-16

Ford

tipa A 29, v zelo dobrem stanju, ugodno prodam. — Več se poizve v gostini: Turk, Strelška 22. 3891-10

Motor

500 ccm BSA v odličnem stanju prodam. Prever, Mišiča 23, ogled 1 do 2. 3801-10

Motorno kolo

DKW 250 model 38 prodam. Takse plačane. — Ogled pri Čeh, Kamnik. 3843-10

Tovorni avto

Chevrolet Truck, 2 in pol tonski, prodam v izvrstnem stanju. Jože Luzar, Skočjan pri Novem mestu. 3773-10

Motorno kolo

Diamant Sachs, 100 ccm v najboljšem stanju zelo ugodno prodam. Pojasnita Gregorin, mehanik, št. Vid nad Ljubljano. 3746-10

Indian motor

500 ccm, dobro ohranjen, prodam. Hitemu kupcu za 2600. H. O. Stara vas 113, pošta Viden-Krško. 3694-10

DKW 500 ccm

»Anlasser« — še nov, za 13 tisoč din. Prikolica »Stoyce« za 4000 din. prodaj. Dergana, Gor. Radgona. 3549-10

Avtotaksi

v sedeži, 6 cilindrski, za pri dobro ohranjen Citroen poceni prodaj. Tone Verbič Vrhnik-Sap. 3593-10

Avtomobile

govorne, osebe in avto buse dobro ohranjene, vseh jakosti kupite najceneje pri O. Žužek, za strojstvo Krupp, Ljubljana, Tavcarjeva ul. 11. 3773-10

Opel limuzina

6 cilindrov tipa 1937 v zelo dobrem stanju na orodaj takoj po ugodni ceni. Vprašati garaz. Desa, Ljubljana. Celovška cesta 3770 10. 3922-6

Biljarde

zamenjam za majhen dvosedezni avto boljše znamke ali za les. Ponudbe na Matija Hribar Trbovlje-Loka. 3784-10

Motor s prikolicco

novi, zelo dobro ohranjen od 500 ccm do 750 ccm kupim. Ponudbe s točnim popisom in ceno na pod. Jutra. Jese nico pod »Plačam takoj«. 3794-10

Lep odprt avto

znani »Vermorell« poceni prodam. Fran Oblik v Sostanju. 3967-16

Ardie 125 ccm

in BSA Sport zelo poceni prodam. Na ogli. odd. Jutra. Ljubljana, Vegova 12. 3995-10

Harley Davidson

s prikolicco 750 ccm v do brem stanju, ugodno, prodam. Rudolf Jerab, Hrenova 17. 3892-10

Kolesa

Beseda 1 din, davek 3 din za štiro ali danjanje naslova 5 din, najmanj 17 din

Letos

imam veliko izbiri najboljših koles ter šivalnih strojev sigurnim na obroke šket Vransko. 3543-11

Številnik

dobro ohranjen, kupim. — Ponudbe na ogli. odd. Jutra pod »Številnik«. 3632-7

Stojčar jarmenik

70-80 premera, kakor tudi pogonski stroj, zares v dobrem stanju, kupim. Ponudbe z oznako cene. Josip Polgar, Dojci Miholjac. 3610-7

Železnih oken

14 komadov, kupim. Ponudbe na Soster, mihi, Vojnik pri Celju. 3761-7

Ključavničarski primož

(Schraubschloß), kupim. Ponudbe na Jugokreda Mirna. 3648-7

Rabljen vrece

stare od jute po 100 kg vsebine ne razgrane — kupim. Ponudbe na ogli. odd. Jutra pod »Vreče«. 3791-7

Med. tehniko

1000 g. kupim. Ponudbe pod »Medicine« na ogli. odd. Jutra. 3956-7

Bombazaste odpadke

in od perila kupim po najnižjih cenah. — Porocila: ponudbe na: Ica, Ljubljana. 3999-7

Stekleni nastavek

rahlen, za na pulst, kupim. Anica Avbelj, Tržiška cesta št. 6. 4021-7

Auto, moto

Beseda 1 din, davek 3 din za štiro ali danjanje naslova 5 din, najmanj 17 din

Tovorni Ford

amerikanski BB 4-cilindrski 3 tone, zelo dobro ohranjen, ugodno prodam. Brilic, Rogaska Slatina. 3627-10

Motorno kolo

Diamant Sachs, 100 ccm v najboljšem stanju, zelo ugodno prodam. Pojasnita Gregorin, mehanik, št. Vid nad Ljubljano. 3930-10

Kdo vlož

din 50.000 v plodono podje, proti sigurnemu izstvu. Obrestovanje vloge po 10%. — Ponudbe na ogli. odd. Jutra pod »Sigurnost«. 4017-16

Droblilec

novi, konstrukcija 3 do 4 kub. m kapacitete z odgovarjajočim pogonskim strojem iščem. Ponudbe z natančnim opisom na naslov: Ivo Novakovič, Sv. Ivan Zelina, Savska banovina. 3741-29

Šivalne stroje

in kolesa prvovrstnih znamk, rabljene stroje: krojaške, čevljarke, cilindrice od 300 din na prejš. prodaja TRIGLAV. Resljeva 16. 3920-29

Več šivalnih strojev

prvovrstnih znamk, popolnoma novih in rabljenih poceni naprodaj pri »Prometu« (nasproti kršanske cerkve). 4024-29

Les

Beseda 1 din, davek 3 din za štiro ali danjanje naslova 5 din, najmanj 17 din

Stojčar les

za produkcijske tramov stalno kupujem. Ponudbe na ogli. odd. Jutra pod »S sečnim dovoljenjem«. 97-15

Bukovih drv

240 kub. m zdravih, prodam na licu mesta. Dostavim se dom, Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 510-11

Hranilne knjižice

posojilnice Zagorje ob Savi: kupi takoj in plača najnižji. Bančno kom. zavod v Mariboru, Aleksandrova 40. 3747-16

Vloge

na knjižice in tekoče račune obrestujejo najugodnejše.

Posojila

dajejo proti zadostnemu kritju in vrednostne papirje, kupujejo, prodajo, lombardirajo in posojajo.

Hranilnica dravske banovine

Ljubljana, Maribor, Celje, Kočevje. 5718-16

Kupim ček za Francijo

do 1500 frankov. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 3711-16

Bančno kom. zavod

MARIBOR Aleksandrova cesta 44. Kupi takoj in plača najnižji. Bančno kom. zavod v Mariboru, Aleksandrova 40. 3747-16

Ogledate si lahko

agencije in naprave, tebe pohištvo kakor: a) lanko tudi narociti, b) na darilo, c) na umetni, d) v umetni, e) v umetni, f) v umetni, g) v umetni, h) v umetni, i) v umetni, j) v umetni, k) v umetni, l) v umetni, m) v umetni, n) v umetni, o) v umetni, p) v umetni, q) v umetni, r) v umetni, s) v umetni, t) v umetni, u) v umetni, v) v umetni, w) v umetni, x) v umetni, y) v umetni, z) v umetni.

Črešnjevno spalnico

prodam po nizki ceni. — Mušič, mizar. Menges 92. 3699-12

Kompletna spalnica

bela, iz mehkega lesa, ugodno naprodaj. Naslov: Aloma Company d. o. o. z. Ljubljana, Aleksandrova 2, 1. nadst. 3886-12

Radi odpotovanja

prodam po ceno dobro ohranjenemu črešnjevno spalnico. Cernetova 26. levo. 3889-12

Črešnjevna spalnica

temna politirana, 11 kom na prodaj za 3.000 din. — Cvetko Kladnik, mizar Mokronog. 3688-12

Moderne spalnice

od 2000 din, kuhinjske opreme od 800 din dalje nudi Josip Goljar, Florjanska 1. 3923-12

Novo pohištvo

tehniška risarska miza kuhinja naprodaj. K. Rytkova 28. 3672-12

POHIŠTVO

na stanovanjske notele trgovske opreme in penzionske dobitke najhitreje in v največji zalogi po nižji ceni.

»SAVA«

Spalnice že od 1.600 — Omare 400 — Postel

Arendiranje

posvetilo
15 do 20 orolov zemlje,
vinograd, gospodarska
poslopja, prodani. Po-
nude na ogl. odd. Ju-
tra v Ptuju pod »180
tisoč«.

Lepo posvetilo
s gostino vred napro-
daj. Več se izve v Ce-
lju pri Uršuli Borlak v
Prešernovi 4-I.
4004-20

Podjetje
opekarno, dobičkonosno
prodano. Bna sušnica
32x10, druga 20x5, pec
za 40.000 opek. 2 orala
zemlje, nova stanovanj-
ska hiša. Pirc, Maribor,
Betnavaška 1.
4009-20

Hiša s tremi
stanovanji
s velikim vrtom v oko-
lici Maribora na prodaj.
Vprašaj: Andrašič, Ma-
ribor, Strossmayerjeva 6
4011-20

Prodaj hišo
s dvema sobama, kuhin-
jo in kletjo. Cena din
23.600. Pregar, Tuzna pri
Mariboru, Maistrova 153
pri Ptujski cesti. Vpra-
ša se lahko v gostilni
Sever.
4012-20

Stanovanje

oddaja
Beseda 1 din, davek 3
din, za šifro ali dajanje
naslova 5 din, najmanj-
ši znesek 17 din

2-sobno stanovanje
oddam mami stranki v Beč-
kovozi ulici. Naslov v
vseh poslovalnicah Jutra.
3619-21

Sobo in kuhinjo
s pritlikinami, oddam
stranki 1 ali 2 oseb (event.
opremljeno). Pod Rožni-
kom, Levčeva ul. 41.
3894-21

Lepo stanovanje
manjše poseti oddam
Ogled od posrednika na
prij. Tyrševa 131.
3877-21

Enosob. stanovanje
odstopim. Nizka najem-
nina. Kobilica Tržaška
cesta 4-II.
3848-21

Dvosob. stanovanje
oddam s 1. aprilom.—
Trata 21, št. Vid
3828-21

Dvo in enosobno
stanovanje
s pritlikinami oddam. Funt-
kova 31, Stožice.
3692-21

Lepo dvosobno
stanovanje
v prvem nadstropju vi-
le pod Rožnikom oddam
s 1. aprilom. Naslov v
vseh posloval. Jutra.
3946-21

Stanovanje
3 do 5 sob s vsem kom-
fortom na sončnem
kraj oddam. Naslov v
vseh posl. Jutra. 3820-21

Mizar
starejši samc, ali naj-
več dve osebi dobita na
jo stanovanje s delom
niso brezplačno ali pro-
ti malenkostni odškod-
nini. Predovič, Ljubljana,
Poljanska 73.
3874-21

2 lepi enosobni
stanovanji
pritliko in kletno, odda-
mo aprila redni maločlanski
družini, Celovška 144.
4027-21

2—3 sobno
stanovanje
s balkonom, čisto in
sončno, oddam stalni
mami stranki s 1. aprila
ali majem v vili
št. 60, tik postaje D. M.
v Polju pri Ljubljani.
4016-21

Stanovanja

oddaja
Beseda 1 din, davek 3
din za šifro ali dajanje
naslova 5 din, najmanj-
ši znesek 17 din

Manjše stanovanje
udobno s šifri (do remize)
iže mlad zakonski par za
apr. Prednost s kopalnico,
balkonom ali vrtom. Ponu-
be na ogl. odd. Jutra pod
»300«.
3935-21a

Trisobno stanovanje
v središču mesta, iže stran-
ka dve osebi za 1. ali 15.
maj. Ponudbe na ogl. odd.
Jutra pod »Stalno«.
3896-21a

Zakonca
brez otrok, ves dan odsot-
na, ižeta za april ali maj
enosobno stanovanje. — Po-
nude na Alona Company
d. o. o. Ljubljana, Alek-
sandrova 2-I.
3887-21a

Enosob. stanovanje
s pritlikinami, oddam za
apr. ev. maj stranki brez
otrok. — Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Blizu ba-
novine«.
3907-21a

Dvosob. stanovanje
komfortno, za 1. maj iže
stranka brez otrok. Ponu-
be na »Stalno« ali »Blizu ba-
novine« na ogl. odd. Jutra.
3874-21a

Dvo- ali trosobno
stanovanje s pritlikina-
mi po možnosti v Sp.
šifri ižem. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod »za
1. maj«
3873-21a

Enosob. stanovanje
preprosto, toda čedno, iže
zelo dobra mirna stranka.
Ponudbe na ogl. odd. Jutra
pod »Preprosto«.
4031-21a

Stanovanje

1 do 3 sob iže dvočlanska
družina za maj. Po-
nude na ogl. odd. Jutra
pod »Redni plačnik«.
3731-21a

Dvosob. stanovanje
s pritlikinami ižem za
1. april. Čič Ertin, Tyr-
ševa 71.
3957-21a

Dvoje stanovanj
dvo in enosobno v isti
hiši ali eno trosobno
ižem za maj. Čič, ki
ve za nekaj aličnega,
dam nagrado 50 din.
Naslov oz. ponudbe po-
slati na ogl. odd. Ju-
tra pod »Periferija«.
3806-21a

Enosob. stanovanje
iže za marec ali april
državni uslužbenec. Po-
nude na ogl. odd. Ju-
tra pod »Mala družina«
na ogl. odd. Jutra.
3979-21a

Enosob. stanovanje
ižem v Sp. šifri za dve
osebi. Državni uslužbenec.
Točen plačnik. 1. april.
Naslov v vseh poslovalni-
cah Jutra.
4026-21a

Trisobno
stanovanje
komfortno, z vsemi prit-
likinami ižem za maj, jan
ali julij. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Točen
plačnik 768«.
3741-21a

Sobo odda

Beseda 1 din, davek 3
din za šifro ali dajanje
naslova 5 din, najmanj-
ši znesek 17 din

Sobo
oddam gospodu sostanov-
alca v središču mesta z vso
okirbo. Naslov v vseh po-
slovalnicah Jutra.
3926-23

Sobo
lepo opremljeno, oddam s
strogim separiranim vhodom.
Stari trg 19-I.
3929-23

Sobo
z domačo hrano, v stro-
gem centru, oddam 1. mar-
ca. Naslov v vseh poslo-
valnicah Jutra.
3898-23

Opremljeno sobo
s prav dobro domačo hrano
oddam boljši stalni oseb.
Istotam sprejem gospodič-
no kot sostanovalko. Stari
trg 28-III.
3909-23

Solnčno sobo
parketirano oddam dve-
ma osebam. Poljski,
Stari trg 28-II desno.
3862-23

Sobo
s posebnim vhodom le-
po, zračno opremljeno
oddam. Sirmad, Zabjek
6-I.
3802-23

Solnčno sobo
opremljeno s posebnim
vhodom oddam s 1.
marcem. Ljubljana,
Radnik 81, blizu cestne
železnice.
3857-23

Državna
upokojenca
na deželo na hrano in
stanovanje proti nizki
plači ižem. Ponudbe
na ogl. odd. Jutra pod
»Dobra hrana«
3868-23

Opremljeno sobo
čisto, zračno oddam
mirni gospodični. Na-
slov v vseh posl. Ju-
tra.
3864-23

Prazno sobo
veliko s posebnim vhodom
oddam na Mirju ižem. Tru 3
II. nadst. Dr. Brenčič.
3740-23

Več sob
primernih za pisarne v s-
redini mesta Celja oddam.
Pojava pri tvrdki Alojz
Mastnak v Celju.
3759-23

Prazno sobo
s posebnim vhodom v Du-
kličevem bloku oddam.
Naslov v vseh posl. Ju-
tra.
3845-23

Dve opremljeni
sobi,
zračni s posebnim vho-
dom oddam takoj. Na-
slov v vseh posl. Jutra
3835-23

Opremljeno sobo
sončno, lepo takoj oddam
boljšemu gospodu
Rožna dol. c. X-4.
3700-23

Opremljeno sobo
sončno, v mestu oddam s
1. marcem gospodu. Naslov
v vseh posloval. Jutra.
3708-23

Veliko prazno sobo
s posebnim vhodom z dvo-
rični oddam za 125 din v
Rožni dolini c. VIII-24
3698-23

Lepo sobico
oddam s 1. marcem. Moč-
nikova 4.
3720-23

Opremljeno sobico
sončno, s kopalnico oddam
boljšemu gospodu. Naslov
v vseh posloval. Jutra.
3728-23

Opremljeno sobo
sončno, v mestu oddam s
1. marcem gospodu. Naslov
v vseh posloval. Jutra.
3725-23

Opremljeno sobo
lepo, s posebnim vhodom
na Taboru oddam boljši
gospodični. Ilirska 12-I, desno
3678-23

Gospoda
vzajem na stanovanje z
vso okirbo. Einspillerje
va 15, Ljubljana.
3945-23

*Mati je mislila,
da je Ivanka
obleka
bela...*

...dokler ni videla zraven
nje Radion bele srajce!

Sivkasta, naravnost zanemarjena je videti obleka njenega
otroka, kar pa tudi ni čudo, ker Radion belo perilo
zasenči navadno prano perilo. Pri kuhanju raztopine
Radiona se tvori kisik, ki struji skupaj s peno mila skozi
perilo, pri tem pa temeljito in obenem prizanesljivo
razkroji in odpravi tudi najtrdovratnejšo nesnago. Perilo
postane bleščeče belo, Radion belo.

SCHICHT^{OV} RADION
NI ČISTEJŠE BELINE OD RADION BELINE

Opremljeno sobo
v središču mesta, s posebnim
vhodom oddam v
Križevniški ulici 5-I.
3948-23

Vino!
Imam na prodaj večjo
množino stajerskega
sortiranega vina. Frida
Ocvirk, Poljane, Volčji
vrh.
3947-23

Opremljeno sobo
lepo, parketirano, oddam
boljšemu gospodu.
Centr. ul. kurjava Gro-
harjeva 9.
3944-23

Takoj oddam
lepo, čisto in zračno so-
bo s posebnim vhodom
in kopalnico Kolodvor
ska 28-II., desno.
3924-23

Opremljeno sobo
zračno in čisto poceni
oddam mirni gospodič-
ni za marec. Vprašati
od 11. do 15. Naslov v
vseh posl. Jutra.
3807-23

Sobo
za 2 osebi takoj oddam
Funtkova 2-III, vrata
št. 2.
3815-23

Sobo
s posebnim vhodom s stop-
nišča oddam solidnemu go-
spodu 1. marca. Naslov v
vseh poslovalnicah Jutra.
3989-23

Sostanovalec
v čisto sobo sprejemem.
Skušek, Tržaška cesta 5
3806-23

Opremljeno sobo
s posebnim vhodom tak-
oj oddam in sostanov-
alco sprejemem. Ulica
na grad 9.
3817-23

Sobico
pri sv. Krištofu, dam brezplačno
čez dan odsotni fi-
vijli (osebi, ki zna šivati),
ki bi mi v prostem času ka-
šivala. Po dogovoru. Stroj
na razpolago. Naslov v
vseh poslovalnicah Jutra.
3984-23

Opremljeno sobo
za 2 osebi, v vili s cen-
tralno kurjavo, s soupo-
rabo kopalnice in tele-
fona takoj oddam. Ko-
cenova 6 ob Cesti v Ro-
žno dolino, 4 minute
od tramvaja.
4035-23

2 vezani sobi
vezini, 1 posebej ali
vse tri skupaj oddam
za pisarno ali silico.
Naslov v vseh posloval-
nicah Jutra.
4000-23

Sobo
z 2 posteljama in s vhodom
s stopnic v centru ižem za
15. marec. Ponudbe pod šif-
ro »šifrojenka 888« na
ogl. odd. Jutra. 3651-23a

Sobe iže
Beseda 1 din, davek 3
din za šifro ali dajanje
naslova 5 din, najmanj-
ši znesek 17 din

Lepo sobo
s posebnim vhodom, v cen-
tralno kopalnico ev. cen-
tralno kurjavo ižem.
Ponudbe pod »Boljši in
stalen« na ogl. odd. Ju-
tra.
3779-23a

Sobo
z vso okirbo, iže prileten
gospod, pri samostojni go-
spe ali vdovi. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod šifro
»Mirna 999«.
3893-23a

Dvosob. stanovanje
kabinet, kopalnica, vse
pritlikine, separirano, čis-
to, iže tričlanska od-
rasla rodbina. Za april
ali maj v centru, na
Vrtači ali v začetku Mir-
ja. Točen plačnik. Na-
slov v trgovini Novak na
Kongresnem trgu.
3950-21a

Višji uradnik
iže prazno garsoniero ali
manjše stanovanje s kopalni-
co takoj ali pa do meseca
maja. Ponudbe na ogl. odd.
Jutra pod šifro »Samece«
3716-23a

Opremljeno sobico
s strogo separiranim
vhodom najraje v šifri
ižem za takoj. Ponudbe
na ogl. odd. Jutra pod
»Do 220«.
3813-23a

Sobo
lepo opremljeno s upo-
rabo kopalnice ev. cen-
tralno kurjavo ižem.
Ponudbe pod »Boljši in
stalen« na ogl. odd. Ju-
tra.
3779-23a

Akademik
iže za 15. marec oprem-
ljeno sobo s posebnim
vhodom, tudi izven cen-
tra mesta. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod »So-
ba 200«.
4005-23a

Opremljeno sobo
sončno na Mirju ižem. Po-
nude na ogl. odd. Jutra
pod »Marec 39«.
3745-23a

Opremljeno sobo
s posebnim vhodom ižem
za takoj. Ponudbe na ogla-
odd. Jutra pod »Čisto«.
3699-23a

**INSERIRAJ
V „JUTRU“!**

Živali
Beseda 1 din, davek 3
din za šifro ali dajanje
naslova 5 din, najmanj-
ši znesek 17 din

Morske prašičke
v vsaki množini kupi takoj
Zveza, Ljubljana, Karlova
ulica 10.
3942-27

Čistokrvna psica
— ovčar s rodovnikom na
prodati in dva meseca star
ovčar. Na o. v. vseh po-
sloval. Jutra.
3713-27

Doberman
petica rjave barve, 3let-
na, ubogljiva, dober ču-
vaj, še intaktna, napro-
daj pri sol. upr. v Krki
ni pri Domžalah.
3818-27

Informacije
Beseda 1 din, davek 3
din za šifro ali dajanje
naslova 5 din, najmanj-
ši znesek 17 din

Lepo prosim
vsakogar
ki kaj ve o Vladimiru
Millerju, 15 let starim,
ki je pobegnil 28. XII.
1938 od očeta Sand. ka-
petana iz Ljubljane,
naj to javi materi, ki
ga željno čaka. Stefani-
ja Miller, Našice.
3812-31

Prošnja
G. Franjo Poje je bil ho-
telir v Bijeljini (Bosni), od
tam je prišel v Slovenijo
in je bil hotelir v Slatini
Radenci, odkoder se je od-
sel. Kdor ve za njegov na-
slov, je naprošen sporočiti
ga proti vrnitvi stroškov na
naslov: H. Suttner, Ljub-
ljana, Aleksandrova c. 6.
3686-31

Gabrič Rihard
naj se oglasi. Iže ga nje-
gova sestra Justina. Sedanj
naslov: Justina Zamuda, pe-
kar, Maribor, Frankopano-
va 9.
3629-31

Izgubljeno
Beseda 1 din, davek 3
din za šifro ali dajanje
naslova 5 din, najmanj-
ši znesek 17 din

Dve kolesi
s pnevmatikami za luksuzni
avtomobil sta se našli v bli-
žini Laškega. Dobita se pri
špediciji Čreiner, Maribor,
Kopališka.
3680-28

Gospod
ki je v kolodvorski restav-
raciji v središču zamenjal klob-
uk temno siv z modrim,
naj ga prinese nazaj, kjer
dobi svojega.
3992-28

**INSERIRAJTE
V „JUTRU“!**

Dopisi
Vsaka beseda 2 din, da-
vek 5 din, za dajanje
naslova 5 din, najmanj-
ši znesek 20 din

Samostojen gospod
iže znanja s mlajšo
damo, ki bi se hotela
udeležiti z majhnim ka-
pitalom pri fotograf-
skem ateljeju. Ponudbe
s sliko pod »Volle Si-
chersteilung« na ogl. odd.
Jutra.
3735-24

Marija
prosim naslov pod —
»Sentiment«
3825-24

Starejši gospod
želi spoznati mlado go-
spodično ali gospo ka-
tera želi idealno prij-
ateljstvo in nesebičnost.
zaradi skupnega razve-
dila. Diskretnost pogoj.
Dopise na ogl. odd. Ju-
tra pod »Pomlad«
3861-24

Kje bi našla
40 do 50 letnega člove-
ka, ki bi me trajno
osrečil? Odziv na ogl.
odd. Jutra pod »Sorod-
na duša«
3870-24

Boljša gospa
s posestvom in vilo želi
znanja s dobro situiranim
boljšim upokojencem. Do-
pise na podruž. Jutra v Ma-
riboru pod »Starejši gospo-
da«
3279-24

Neodvisna uradnica
želi resnega znanja z in-
telligentnim gospodom do 40
let, v svrhu nedeljskih iz-
letov. Ponudbe na ogl. odd.
Jutra pod »Razumevanje«.
3682-24

Mlada dama
želi znanja s dobro situir-
anim starejšim gospodom za
razvedilo. Cenjene ponudbe
na ogl. odd. Jutra pod šif-
ro »Diskretno«.
3635-24

Simpatičen gospod
želi spoznati damo, ki
je nesrečna v zakonu.
Cenj. ponudbe na ogl.
odd. Jutra v Mariboru
pod »Odravi si srce«.
4010-24

Ženitve
Vsaka beseda 2 din, da-
vek 5 din, za dajanje
naslova 5 din, najmanj-
ši znesek 20 din

Situiran gospod
želi spoznati gospodično, ki
ima veselje do narave. Slika
zaželjena. Dopisi na pod-
ruž. Jutra v Celju pod »Maj«
3676-23

Simpatična dama
39 let s masuro, dobro
situirana želi spoznati
gospoda višj. družab.
položaja v starosti 45
do 55 let. Dopis na ogl.
odd. Jutra pod »Ureda-
«
3798-28

Ženitve in moštvo

boljših krogov posreduje jemo najvestnejše, solidno in fino. Prvorazredne rodbinske zveze. Informativne prospekte pošiljamo proti na kazu 10 din v znamkah — diskretno. »RE-ZOR« Zagreb, pošta 3. 3782-25

Gospodična

zelo izobražena dobro znajoča v službi, želi poznanstvo s gospodom srednjih let z akademsko izobrazbo v svrhu moštva. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod št. »Ženitve«. 3779-25

Osamljena

gospodična trgovsko naobrazena, skrbna in marljiva, z opremo in nekaj gotovine išče resnega življenjskega tovariša v svrhu ženitve. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod št. »Ženitve«. 3642-25

Gospodična

trgovsko naobrazena, simpatična in prijazna, z nekaj gotovine, izvestna gospodična, želi resnega znanja v svrhu ženitve z dobroščitnim gospodom, ki mu ni predpogoj bogastva. Resne ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Ženitve«. 3658-25

Trgovca in posestnik

dobro situiran, razočaran v zakonu, želi znanja zaradi ženitve z gospodično ali vdovo, premožno z večjo gotovino ali lastno trgovino. Ločenke ne po svoji krivdi niso izključene. Le resne ponudbe na področju Jutra v Celju pod »Ženitve«. 3661-25

26-leten mladenič

trgovsko naobrazen želi poročiti samostojno trgovko. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Ženitve«. 3618-25

Veletrovec

dobro razvit, star 32 let, s premoženjem din 1.500.000 nudi izredno ugodnost takoj poročiti 18 do 28letno gospodično s doto 100 do 500 tisoč din. Inteligentne, temperamentalne in trgovsko naobrazene dame imajo prednost. Izvolite poslati dopise na ogl. odd. Jutra pod »Ženitve« v inozemstvo. 3790-25

Samski trgovec

na deželi star 36 let, poročil značilno dekle primernih let in nekaj dote. Želel bi znanje nemščine in veselje do trgovine. Resne ponudbe na pod. Jutra Maribor pod »Soliden«. 3786-25

Klišeje
ENO-INO VEČBARVNE
JUGOGRAFIKA
»V. Petar v. 23«

Dražbe

Vesaka beseda 50 par da vek 3 din, za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanjši znesek 12 din

Lastno lovišče

Log pri Logatcu (revirno vodstvo Log) — 1282 ha, se odda v zakup za 5 let na dražbi 4. III. 1939 pri sresnem županijskem referentu v Celju. Razglasila informacija so na razpolago pri Začasni državi, upravi razpisnih gozdov v Ljubljani, revirnem vodstvu Log in sresnem županijskem referentu v Celju. 2524-32

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod

Umrl nam je naš ljubljani soproj, dobri očka, dedek, brat, stric, svak in ast, gospod

ZORKO PRELOVEC

načelnik odd. Mest. hranilnice ljubljanske v pokoju, skladatelj, častni pevskega Hubadove župe, 25 letni pevovodja pevškega društva »Ljubljanski Zvon«, imetelj redov Sv. Save IV. in V. stopnje, častni član pevskih društev »Slavica« in »Lira« v Kamniku, član UJMe

dne 25. t. m., po kratki, težki bolezni, previden s tolažili svete vere. Na zadnji poti ga spremlimo v ponedeljek, dne 27. februarja 1939. ob 16. izpred mrliske veže splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu. Ljubljana, Celje, Velenje, Slovenj Gradec, Dubrovnik, Sušak, dne 25. februarja 1939.

Globoko žalujemo: NINA, soproga; VOJKA por. ZUPAN, ZORKO, otroka; vnuka VLADKA ter vse ostalo sorodstvo.

Dražba lesa

Začasna državna uprava razpisni razpis. Ljubljana, Cesta 29 oktobra 24, I. nadst. razpisuje na dan 24. marca 1939 pametno dražbo 21.000 kub. m. vseh vrst (glavne) tehnično posušenega lesa z območja šumske uprave Kočevje. Razglas. pogoje, iskavine in pojasnila dobite pri gošč. in upravi v Ljubljani in pri šumski upravi v Kočevju. 5212-32

Nakup posestva

pri Radovljici

Dne 11. marca 1939 ob 9 uri se bo pri okrajnem sodišču v Radovljici prodalo za javni dražbo posestvo vl. št. 76 k. p. Lancovo (Zgorajnja Lipnica pri Radovljici) v izmeri 16.347 kv. m. n. l. 22.281 kv. m. travnikov, 51.000 kv. m. gozdov in 9.126 kv. m. pašnikov a bilo in gošpodarskim poslojem vred (zazidana površina 205 kv. m). Cenilna vrednost 191.954 din. — Najmanjši ponudbeni din 128.150, vadij 19.200. — Sloplje so cenjena na din 90.950 zemljišča na din 98.504. pritikline na din 2.500. Pojasnila daje Josip Čobal, odvetnik v Ljubljani. Cankarjevo nabrežje 1-1. Interesenti se vabijo. 3867-32

»Znak nevarnosti«.

»Znak zanesljivosti«.

Hiigijenska guma Domači proizvod

V vseh strokovnih trgovinah, gospod...

SPOMLADANSKO BLAGO

DOSPELO!

Pol delen 6 din, krep desen 8 din itd. pri TRPINU, MARIBOR, Vetrinjska ul. 15.

Razno

Beseda i din davet din, za šifro ali dajanje naslova 5 din Najmanjši znesek 17 din

Slovenskim

pisateljem.

Založba Hram razpisuje za prečiščeno, z jakega obstoja, ki jo praznuje v l. 1940-41, svojo II. Presernovo literarno nagrado v znesku 10.000 din, ki jo izplača poleg običajnega honorarja za najboljši slovenski izvirni roman v obsegu okoli 20 tiskovnih pol. — Snov romana je lahko poljubna, prednost imajo dela iz sodobnega življenja. Rokopise bo pregledalo in ocenilo posebno razsodišče, ki ga tvorijo priznani slovenski književniki. Rokopise je vlagati najkasneje do 1. marca 1940 v Upravi založbe Hram. Eventuelni nagrajeni romani se urvis, po možnosti in umetniški vrednosti, v redni program.

Založba HRAM, Ljubljana 112

INSERIRAJ V »JUTRO«

Bižuterija

tvrdka v Gablonzu

IŠČE

spretnega zastopnika

za severni del Jugoslavije, ki bi vzel seboj malo kolekcijo. — Obširne oferte na »Postfach 86, Gablonz (Neisse)«.

Trgovskega pomočnika

nanufakturista, vojašine prostega, zmožnega samostojno voditi trgovino se sprejme. — Ponudbe na področju »Jutra«, Maribor, pod »Samostojen«.

POCENILI

smo znatno vsa zimska oblačila površnike, Hubertuse, perilo itd.

Presker, LJUBLJANA.

Sv. Petra c. 14

Prvovrstni trboveljski

PREMOG

brez prahu, koks, suha drva nudi

L. Pogačnik

BOHORICEVA 5. Telef. 20-59.

INSERIRAJTE V »JUTRO«

Dobra dela Slovenke v Gradcu

Spomini ob osemdesetletnici Urbasove Fanike

Kakor je bila v življenju tiha in skromna, tako se je namesto praznovanja ob svoji 80 letnici samo zamislila v kup spominov ter se predala temu premišljevanju in posebnim čustvom.

Gospa Fani Knausova je doma iz Trnovskega iz nekdanjega Urbasove rodbine. Kasneje so imeli hišo na Sv. Petra cesti ravno nasproti takratnemu lesnemu mesarskemu mostu. Kot brhka Ljubljanka in dobra gospodinja je kaj kmalu šla z doma. Znašel se je postaven fant, ki jo je odpeljal po ovinkih je prišla preko Karlova v Gradec, kjer je ostala še po smrti svojega soproga in je bila tam še med vojno. Kot prava Jugoslanka je sodelovala, kjer je bilo treba, zato so v njeno trgovino zelo radi zahajali v Gradcu bivajoči Slovenci, tako pokojna generala Krajnc in Maister, prof. Košan, Kaspret, Hauptman in drugi, danes znameniti možje. Pri njej so se lahko oddajali prispevki za našo družbo sv. Cirila in Metoda. S posebno vno so se lotila dela v narodnih, najbolj pa v dobrodelnih društvih. Prav domača je bila med slovenskimi delavci, katerim je bila vedno pripravljena pomagati z nasveti in z dejansko pomočjo. Zaradi korektnosti, vljudnosti, prikladnega nastopa in redke poštovanosti je bila tudi pri nemških meščanih zelo priljubljena. Bila je posebej dobra z zlatim srcem.

Kot članica mestnega ubožnega sveta v Gradcu ni delila samo od mestne občine nakazanih podpor, marveč je videča po siromašnih stanovanjih veliko revščino, razdelila tudi svoje premoženje. Koliko je žrtvovala za razne bolnišnice! V vojnem času je obiskovala ranjence. Tako je bila znana, da so ji bile bolnišnice ob vsakem času odprte. Ubogi ranjenci so pa tudi hoteli svojo dobrotnico čim večkrat videti, da se ji zahvalijo za podarjene dobrine v denarju, živju, pletenih in drugih potrebnih rečeh. Marsikateri ranjenec je moral kazati s pogledom ali mimiko na stvari, katere si je želel. Tako se je na primer dalje zadrževala pri Rusih, ki so bili zelo razmesarjeni. Neslovanska straža si je pa v svoji nadutosti tolačila to kot protežiranje Slovanov, državnih sovražnikov. Torej so tudi tu bili razni neljubi momenti. Kljub vsemu se pa gospa še danes v duhu rada pomudi med nekdanjimi milenci in

vidi njihova hvaležna obličja. Bila je dama »Rdečega križa«, kjer se je še posebno udeleževala pri nabiranju prispevkov za dohajajoče ranjence. Slovencem je preskrbela tudi knjige in drugo čtivo, da so ob čitanju zmogli nekoliko pozabiti bolečine in so si krajšali čas. Na fronto odhajajoče Bosance je vedno obdarovala. Koliko je pa storila za največje reveže, za slepce!

V svoji veliki ljubezni ni nikoli poznala sovraštva. Tudi ni razumela onih, ki so zahtevali za svoje delo plačilo in hvale. Nikdar ni iskala za svoja dejanja priznanja in časti. Nikdar ni silila v šepredje, ostala je vedno pri malem človeku, ki si ne more tako lahko pomagati. Od ust si je nešteto pritrkala, da ji je bilo mogoče tem nesrečnikom pripraviti vsaj nekaj zmožnejših trenutkov. Med temi nesrečniki se je počutila srečna, posebno, ko je videla, kako prehajajo trde gube na trpečih licih polagoma v hvaležne smehljaje. Ali spoznati je tudi morala, da je nevaležnost plačilo sveta. Poulična sodrga je zavodni Slovenci večkrat pretli in ji hotela demolitirati trgovino. Ko je napočil čas svobode, ni več odlašala, marveč se je takoj preselila v Maribor, da preživi jesen življenja v tako težko pričakovani Jugoslaviji.

Kljub lepi starosti in raznim udarcem usode ter mnogim razočaranjem je gospa še precej čila in spremlja s posebnim zanimanjem razvoj našega naroda in drugih slovenskih držav. V duševni prožnosti se je prav lahko prilagodila vsem novim razmeram. Najrajši se spominja stare Ljubljane, kjer so v njeni mladosti živeli pravo patriarhalno življenje. Takrat so se zavodni Slovenci medsebojno dobro poznali in se vedno v prav lepem številu udeleževali čitalniških in sokolskih prireditev. Bili so Sokoli že takrat prava elita. In Urbasova Fani je bila zaradi vesele narave in zdravega humorja iskana peslaka. Kako prijetno je še sedaj poslušati njena pripovedovanja, prepletena v prirojeni je šegavosti s svežim humorjem. Saj je pa tudi njen spomin edinstven in neizčrpen. Da svoje spomine bolj oživi, vsako leto na vožnji v njej najljubše letovišče v Kranjski gori ustavi za nekaj časa tudi v Ljubljani. Plaz spominov se ji je sprožil ob pogledu na sliko starega mesarskega mostu v »Jutru« lani 8. decembra. Videla je domačijo, ki je bila prvotno pritlična hiša in s slamo krita, vendar kasneje po dobrih kupcih v Napolenovem času dvignjena. V njej je bila znana gostilna »Zum Rösslwirt«, kjer so se posebno shajali trgovci. Ker je bil občasno podžupan, so radi zahajali tja razni meščani. Po očetovi smrti je bil župan Ambrož varuh naše Fanike. Gospodar sam se je bavil tudi s prevozništvom, katero je takrat posebno cvetelo in je imel za hišo veliko dvorišče z ogromnimi hlevi, dalje so pa bila polja. Danes je tamkaj Resljeva cesta.

Široki krog njenih znancev, prijateljev in še v Gradcu živlečih starejših Slovencev poklanja naši dragi jubilejni čestitki in ji želi še vrsto let mirnega in srečnega življenja. Pozabi naj slehera neljubna doživlja! Uživa naj zadoščenje in hvaležnost posebnosti onih, katerim je skušala lajšati gorje. Njeno jesen naj ji diči zavest, da je kot prava slovenska žena res častno dovršila svojo nalogo.

Zločinci Koder, Pintarič, Krajnc in Grilec

so hoteli ubiti paznika in pobegniti

Načrt naj bi bil izvršen danes proti večeru

Maribor, 25. februarja Veliko pozornost je zbudil danes dopoldne na mariborskem okrajnem sodišču mlad kaznjene, ki ga je jetniški paznik prignil v klenjenega na rokah in nogah v »pravno dvorano št. 53 v prvem nadstropju okrajnega sodišča. Ker je pojav klenjenega jetnika redka prikazen v razpravnih dvoranah, so se ljudje pričeli zanimati, zakaj je mladi kaznjene v klenjen. Kaznjene je 28letni delavec Valentin Grilec iz Kušotšje, ki so ga šele pred nedavnim orožniki aretirali zaradi številnih vlomov in tatvin in zaradi suma soudeležbe pri roparskem napadu dne 14. junija 1938 v Zikaricih, kjer so, kakor smo svoj čas že poročali, trije maskirani razbojniki vdrli v stanovanje Marije Mulačeve ter zahtevali od nje denar ali smrt. Dva razbojnika — in sicer Friderik Gumber in Fran Maurič — sta zaradi tega zločina že bila obsodena in sicer Gumber na 8 let, Maurič pa na 7 let robije. Razbojnik Valentin Grilec je v preiskavi priznal, da je v družbi Gumberja in Mauriča izvršil roparski napad. Vedel je pač, da bo najboljše, če prizna svoj zločin.

Toda čim je preiskovalnemu sodniku priznal svoje grehe, je že skoval načrte, kako bi prišel zopet na svobodo, ko je

dobro vedel, da mu bodo vrata v svobodo za daljšo dobo zaprta. Grilec pa je tudi dobro vedel, da se nahajajo v jetnišnici težki zločinci, kakor Koder, Pintarič in že na smrt obsojeni Silvester Krajnc. Na doslej še ne pojasnjen način so ti razbojniki prišli v stike. Ko so se večeraj dopoldne sprehajali po jetniškem dvorišču, je jetniški paznik opazil, kako je Koder izročil Grilecu neki listek. Brž je stopil paznik h Grilecu ter mu odvzel listek. Z začudenjem je paznik dožal, da so hoteli zločinci to nedeljo zvečer po zgledu justiciarnih zločincev Lakerja in Pančurja, ki sta do smrti pobila paznika Peterina, priti v svobodo. V načrtu je bilo, da izrabijo službojočega paznika v celice ter ga spravijo s sveta, nakar bi se polastili ključev in pobegnili. Njihov načrt se je sprito pravočasno odkrival. Grilec in Koder sta takoj priznala namen bega, dočim Pintarič in Krajnc krivdo tajita. Vse štiri so takoj vkljeni v verige in zdaj čakajo v jetniških kletnih prostorih na nadaljnjo usodo.

Valentin Grilec sam pa je bil danes obsojen na 6 let robije in na trajno izgubo častnih državljanjskih pravic. Zadeva poskušeneza nasilnega bega se bo v kratkem obravnavala.

Hudobna roka požiga po Mirnski dolini

Trije požari, ki vsi kažejo znake požiga

Mokronog, 25. februarja Zadnje dni razburjajo prebivalce mokronoške okolice požari, ki so najbrže delo zločinske roke. V ponedeljek ponoči je pričelo goriti gospodarsko poslopje, v katerem je imel mizarski mojster Tratar z Jesenic pri Mokronogu precejšnjo zalogo desk. Poslopje je stalo precej v samoti, zato ni bilo posebne nevarnosti za druga poslopja. Ker je mokronoškim gasilcem nagajal avto, niso mogli priti tako hitro, kakor bi bilo potrebno, na kraj požara. Poslopje je pogorelo do tal, škoda je delno poravnana z zavarovalnino.

Na pepelnico sredo zvečer je začela goriti hiša posestnika Bevc, ne daleč od prvega pogorišča, blizu železniške proge v občini St. Rupert. Sprva so domnevali, da se je hiša vnela od iskre, ki bi bila padla iz železniškega stroja. Vendar je to malo verjetno, ker je bila hiša nova in krita z opeko. Iz goreče hiše so pravočasno rešili vse. Sneli so tudi okna in vrata. Razen zidu je pogorelo vse. Nesreča je za pogorelica toliko občutnejša, ker je bil pred kratkim znižal zavarovalnino. Takoj naslednji dan je približno ob isti večerni uri pričelo goriti sredi Martinje vasi pri Mokronogu gospodarsko poslopje posestnika Kotarja. Ogenj je nastal sredi poslopja. Posrečilo se je rešiti živino. Tudi

kokoši, dasi so ostale v kurnici, so dobile še živje. Med ljudstvom je razširjena govorica, da je gospodar dobil nekaj grozljivih pisem, v katerih mu neki nepoznan France grozi, da mu bo ubil ženo ali pa vse požgal.

Prvi so bili na mestu gasilci od Sv. Roka, ker je mokronoškim gasilcem zopet nagajal motor na avtomobilu. Komaj so gasilci napeljali cevi, je nekdo prerezal cev, ne da bi ga bili opazili, kar je gašenje zelo oviralo. Sodijo, da je to storil najbrže požigalec, ki se je motal med navzočnim občinstvom. Se, ko so zamenjali cev, so mogli brizgati vodo.

Zaradi tolikih požarov je ljudstvo prestrašeno, da je na delu požigalec, in je v neprestanem strahu za svoje imetje.

Iz Slovenjegrada

sg — Banovinska bolnišnica v Slovenjegradu je obhajala lani 40letnico obstoja. V tem jubilejnem letu pa je tudi število bolnikov prekosilo vsa pretekla leta. Vseh skupaj je bilo oskrbovanih 2891 bolnikov (1599 moških in 1292 žensk). Sprejetih je bilo v teku leta 2781 bolnikov in od prejšnjega leta jih je ostalo v bolnišnici 110. Odpuščenih je bilo v teku leta 2773 bolnikov (1529 moških in 1244 žensk), tako da

je ob koncu leta ostalo v oskrbi 118 bolnikov. Od odpuščenih je bilo 1797 ozdravljenih, 790 izboljanih, 125 neozdravljenih, umrlo pa jih je 60 (torej komaj 2.15%). Oskrbovalnih dni za bolnike je bilo 43.336. Vsak bolnik je bil povprečno oskrbovan 17 dni, dnevno pa se je povprečno oskrbovalo 130 bolnikov. Najvišji stalež je bil v preteklem letu 166 dnevno, najnižji pa 100. Bolnišnica ima na razpolago 152 postelj in torej ni bilo stiske, kakor v ostalih naših bolnišnicah. Če primerjamo število sprejetih bolnikov s številom v prejšnjih letih, ugotovimo znaten porast. V letu 1935 je bilo sprejetih 1930 bolnikov, v letu 1936, 2107, v letu 1937, 2596, v letu 1938, pa že 2781. Od 2891 bolnikov v letu 1938, se je zdravilo 1771 na kirurškem, 957 na internem in 255 na infektološkem oddelku. Vseh operacij je pa bilo 999, porodov 70, rentgenoloških preiskav 1045 in ambulantnih pregledov 898. Te številke kažejo velik napredek naše bolnišnice, ki bo v zgodnjem času že pretežena.

sg — Slovenjegrški salonski orkester je priredil v Sokolskem domu svojo tradicionalno maskarado, ki je bila prav dobro obiskana. Na prireditvi je bilo mnogo zelo posrečenih mask. Posebno pestra je bila skupina 20 slovenskih kmetic s harmonikarjem na čelu, pri nagradnem tekmovanju je prešla prvo nagrado soproga višje, ga davčnega inspektorja ga. Fani Delabakova, ki je bila tudi v skupini kmetic. Ob polnoči je izšel že sedemnajst slovenjegrški »Kurent«, humoristični časopis, ki ga vsako leto na pustni torek izda Salonski orkester. Prireditve je v celoti lepo uspele.

SOKOL

Sokol v Ormožu je priredil 4. t. m. uspelo maskarado. Igral je marljivi varadinski jazz. — Prednjaški zbor je imel od 7. do 17. t. m. nepopoln prednjaški tečaj za vadijske pripravnike v smislu navodil načelnstva mariborske sokolske župe. Tečaj je dobro uspel. Predavatelji so bili iz vrst domačega članstva. — Dne 20. t. m. se je poročil aglini br. Vavpotič ter mu vsi pripadniki Sokola v Ormožu želimo v zakonskem stanu mnogo sreče in zadovoljstva. Pričakujemo pa, da bo br. Vavpotič še v naprej ostal tako delaven pri društvu kakor doslej. — Na pustni torek je društvo priredilo dečjo maskarado, pri kateri je sodelovalo 64 mask, po večini sokolska deca in nekaj mlajših naraščajnikov. Okusne maske in otroška preprostost se je ljudem prikupila. Deča se je prisrčno zabavala in je bila pogostena. — Želimo, da se društvo v kratkem oglasi s kako gledališko predstavo.

Sokolsko društvo Zreče je zborovalo v nedeljo 29. t. m. Pokazalo je, da je delalo med letom, kolikor je pač bilo v danih prilikah mogoče. Društvo je priredilo telovadni nastop, kolesarsko tekmo, tombolo, razne izlete, od katerih je bil najpomembnejši izlet v Marenberg k otvoritvi Sokolskega doma. Imelo je proslavo dne 6. septembra in ob dvajsetletnici Jugoslavije dne 27. novembra. Župni odposlanec br. Degen je pojasnil razne sokolske zadeve in načrte in je bodril društvo k nadaljnjemu delovanju. Starosta br. inž. Milko Brenc se mu je zahvalil za izvajanja. Nato je sporočil članstvu, da ne more ostati več društveni starosta, ker ga razmere kličejo drugam. Članstvo je sprejelo to z obžalovanjem na znanje. Podstarosta br. Hus se je v toplih besedah v imenu članstva poslovil od njega, se mu zahvalil za njegovo delo, ker le po njegovi zaslugi ni društvo klonilo v teku zadnjih let. Prosil ga je, naj ostane še naprej naklonjen društvu. Izvoljen je bil sledeči novi odbor: starosta Hus, podstarosta: Kozjek, načelnik Bergeuz, načelnica Cotmanova, prosvetar Cotman, in večina stari odborniki.

Dom Saveza Sokola v Beogradu bo letos že pod streho. Že delj časa se je vodstvo našega Sokola pripravljalo, da si zgradi po možnosti sredi prestolnice primeren dom, ker za svoje urade in druge zavode ni moglo nikjer najti primernih prostorov; sedanj, ki jih ima v najemu v Krsmanovičevi hiši na Terazijah pa še zdaleč ne zadoščajo. Po daljšem iskanju se je našlo primerno zemljišče v ulici Majke Jevrovične, zadaj za novim parlamentom, tik poštnega ministrstva. Zemljišče meri okroglo 1723 kvadratnih metrov in obstoji celo možnost, da se bi dala pridobiti tudi še sosedni prostori. Vendar bo Savez sedaj zgradil v prvi etapi hišo za svoje urade, založništvo, skladišča ter internat za svojo vadijskega šolo, ki bo seveda imela primerno veliko telovadnico z vsemi potrebnimi stranskimi prostori. Poseben osek je bil poverjen izdelavo podrobnih gradbenih načrtov, nakar bo takoj pričelo delo, da bo dom do jeseni popolnoma dovršen.

Sokolsko društvo v Splitu je eno največjih v Jugoslaviji, saj ima nad 800 telovadnih pripadnikov in izdaja dva sokolska lista: članskega in naraščajnega. Premoženje društva je prekosilo vrednost dveh milijonov. V teku zadnjih dveh let je članstvo nabralo v duhu sokolske Petrove petletnice nad 130.000 dinarjev za razne društvene namene.

Smučarski tečaj na Kopačniku bo priredila beogradska sokolska župa, ako bo ugodne snežne razmere v drugi polovici februarja in sicer za začetniki in boljše tekače. Tečaj bo v prvi vrsti zaradi tega, da se tudi na področju te župe poveča zanimanje za smučarstvo.

Balkanske igre bodo letos v Atenah. Po vrstnem redu bi pripadala organizacija teh iger letos Bolgarski. Ker pa tamkajšnji sportni krogi niso do določenega časa odgovorili predsedništvu Balkanskih iger, ako bodo sploh v stanju, da jih organizirajo, je bilo odločeno, da bodo v Atenah. Letošnje tekme COS v smučarstvu bodo, kakor smo že poročali, od 28. do 30. t. m. v Novem mestu na Moravskem. Objavljamo spored prireditve: dne 28. januarja bodo najprej tekli člani na 18 km, nato pojdejo mlajši člani na prego 10 km ter istočasno tudi članice na 6 km. Popoldne je določeno za smuk članice na dolžino 1500 m. Naslednji dan bodo smučski liki za članice predpolodne, popoldne se bodo bratje preizkusili v skokih. Dne 30. januarja bo predpolodne vztrajnostni tek članov na 50 m in združena tekma članice v teku, smuku in smučskih likih. — Letos tekme za slavonsko smučarsko prvenstvo najbrž ne bo.

Čitajte in širite

»JUTRO«

Iščemo mladega sposobnega trgovca

ki odgovarja za delo v uradu in kot trgovski potnik.

Kandidat naj bo po možnosti izpod 30 let star ter je moral že odslužiti vojaški rok. Jugoslovensko državljanstvo pogoj.

Kandidat mora dokazati večletno uspešno trgovsko prakso ter po možnosti tudi prakso v prodaji kot trgovski potnik.

Zahtevamo popolno obvladanje hrvaščine in nemščine v pismu in govoru. Kandidat mora imeti dober nastop in dobro splošno naobrazbo.

V pošte pridejo samo oni reflektanti, ki odgovarjajo stavljenim pogojem in ki čim prej lahko nastopijo to službo.

Po kratkem poskusnem poslovanju nudimo možnost za strokovno enoletno izobrazbo v inozemstvu a potem, v primeru sposobnosti in zadovoljujočega dela, stalno nameščenje ob dobri plači.

Pismene ponudbe se imajo s priloženo kratkega životopisa in navedbe starosti, vere in plačilnih pogojev ter roka nastopa nasloviti na Publicitas d. d., Zagreb, Ilica 9, pod značko: »Sposoban trgovački putnik«.

Službo dobi

izkušen in sposoben strokovnjak za kemikalije

kot trgovski potnik

Kandidat mora obvladati v pismu in govoru hrvaščino in nemščino, mora biti jugoslovenski državljan, z odsluženim vojniškim rokom.

Kandidat naj bo po možnosti star pod 35 let, z dobrim nastopom in splošno izobrazbo ter mora dokazati uspehe v prodaji v svojih dosedanjih večletnih nameščenjih.

Zanesljivost, poštenost in brezhbični značaj so temeljni pogoji, ki jih mora dokazati s 3 prvovrstnimi referencami.

Kdor odgovarja stavljenim zahtevam, more računati poleg dobre plače na doživljenjsko nameščenje.

Nastop po možnosti takoj ali po dogovoru.

Pismene ponudbe pod šifro »Trgovački putnik za prodaju kemikalija« poslati na Publicitas d. d., Zagreb, Ilica 9.

Iščemo

izkušenega — zanesljivega in spretnega trgovca za

tajnika

Zahtevamo:

popolno obvladanje nemščine in državnih jezikov (pretežno hrvaščino) v pismu in govoru.

Prednost imajo kandidati z znanjem nemške stenografije in francoščine.

Kandidat mora znati po dobjenih podatkih samostojno diktirati došlo pošto.

Kandidat mora biti posebno dobro vpeljan v splošna gospodarska, davčna, finančno-tehnična in upravna vprašanja kakor tudi v trgovsko organizacijo. Kompetent mora imeti vsaj pogoje, po katerih bi mogel po kratkem času svojega poslovanja, zadostiti stavljenim pogojem.

Kandidat mora biti jugoslovenski državljan, ki je končal svoje vojaške obveznosti in ki po možnosti ni starejši od 35 let.

Nudimo:

Stalno nameščenje kot tajnik, proti dobri plači. Pri odgovarjanju sposobnosti postoji možnost za napredovanje v pogledu plače in mesta.

Obširne ponudbe, lastnoročne pisane, s popolnim životopisom, prepisi spričeval kakor tudi tri prvovrstne reference naj se z navedbo starosti, vere, plačilnih zahtev in najzgodnejšim datumom nastopa vpošljejo na »Publicitas« d. d., Zagreb, Ilica 9 pod značko: »Tajnik za veliko trgovačku tvrtku«.

MOŠKI

Ki trpite na seksualni ne-
vrstnosti, ozir.
impotenciji, ne-
dostojni funkciji
spolnih zlez,
duševni depresiji
poskusite:

Okasa Tablete

Prospekt na
zahteve
cena din. 110.
Raspisujemo
diskretno.

Lekarna

DELINI

BEOGRAD - KNEZ MIHAJLOVA 1

ODL. BIG. I. B. 342/1934

SOLIDNA AGENTURA IZ BEOGRADA

IŠČE ZASTOPSTVO

za Beograd in Srbijo. Daje sigurno garanciju in prvovrstne reference. Samo seriozne firme naj se obrnejo na Propaganda a. d., prej Jug. Mosse a. d. Beograd, post. pret. 409 pod »1111«.

LEP VELIK TRGOVSKI LOKAL

V CELJU NA GLAVNEM TRGU se ODDA s 1. aprilom V NAJEM. — Vprašati pri FANINGER — CELJE, Glavni trg št. 8.

Trgovski potnik

z dolgoletno prakso, s 1a referencami, odlično uveden pri manufakturnih in galanterijskih trgovinah v Srbiji, Bosni, Dalmaciji, Primorju in Liki, IŠČE nameščenje odnosno zastopstvo. V obzir pridejo samo merodajne firme. — Ponudbe pod šifro »Tekstilna industrija« na Publicitas d. d., Zagreb, Ilica 9.

Lepe grudi...

40 letne izkušnje znamenitih specialistov Schröder-Schenke Vam jamčijo za odlične in zanesljive uspehe.

Razvijanje grudi — Okrepljenje grudi — Intimna higijena žene — Zaštitna sredstva — Stezniki in pasovi

ZAHTEVAJTE BREZPLACNO NAVODILA IN NAŠE VELIKE ILUSTRIRANE KATALOGE!

Parfumerija in kozmetika »OMNIA«, oddelek I/3

Zagreb, Gundulićeva ulica 8, pohukat

TELEFON 97-67

Zastopnika

išče domača predilnica bombaža, agilnega, dobro vpeljanega pri tekstilnih podjetjih za Dravsko banovino. Ponudbe pod »1112« na Propaganda a. d., Beograd, post. pret. 409.

MONTREUX-CLARENS

„La Villa“

prvovrsten deklinski zavod s krasno lego na jezeru. Omejeno število deklet (15-16) Francoščina, na željo diplomirani angličina, italijanščina, knjigovodstvo, gospodinjstvo, glasba, ročna dela, umetnost, poletni in zimski sporti. Ferijalni tečajji. Prospekte na zahtevo. Upraviteljica Mme Gerber-Ray.

Upraviteljica Mme GERBER-RAY.

Oglasi v „Jutru“ imajo vedno največji uspeh!

LIPSKI POMLADNI SEJEM

(LEIPZIGER FRÜHJAHRSMESSE)

združen s

VELIKIM TEHNIČNIM SEJOM IN GRADBENIM SEJOM

je največji mednarodni sejem sveta in že stoletja idealni vedno vsem zahtevam časa prilagojeni sejem za nakup in prodajo.

Začetek dne 5. marca 1939. l.

Vsa pojasnila daje:

Geschäftsstelle des Leipziger Messeamts für den Balkan,

Beograd, Knez Mihajlova ul. 33, telefon 24-311 ali v LJUBLJANI:

Ing. G. Tönnies, Tyrševa 33

in MARIBOR: Banka Bežjak — Gosposka ulica 25.

Javite se do 28. t. m. radi posebnega vlaka, ki odhaja 3. marca, vožnja nazaj poljubna. Cena tja in nazaj din 605.

OBISČITE

državno vrtnarsko razstavo STUTTGART

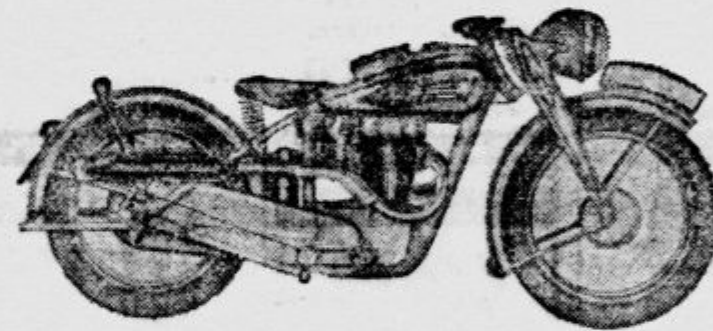
April — Oktober 1939.

Sredi mnogo hvaljene dežele za turiste — pokrajine Württemberg, ugledate vrtove zelo redke lepote. 60.000 cvetočih rož; nad milijon cvetočih pomladnih in poletnih cvetic. Poleg tega bogat spored s slavnostnimi iluminacijami, godbo in plesom.

Edinstvena vrtna svečanost od aprila do oktobra 1939.

Pojasnila in prospekte daje:

NEMSKI PROMETNI BIRO, Beograd, Knežev Spomenik 5.

Vse velikosti

od 100 — 500 ccm

Vsi REZERVNI DELI na zalogi!

Zastopstvo:

J. HOJNIK

MARIBOR

Frančiškanska ulica 13

Bianchi - Victoria

»GOSPOD IZ KONOPIŠTA«

je grandiozni roman, ki opisuje nazorno vse borbe in spletke na dvoru nadvojvode Franca Ferdinanda in njegove žene.

»GOSPOD IZ KONOPIŠTA«

je pretresljiva slika krivde in tragedije habsburškega rodu v zadnjih desetletjih pred svetovno vojno, ko je habsburška monarhija že razpadala.

V ospredju dogodkov tega romana pa stoji ohola, častihlepna, v svojem strastnem zanosu skoraj demon-ska, v svojih notranjih nagibih marsikomu izmed nas doslej nerazumljiva postava prestolonaslednika Franca Ferdinanda, ki ga je Dunaj poslal v smrt, da bi mogel opravičiti napad na Srbijo.

»GOSPOD IZ KONOPIŠTA«

je začel izhajati v »Jutru« dne 19. t. m. Ogromno število novih naročnikov nam dokazuje, da je naš novi roman vzbudil v vsej Sloveniji ogromno zanimanje.

Da omogočimo neprekinjeno vsebino romana tudi tistim, ki se še do danes niso naročili na »Jutro«, bomo vsem, ki nam bodo nakazali naročnino do 1. marca t. l., poslali vse izvide z začetkom našega romana zastoj.

NE ZAMUDITE PRILIKE! OPOZORITE NA TO UGODNOST TUDI VAŠE PRIJATELJE! — ROMAN »GOSPODA IZ KONOPIŠTA« ČITA ŽE VSA SLOVENIJA.

TISOČE ZAHVAL PREJEMA

Takoj ustavi izpadanje las, odpravi prhljaj in vse kožne neprijetnosti. Jači in krepi koren. a lasje, porastejo tudi na plešastem mestu. — Dobi se v vseh odgovarjajočih trgovinah. — Pošiljamo po povzetju, cena veliki steklenici z omotom in poštno vred din 50.— MORANA — SPLIT.

INSERIRAJ V »JUTRO«!

Ste li vedeli, da povečava »Višinsko sonce« delovno sposobnost?

Poslovnim ljudem se stalno vsiljuje misel: kako bi se ohranili sveži in elastični in kako bi povečali svojo delovno silo. Dokazano je, da se z rednim obsevanjem z »Višinskim soncem« razbremenjujejo živci, delo se lažje opravlja in doseže se povečana paznja pri delu. Z zdravilnimi in topimi žarki učinkuje obsevanje z »Višinskim soncem« kot če bi nekoliko dni preživel na dopustu, in zadovoljilo lepo potemnelo kožo, novo moč in življenjsko radost.

Obsevanje z »Višinskim soncem« je blagodejna pomoč pri treningu poleti in pozimi. Nočnemu delavcu nalaga razum, da se redno obseva z »Višinskim soncem«, kajti stalno pomanjkanje sonca in svetlobe posebno ogroža zdravje in dovede do preranega izžarpanja moči. Izdelek za zdravje mora imeti prednost pred vsemi drugimi.

Poznate li novo brošuro na 40 straneh?

Ona vam pokaže v 18 slikah v barvi vse močnejše »Višinske sonce« in njihovo uporabo. Zahtevajte to brošuro 843-J pri eni spodaj navedenih tvrdk, dobite jo takoj in brezplačno.

Jugoslovensko Siemens A. D.

Beograd, Kralja Aleksandra 8, Zagreb, Bogovičeva ulica 1, Ljubljana, Tyrševa cesta 1a.

JUGOSLOVENSKO AEG

Beograd, Brankova ul. 30.

AEG UNION

JUGOSLOVENSKO D. D.

Zagreb, Karadžićeva št. 1, Ljubljana, Ljvareka ul. 6

Zahtevajte ponudbe in pogoje plačevanja.

»Višinsko sonce« - Original Hanau -

Prosim pošljite mi brezplačno Vašo brošuro št. 843-J

Ime:

Mesto:

Ulica:

0000

»JUTRO« ZAVARUJE!

